Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Folkets

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1921,

som er 1. Aar efter Skudaar,

beregnet til Kjøbenhavns Observatoriums Horisont

af

Observatoriet.

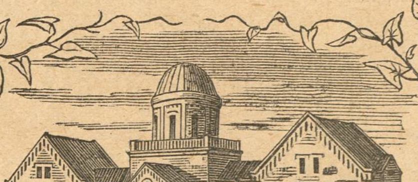

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

Det danske Kongehus.

Kong Christian X. til Danmark og Island, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 26 September 1870, sukcederede 14 Maj 1912, formælet 26 April 1898 med

Dronning Alexandrine Auguste, Hertuginde af Mecklenburg-Schwerin, født 24 December 1879.

Sønner:

1) **Kronprins Christian Frederik** Franz Michael Carl Valdemar Georg, f. 11 Marts 1899.
2) **Knud Christian** Frederik Michael, født 27 Juli 1900.

Moder:

Enkedronning Louise Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverige og Norge, født 31 Oktober 1851, formælet 28 Juli 1869, Enke efter Kong Frederik VIII 14 Maj 1912.

Kongens Søskende:

1) **Haakon VII.**, Norges Konge (Christian Frederik Carl Georg Valdemar Axel), f. 3 August 1872, formælet 22 Juli 1896 med **Maud** Charlotte Marie Victoria, Datter af Kong Edward VII. af England, født 26 Novbr. 1869.
2) **Harald** Christian Frederik, f. 8 Oktober 1876, formælet 28 April 1909 med **Helena** Adelheid Viktoria Marie, Prinsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Lyksborg, født 1 Juni 1888. — Børn:
   1) **Feodora** Louise Caroline-Mathilde Victoria Alexandra Frederikke Johanne, født 3 Juli 1910.
   2) **Caroline-Mathilde** Louise Dagmar Christiane Maud Augusta Ingeborg Thyra Adelheid, født 27 April 1912.
   3) Alexandrine-Louise Caroline-Mathilde Dagmar, f. 12 Decbr. 1914.
   4) Gorm Kristian Frederik Hans Harald, f. 24. Februar 1919.
3) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, f. 2 August 1878, formælet 27 August 1897 med Oscar **Carl** Vilhelm, Prins af Sverige, Hertug af Vestgothland, født 27 Febr. 1861.
4) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, f. 14 Marts 1880.
5) Christian Frederik Vilhelm **Valdemar Gustav**, f. 4 Marts 1887.
6) Dagmar Louise Elisabeth, f. 23 Maj 1890.

Faders Søskende:

1) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, f. 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med senere **Edward VII.**, Konge af Storbritanien og Irland, Kejser af Indien, Enke 6. Maj 1910.
2) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), f. 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med senere Kejser **Alexander III.** af Rusland, Enke 1 Novbr. 1894.
3) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, f. 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Friederich, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, f. 21 Septbr. 1845.
4) **Valdemar**, f. 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, f. 13 Jan. 1865, død 4 Decbr. 1909. — Børn:
   1) **Aage** (se næste Side).
   2) **Axel** Christian Georg, f. 12 August 1888, formælet 22 Maj 1919 med **Margareta** Sofia Lovisa Ingeborg, Prinsesse af Sverige, f. 25 Juni 1899. Søn: Georg Valdemar Carl Axel født 16. April 1920.

3) Erik Frederik Christian Alexander, f. 8 Novbr. 1890.
4) Viggo Christian Adolph Georg, f. 25 Decbr. 1893.
5) Margrethe Françoise Louise Marie Helene, f. 17 Sept. 1895.

Aage Christian Alexander Robert, f. 10 Juni 1887, Prins og Greve af Rosenborg, formælet 17. Jan. 1914 med Grev Calvi di Bergolo's Datter Mathilde, Prinsesse og Grevinde af Rosenborg, født 17 Septbr. 1885.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1921.

Siden Reformationen	404.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	473.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian den Tiendes Fødsel	51.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	238.
Fra Danmarks Grundlov	72.

Mellem Jul og Fastelavn er 6 Uger og 1 Dag

Aaret 1921 er det 6634te i den julianske Periode.

Næste Aar, 1922, er 1ste Paaskedag den 16. April.

Mosaiske Festdage i 1921.

Purimfest 24. Marts. * 1ste Paaskedag 23. April. * 2den Paaskedag 24. April. * 7de Paaskedag 29. April. * Paaskens Ende 30. April. * Ugefest (Pinse) 12. Juni. * Sammes 2den Festdag 13. Juni. Fastedag, Templets Ødelæggelse 14. Aug. * Nytaarsfest (5682) 3. Oktbr. * Sammes 2den Dag 4. Oktbr. * Store Forsoningsfest 12. Oktbr. * Løvsalsfest 17. Oktbr. * Sammes 2den Festdag 18. Oktbr. * Sammes Slutningsfest 24. Oktbr. * Thorah-Glædesfest 25. Oktbr. Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage 26. Decbr.,

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

Romersk-katholske Festdage m. m. i 1921.

Foruden de paa en Søndag faldende Hovedfester (bl. a. Paaskedag, Pinsedag) højtideligholdes endvidere følgende Festdage: **Jesu Omskærelse** (Nytaarsdag), **Hellig tre Kongers Dag** (6. Januar), **Kristi Himmelfartsdag, Kristi Legemsfest** (2. Torsdag efter Pinse), **Alle Helgens Dag** (1. November) og **1. Juledag** (25. December). — De 40 Dages **Fastetid** varer fra og med Askeonsdag til Paaskelørdag om Middagen, Søndagene undtagne. Hertil kommer **Tamperfastedagene** i Pinseugen, i September og December samt **Vigiliefastedagene**: Pinselørdag, Dagen før Alle Helgen og Jul, for saa vidt disse Dage ikke er Søndage, samt Lørdagen før den Søndag, hvor Marias Optagelse fejres. — Alle Fredage (undtagen naar en befalet Helligdag falder paa en Fredag) samt Askeonsdag er **Abstinentsdage**. — Tiden for den pligtmæssige **Paaskekommunion** varer fra Palmesøndag til Kristi Himmelfart.

J Kirkeaaret 1920—1921, der ender med den 26de Søndag efter Trinitatis (20de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Række af Evangelieteksler.

J Kirkeaaret 1921—1922, der begynder med 1ste Søndag i Advent (27de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Tekstrække.

N. C. ROMS BOGTR.

Forklaring af Beregningen af Klokkeslættet for Høj- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i. hver Maaned, og lægger dertil de Tal, der findes i nedenstaaende Tabels første Talrække. Den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredie Middelspringflodhøjden i Decimeter.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	4 2	5 19	3
Altona	5 5	7 45	25
Amrum	1 13	6 49	30
Blaavandshuk	1 38	6 8	10
Blankenese	4 31	7 36	—
Blauort Sand	0 29	6 31	—
Bongsiel	2 4	6 38	35
Bordelum Siel	2 32	8 37	—
Brunsbüttel	1 48	7 14	30
Büsum, udenfor Havnen	1 12	6 15	—
Cuxhaven	0 59	6 53	35
Dagebøl	2 10	6 54	30
Dicksander Gat, ved Sydenden af Flakstrømmen	0 52	6 50	—
Esbjerg	2 49	6 3	15
Fanø, N. O. Pynt	2 34	—	—
„ N. V. „	2 14	—	—
„ Midten af Vestkysten	1 23	—	—
Frederikshavn	5 30	6 0	3
Frederiksstad	2 27	7 34	35
Glückstadt	2 57	7 13	35
Hals	8 18	4 57	3
Hamborg	5 15	7 48	—
Helgoland	0 5	6 51	24
Hirtshals	3 57	6 14	3
Hjerting	2 38	6 5	—
Husum Havn	2 26	7 25	—
Højer Kanal	3 11	6 33	20
Krück Aue	3 13	—	—
List	2 14	6 15	20
Meldorf Havn	1 22	7 45	35
Nordby	2 54	6 4	20
Norderpiep	0 42	6 18	40
Nymindegab	2 34	5 48	6
Ording	0 37	7 23	30
Pelvorm	1 49	6 14	35
Pin Aue	3 35	7 34	30
Rendsborg	7 30	7 18	10
Schulau	4 22	7 32	—
Seesand	0 43	6 54	30
Skagen	5 30	6 6	3
Skallingende	2 9	—	—
Støren { Itzehoe	3 48	—	—
Støren { Størort	2 37	7 17	—
Süderoog	1 1	6 44	35
Sydvesthorn	2 34	7 36	30
Sønderho	2 13	6 42	15
Teufelsbrücke	4 51	7 41	—
Thorsminde Gab	3 28	5 35	6
Tvilenfleth	3 45	7 27	—
Tønning	1 52	7 11	30
Vollervik	1 5	6 45	35
Vyk	2 13	6 21	30

Eksempel for Esbjerg den 25de Januar:

Af Pillen for Højvande i Januar	0	Tim.	57	Min.
Hertil lægges (se første Talrække)	2	—	49	—
Højvande ved Esbjerg den 25de Januar Kl.	3	—	46	—
Hertil lægges (se anden Talrække)	6	—	3	—
Lavvande ved Esbjerg den 25de Januar Kl.	9	—	49	—

De udkomne Klokkeslæt er efter mellemevropæisk Tid og gælder for Formiddagen. Fører Regningen til et Klokkeslæt større end 12 Timer, trækkes 12 Timer fra, og Klokkeslættet gælder da for Eftermiddagen. Høj- og Lavvande om Eftermiddagen indtræffer gennemsnitlig 12 Timer 25 Min. efter de tilsvarende om Formiddagen. — For de af ovenstaaende Steder, der ligger ved Skagerak eller Kattegat, gælder de saaledes fundne Klokkeslæt kun ved Ny- og Fuldmaanetid; ved Kvarterskifterne maa der lægges $1^3/_4$ Time til. — Paa følgende Steder (de indklamrede Tal angiver Middelspringflodhøjden i Decimeter) indtræffer Højvande følgende Antal Timer senere end i Frederikshavn: Hornbæk (2) $3^1/_4$, Kjøbenhavn (2) 4, Aarhus (3) 5, Fredericia (3) 6, Slipshavn (3) 7, Korsør (3) $7^1/_4$. Ved Gjedser (1) indtræffer Højvande $6^1/_4$ Time senere end ved Korsør.

Ifølge Lov af 29de Marts 1893 skal Tiden for alle Dele af Landet bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15. Længdegrad øst for Greenwich. (Efter Lov af 22. Marts 1907 gælder dog Greenwich Tid paa Færøerne fra 1. Januar 1908). Alle Klokkeslæt i denne Almanak er derfor angivne i denne (saakaldte mellemeuropæiske) Tid og er 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) større end efter Kjøbenhavns Middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles Tid for hele Landet.

Dagen antages overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaar foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer.

Den tredie Række paa hver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med O. F. eller O. E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med N. F. eller N. E.

Den sidste Række paa hver Side med Overskrift Højv. tjener til Beregning af Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskellen.

Tabel, som viser, hvad Klokken er, naar det er sand Middag*) i Kjøbenhavn.

Jan.	1	12 13'	Marts	30	12 14'	Aug.	13	12 14'	Oktbr.	30	11 53'
„	2	12 14'	April	2	12 13'	„	19	12 13'	Novbr.	8	11 54'
„	4	12 15'	„	6	12 12'	„	23	12 12'	„	17	11 55'
„	6	12 16'	„	9	12 11'	„	27	12 11'	„	21	11 56'
„	9	12 17'	„	13	12 10'	„	30	12 10'	„	25	11 57'
„	11	12 18'	„	17	12 9'	Septb.	2	12 9'	„	28	11 58'
„	14	12 19'	„	21	12 8'	„	5	12 8'	Decbr.	1	11 59'
„	16	12 20'	„	27	12 7'	„	8	12 7'	„	4	12 0'
„	20	12 21'				„	11	12 6'	„	6	12 1'
„	23	12 22'	Maj	4	12 6'	„	14	12 5'	„	8	12 2'
„	27	12 23'	„	27	12 7'	„	17	12 4'	„	11	12 3'
Febr.	2	12 24'	Juni	3	12 8'	„	20	12 3'	„	13	12 4'
„	22	12 23'	„	9	12 9'	„	23	12 2'	„	15	12 5'
„	28	12 22'	„	14	12 10'	„	26	12 1'	„	17	12 6'
Marts	5	12 21'	„	19	12 11'	„	28	12 0'	„	19	12 7'
„	9	12 20'	„	23	12 12'	Oktbr.	2	11 59'	„	21	12 8'
„	13	12 19'	„	28	12 13'	„	5	11 58'	„	23	12 9'
„	17	12 18'	Juli	3	12 14'	„	8	11 57'	„	25	12 10'
„	20	12 17'	„	9	12 15'	„	12	11 56'	„	27	12 11'
„	23	12 16'	„	17	12 16'	„	16	11 55'	„	29	12 12'
„	27	12 15'	Aug.	6	12 15'	„	21	11 54'	„	31	12 13'

*) Sand Middag er det Tidspunkt af Dagen, da Solen ses lige mod Syd og Solskiven viser 12. Dette Tidspunkt afviger kun ubetydeligt fra det Tidspunkt, da Solen staar højest paa Himlen, og ligger meget nær midt imellem Tidspunkterne for Solens Op- og Nedgang. Ovenstaaende Tabel angiver, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise, naar det er sand Middag i Kjøbenhavn. For andre Steder af Landet maa der lægges 4' til eller trækkes 4' fra Tallene i denne Tabel for hver Længdegrad. Stedet ligger henholdsvis vestligere eller østligere end Kjøbenhavn, hvorimod Stedets Bredde her ikke kommer i Betragtning.

Klokkeslættene for Solens og Maanens Op- og Nedgang, som angivne i denne Almanak, er beregnede for disses Centre og gælder for Kjbh. For af dem at finde vedk. Klokkeslæt for andre Steder maa man først lægge 4' til eller trække 4' fra for hver Længdegrad, Stedet ligger hen-

Eksempelvis anføres, hvor mange Minutter der skal lægges til for følgende vestligere Steder: Hillerød 1', Roskilde 2', Ringsted 3', Sorø 4', Slagelse 5', Kallundborg 6', Nyborg 7', Skagen 8', Odense 8¾', Aarhus 9½', Horsens 11', Kolding 12½', Skive 14¼,' Ribe 15¼', Holstebro 16', Hjerting 17', Ringkjøbing 17¼', Blaavandshuk 18', og hvor mange Min. der skal trækkes fra for følgende østligere Steder: Rønne 8½', Neksø 10¼'. For Steder, der ligger lige nord eller syd for disse, gælder samme Tal.

Foruden denne Rettelse for Stedets Længde maa der dernæst ogsaa anbringes en Rettelse for Stedets Bredde. Denne bliver ens for Steder, der ligger lige øst og vest for hinanden. Betegnes følgende Rækker Steder med omtrent ens Bredde ved følgende Bogstaver:

O. Kjøbenhavn = Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde.
A. Helsingør = Hillerød, Nykjøbing p. S., Skanderborg.
B. Randers = Viborg, Grenaa.
C. Aalborg = Ribe, Løgstør, Thisted.
D. Skagen.
E. Ribe = Odense, Nyborg, Korsør, Storehedinge, Kristiansø.
F. Nakskov = Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing p. F.,

saa er Rettelsen for Bredden altid nul for Stederne O. Hvor stor den for de øvrige Steder er for Solens Op- og Nedgang, ses af følgende Tabel udtrykt i Minutter:

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.													Læg til Opg. Træk fra Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.													Træk fra Opg. Læg til Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

For Maanens Op- eller Nedgang bliver de største Rettelser, som Bredden medfører: 4' for Stederne A, 9' for B, 17' for C, 28' for D, 4' for E og 9' for F. Disse skal for Stederne A, B, C og D trækkes fra Opgangen eller lægges til Nedgangen, naar Maanen staar nordligst, lægges til Opgangen eller trækkes fra Nedgangen, naar Maanen staar sydligst. Omvendt for Stederne E og F. Hosstaaende Tabel viser, paa hvilke Dage Maanen staar nordligst (N) og sydligst (S):

Jan.		Febr.		Marts.		April.		Maj.		Juni.		Juli.		Aug.		Septb.		Oktb.		Novb.		Decbr.	
7	S	3	S	2	S	13	N	10	N	6	N	4	N	13	S	9	S	7	S	3	S	1	S
21	N	17	N	16	N	25	S	23	S	20	S	17	S	28	N	24	N	21	N	17	N	15	N
				29	S							31	N									28	S

En Uge før og efter hver af disse Dage er Rettelsen nul, og det skønnes da, hvor stor den er for de mellemliggende Dage. Eks. for Skagen 21. Jan.:

Kbhvn.	Sol op 8.25',	Sol ned 4.18',	Maane ned 5.34' Form.
Rettelse for Længde	+ 8	+ 8	+ 8
Rettelse for Bredde	+12	÷12	+28
Skagen . . .	Sol op 8.45',	Sol ned 4.14',	Maane ned 6.10 Form.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan beskinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinien** er da den rette Linie, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 18de og 25de Juni eller imellem den 18de og 25de December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det sand Middag.

Formørkelser i Aaret 1921.

1) Ringformet Solformørkelse den 8de April. Den ses som partiel Formørkelse i det nordøstligste Nordamerika, Grønland, den østlige Del af det Atlantiske Ocean, det meste af det nordlige Ishav, Island, Færøerne, Storbritanien, hele det europæiske Kontinent, det nordlige Afrika og den nordvestlige Del af Asien. Den bliver ringformet for et smalt Bælte, der gaar gennem det Atlantiske Ocean og det nordlige Ishav og strejfer det nordlige Skotland og det nordvestlige Norge. I København begynder Formørkelsen Kl. 8.51′ Form. og ender Kl. 11.27′ Form. Den er paa sit højeste Kl. 10.7′ Form. og omfatter da 6/7 af Soldiameteren.

2) Total Maaneformørkelse den 22de April, usynlig i København.

3) Total Solformørkelse den 1. Oktober, usynlig i København. Den ses som partiel Formørkelse i den sydøstlige Del af det Stille Hav, det sydlige Sydamerika, den sydlige Del af det Atlantiske Ocean, i en Del af det sydlige Ishav og i den sydvestlige Del af det indiske Ocean. Den er total for et smalt Bælte, der gaar gennem den sydlige Del af det stille Hav og det sydlige Ishav.

4) Partiel Maaneformørkelse den 16.—17. Oktober. Den begynder den 16. Oktober Kl. 10,14′ Eftm., ender den 17. Oktober Kl. 1.34′ Form. og ses i hele sin Udstrækning i København. Den er paa sit højeste den 16. Oktober Kl. 11.54′ Eftm. og omfatter da 94/100 af Maanen Diameter.

Roman fra Sønderjylland.

Carl E. Simonsens fortrinlige Bog: DANMARKS GRÆNSEFOLK er udsendt i en smuk og anselig Folkeudgave paa N. C. Roms Forlag. Statsraad Thor Lange skriver om Bogen:

›Tak for Deres ›Grænsefolk‹. En eneste saadan Bog vejer tungere til end alt, hvad jeg i min Smule Fritid har kunnet skrive. De øser baade af Deres eget danske Hjerte, af Deres egen friske Begavelse og af det virkelige stærke og varme Liv.‹

DANMARKS GRÆNSEFOLK er en Bog paa 303 Sider og koster i smukt Omslag kun Kr. 2,50. Faas i alle Boglader og i

Roms Hus, Vestergade 8, København B.

Januar

1. Maaned eller Glugmaaned har 31 Dage. Aar 1921.

Nytaarsdag. Kristi Omskærelse, Luk. 2, 21. 2den Række, Matth. 6, 5—13.

					Højv.
L.	1	Nytaar.	Op F.	◐ f. Kv. 5 35′ Form. / Solen nærmest Jorden.	5 3

S. e. Nytaar. Da Herodes var død, Matth. 2, 19 til Enden. 2den Række, Matth. 2, 13—18.

S.	2	Abel	1 39		5 54
M.	3	Enoch	2 51		6 53
Ti.	4	Metusalem	3 59		7 54
O.	5	Simeon	5 2	Sol op 8 41, n. 3 50′.	8 57
T.	6	Hell. 3 Kong.	6 0		9 56
F.	7	Knud Hertug	6 50		10 46
L.	8	Erhardt	7 32		11 32

1. S. e. H. 3 K. Da Jesus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden. 2den Række, Mark. 10, 13—16.

S.	9	Julianus	Ned E.	● n. M. 6 27′ Form. / ☾ fjernest Jorden.	12 14
M.	10	Paul Eremit	5 52		0 34
Ti.	11	Hyginus	6 58		1 10
O.	12	Reinhold	8 5	Sol op 8 36′ n. 4 1′.	1 45
T.	13	Hilarius	9 14		2 21
F.	14	Felix	10 23		2 55
L.	15	Maurus	11 34		3 33

2. S. e. H. 3 K. Brylluppet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2den Række, Luk. 19, 1—10.

S.	16	Marcellus	Ned F.		4 14
M.	17	Antonius	12 46	◐ f. Kv. 7 31′ Form.	4 58
Ti.	18	Prisca	2 1		5 53
O.	19	Pontianus	3 16	Sol. op 8 28′ n. 4 14′.	6 59
T.	20	Fab. og Sebast.	4 27		8 13
F.	21	Agnes	5 34		9 31
L.	22	Vincentius	6 31		10 40

Septuagesima. Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16. 2den Række, Matth. 25, 14—30.

S.	23	Emerentius	7 17	☾ nærmest Jorden.	11 41
M.	24	Timotheus	Op E.	○ f. M. 12 8′ Form.	0 7
Ti.	25	Pauli Omv.	7 17		0 57
O.	26	Polycarpus	8 42	Sol. op 8 17′ n. 4 28′.	1 42
T.	27	Chrysostom.	10 2		2 25
F.	28	CarolusMagnus	11 22		3 5
L.	29	Valerius	Op F.		3 50

Sexagesima. De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15. 2den Række, Mark. 4, 26—32.

S.	30	Lovise	12 36	◑ f. Kv. 9 2′ Eftm.	4 33
M.	31	Vigilius	1 47		5 22

Markedsfortegnelse for Januar 1921.

(Sluttet 27. Juni 1920. Om eventuelle Forandringer vil der ske senere Bekendtgørelse i forskellige Dagblade).

3. Græsted
Roskilde
Odense
Skive
Holstebro
4. Frederiksværk
Slagelse
Nykøbing F.
Aalborg
Viborg
Aarhus
Odder
Kolding
Esbjerg
5 Hillerød
Køge
Hjørring
Ny Løgten
Randers
6. Bjerringbro
Randers
Struer
7. Vordingborg
Nykøbing M.
Aarhus
Holsted

8. Thisted
Ulstrup (Hornum St.)
Skanderborg
Vejle
10. Odense
Brønderslev
Horsens
Holstebro
Holstebro Eksportm.
11. Præstø
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Vejle
Kolding
Esbjerg
12. Frederikssund
Helsinge
Svendborg
Hjørring
Skjørping
Kolind St.
Kolding

12. Herning
13. Aalestrup
14. Hobro
15. Vejle
17. Odense
Frederikshavn
Hadsten
Fjerritslev
Holstebro
18. Nykøbing F.
Aarup
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
19. Hillerød
Næstved
Hjørring
20. N. Sundby
21. Aalborg
Grenaa
Kjellerup
22. Nibe
Ebeltoft
Vejle

24. Odense
Ryom
Holstebro
25. Frederikssund
Nykøbing F.
Aalborg
Skive
Aarhus
Kolding
Esbjerg
26. Ølstykke
Hjørring
Viborg
Trustrup St.
Troldhede
27. Faaborg
Hjallerup
Hammel
28. Randers
Esbjerg
29. Randers
Vejle
31. Odense
Aarhus
Brædstrup
Holstebro

134te Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Valg og Indkøb af Roefrø.

Af Forsøgsleder L. Helweg.

I Foderroerne har Landmanden en Plante, der til Brug ved Kreaturernes Vinterfodring formaar at tage en større Afgrøde af Jorden end nogen anden Kulturplante. Man kan regne med, at Roerne giver omtrent $2^1/_2$ Gang saa mange Foderenheder pr. Hektar som Korn. Saalænge Eksporten af Mejeriprodukter vedbliver at være Danmarks bærende Erhverv, kan Rodfrugtdyrkningen derfor ikke indskrænkes. Den første Betingelse for, at Roemarken skal betale sig, er en rettidig og omhyggelig Behandling, men ligesaa vigtigt er det, at man ved Indkøbet af Roefrø træffer det rette Valg. Hvad der i sidstnævnte Henseende bør tages i Betragtning, skal der i det følgende gøres nærmere Rede for.

Arter, Sorter og Stammer af Foderroer.

Til Foderroer henregnes følgende fire Arter: Runkelroer, Kaalroer, Turnips og Gulerødder. Runkelroer nedstammer fra Strandbede, Kaalroer fra Raps, Turnips fra Rybs (Agerkaal) og Gulerødder fra den vildtvoksende Gulerod. Det er Oldtidens Folkeslag, der har til-

Februar

2. Maaned eller Blidemaaned har 28 Dage. Aar 1921.

		Op F.		Højv.
Ti. 1	Brigida	2 53	Sol. op 8 5′ n. 4 43′.	6 16
O. 2	Kyndelmisse	3 53		7 18
T. 3	Blasius	4 45		8 20
F. 4	Veronica	5 30		9 21
L. 5	Agathe	6 9	☾ fjernest Jorden.	10 16

Fastelavn. Kristi Daab, Matth. 3, 13 til Enden.
2den Række, Luk. 18, 31 til Enden.

S. 6	Dorothea	6 40		11 3
M. 7	Richard	7 7		11 46
Ti. 8	Hv. Tirsdag	Ned E.	Corintha ● n. M. 1 37′ Form.	0 7
O. 9	Aske Onsdag	7 4	Apollonia Sol. op 7 51, n. 4 58′.	0 45
T. 10	Scholastica	8 13		1 19
F. 11	Euphrosyne	9 23		1 54
L. 12	Eulalia	10 35		2 30

1. S. i Fasten. Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4, 1—11.
2den Række, Luk. 22, 24—32.

S. 13	Benignus	11 47		3 7
M. 14	Valentinus	Ned F.		3 50
Ti. 15	Faustinus	1 0	◐ f. Kv. 7 53′ Eftm.	4 37
O. 16	Juliane	2 11	*Tamperdag* Sol. op 7 36′ n. 5 13′.	5 32
T. 17	Findanus	3 17		6 38
F. 18	Concordia	4 16		7 54
L. 19	Ammon	5 7		9 12

2. S. i Fasten. Den kananæiske Kvinde, Matth. 15, 21—28.
2den Række, Mark. 9, 17—29.

S. 20	Eucharias	5 47		10 21
M. 21	Samuel	6 21	☾ nærmest Jorden.	11 20
Ti. 22	Peders Stol	6 49	○ f. M. 10 32′ Form	12 11
O. 23	Papias	Op E.	Sol. op 7 19′ n. 5 28′.	0 35
T. 24	Matthias	8 53		1 18
F. 25	Victorinus	10 13		2 0
L. 26	Inger	11 28		2 40

3. S. i Fasten. Jesus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28.
2den Række, Joh. 8, 42—51.

S. 27	Leander	Op F.		3 22
M. 28	Ellegaard	12 38		4 6

Markedsfortegnelse for Februar 1921.

1. *Frederiksværk*
Slagelse
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
Ringkjøbing
Esbjerg
2. *Hillerød*
Kjøge
Middelfart
Hjørring
Ny Løgten St.
Horsens
Ribe
3. *Østervraa*
BjerringbroSt.
Vejle
Varde
4. *Vordingborg*
Allingaabro
Kolding
Herning
5. *Aars*
Silkeborg
Vejle
7. *Græsted*
Odense
7. *Holstebro*
8. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
9. *Frederikssund*
Helsinge
Hjørring
Hadsund
Kolind St.
10. *Skjørping*
Skjern
11. *Roskilde*
Hobro
Laasby
Vinderup
12. *Fjerritslev*
Vejle
Holstebro
14. *Kallundborg*
Odense
Brønderslev
Holstebro
15 *Holbæk*
Nykøbing F.
Rødby
Assens
15. *Aalborg*
Aarhus
Kolding
Esbjerg
16. *Hillerød*
Nykøbing S.
Næstved
Svendborg
Hjørring
Nykøbing M.
17. *Nakskov*
N. Sundby
Viborg
Tørring
18. *Kjerteminde*
Aalborg
Odder
Give
19. *Randers*
Brande
Vejle
21. *Odense*
Sindal
Hurup
Aarhus
Hadsten
Holstebro
22. *Nykøbing F.*
Faaborg
22. *Aalborg*
Thisted
Aarhus
Skanderborg
Kolding
Esbjerg
23. *Frederikssund*
Helsingør
Nyborg
Hjørring
Mariager
Horsens
24. *Maribo*
Bogense
Hjallerup
Møldrup St.
Hammel
Vejle
25 *Nykøbing F.*
Middelfart
Sjelbro Kro
Kolding
Kjellerup
26. *Assens*
Randers
Vejle
Videbæk
28. *Odense*
Holstebro

---

dannet de nævnte vildtvoksende Stamformer saaledes, at de i Stedet for den mere eller mindre træagtige Rod har faaet den knoldformede og stærkt kødede Rod, som gør dem anvendelige til Foderbrug. Det er altsaa ved Menneskets Indgriben, at de oprindelige Stamformer er omdannet til at blive de Runkelroer, Kaalroer, Turnips og Gulerødder, som vi den Dag i Dag dyrker paa vore Marker. Men paa den anden Side er den naturlige Følge deraf, at ophører Menneskets Indgriben, og overlades Roen til sig selv, foregaar der ved Avl gennem flere eller færre Slægtled en kendelig Udartning paa Grund af den i alle 4 Arter nedlagte Tilbøjelighed til mere eller mindre at nærme sig den Stamform, som er den paagældende Roearts oprindelige Ophav. Hos Kaalroer giver det sig til Kende ved, at der optræder færre eller flere Individer af mere eller mindre rapslignende Type, der kendes paa, at de i Stedet for Knolddannelse faar en mere eller mindre træagtig, stærkt grenet og kegleformet Rod, der hyppigt er hvidkødet i Stedet for gulkødet. De viser Tilbøjelighed til at give en abnorm lang Hals og endelig sætter slige Individer ret ofte Blomsterstængel det første Aar (Stokløbere). Blomsterfarven er den samme som hos Raps, der ikke kan forveksles med de gulkødede Kaalroers Blomsterfarve. Hos Runkelroer, Turnips og Gulerødder giver Degenerationen sig i Hovedsagen til Kende paa tilsvarende Maade som hos Kaalroer. Stokløbertilbøjeligheden og Grenetheden tiltager, ligesom ogsaa For-

Marts

3. Maaned eller Tordmaaned har 31 Dage. Aar 1921.

			Op F.		Højv.
Ti.	1	Albinus	1 42	◑ f. Kv. 3 3′ Eftm.	4 53
O.	2	Simplicius	2 38	Sol op 7 2′ n. 5 43′.	5 44
T.	3	Kunigunde	3 26		6 41
F.	4	Adrianus	4 7		7 42
L.	5	Theophilus	4 41	☾ fjernest Jorden	8 42

Midfaste. Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6, 1—15.
2den Række, Joh. 6, 35—51.

S.	6	Gotfred	5 9		9 40
M.	7	Perpetua	5 34		10 29
Ti.	8	Beata	5 55		11 13
O.	9	40 Riddere	Ned E.	● n. M. 7 9′ Eftm. Sol. op 6 44′ n. 5 58′.	11 55
T.	10	Ædel	7 12		0 15
F.	11	Thala	8 24	*Kronprins Frederik.*	0 52
L.	12	Gregorius	9 37		1 29

5. S. i Fasten. Gabriel Engel udsendes, Luk. 1, 26—38.
2den Række, Luk. 1, 46—56.

S.	13	Macedonius	10 50		2 7
M.	14	Eutychius	Ned F.		2 47
Ti.	15	Zacharias	12 1		3 33
O.	16	Gudmund	1 8	Sol. op 6 26′ n. 6 12′.	4 23
T.	17	Gertrud	2 9	◐ f. Kv. 4 49′ Form	5 19
F.	18	Alexander	3 0		6 25
L.	19	Joseph	3 43		7 39

Palmesøndag. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9.
2den Række, Mark. 14, 3—9.

S.	20	Gordius	4 18		8 53
M.	21	Benedictus	4 48	*Jævndøgn, Foraar beg.* ☾ nærmest Jorden.	10 0
Ti.	22	Paulus	5 14		15 55
O.	23	Fidelis	5 38	○ f. M. 9 19′ Eftm. Sol. op 6 8′ n. 6 26′.	11 45
T.	24	Skærtorsdag	Op E.	Ulrica	0 9
F.	25	Langfredag	9 2	Mariæ Bebud.	0 52
L.	26	Gabriel	10 16		1 33

Paaske. Kristi Opstandelse, Mark. 16, 1—7. 2den Række, Matth. 28, 1—8.

S.	27	Paaskedag	11 25	Kastor	2 14
M.	28	2. Paaskedag	Op F.	Eustachius	2 51
Ti.	29	Jonas	12 26		3 38
O.	30	Quirinus	1 18	Sol. op 5 50′ n. 6 40′.	4 22
T.	31	Balbina	2 3	◑ f. Kv. 10 13′ Form.	5 11

Markedsfortegnelse for Marts 1921.

1. *Frederiksværk*
Slagelse
Storehedinge
Taastrup
Nykøbing F.
Sakskjøbing
Aalborg
Skive
Aarhus
Kolding
Esbjerg
2. *Haslev*
Hillerød
Hvalsø
Svendborg
Hjørring
Ny Løgten St.
3. *Nakskov*
Glamsbjerg
Østervraa
Bjerringbro
Trustrup St.
4. *Roskilde*
Skjelskør
Vordingborg
Ærøskjøbing
Grenaa
Varde
5. *Kjerteminde*
Hjørring
Fredericia
Vejle
Herning
Brørup
7. *Græsted*
Odense
N. Sundby
Aarhus
Holstebro
Ribe
8. *Præstø*
Ringsted
Skibby
8. *Maribo*
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
Esbjerg
9. *Frederikssund*
Helsinge
Kjøge
Holbæk
Ejby
Hjørring
Skjørping
Kolind St.
Horsens
10. *Faaborg*
Ebeltoft
Hobro
Vejle
11. *Sorø*
Nyborg
Viborg
Rønde
Kolding
12. *Ulstrup (Hornum St.)*
Randers
Silkeborg
Vejle
14. *Stege*
Odense
Brønderslev
Thisted
Nibe
Aarhus
Haderup
Skjern
Holstebro
15. *Slagelse*
Storehedinge
Nykøbing F.
15. *Sakskjøbing*
Aarup
Aalborg
Nykøbing M.
Aarhus
Skanderborg
Give
Kolding
Vemb
Esbjerg
16. *Hillerød*
Holbæk
Næstved
Svendborg
Hjørring
Bælum
Horsens
Holstebro
17. *Nakskov*
Rudkjøbing
Aalestrup
Hjallerup
Høver Kro
Vejle
18. *Roskilde*
Sorø
Ringe
Skovsgaard St
Sindal
Allingaabro
Faarvang St,
Odder
Kolding
19. *Middelfart*
Brobyværk
Randers
Farsø
Vejle
Lemvig
Vinderup
21. *Odense*
Aarhus
Sønder Omme
21. *Hadsten*
Holstebro
22. *Ringsted*
Slangerup
Nykøbing F.
Rødby
Assens
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
Esbjerg
23. *Kallundborg*
Kjøge
Hjørring
Vegger St.
Frøstrup
Kjellerup
Horsens
Grindsted
29. *Fakse*
Maribo
Nykøbing F
Odense
Aalborg
Aarhus
Kolding
Struer
Varde
Esbjerg
Vejle
30. *Frederikssund*
Gjørlev
Hjørring
V. Hassing
Holstebro
31. *Nysted*
Tranebjerg (Samsø)
Pandrup
Hammel
Vejle

men og Typen i det hele antager et degenereret Præg. (Jvf. Billederne i Landbrugets Ordbog S. 87—90).

Af alle fire Rodfrugtarter fremkommer der talrige Sorter. Allerede i Oldtiden var Roesorter kendt, nogle blev brugt til Kreaturfoder, andre til Menneskeføde. Ved Indkøb af Roefrø har det fra gammel Tid været Skik, at Roedyrkeren tog under Overbejelse, hvilken Sort han skulde vælge. Det samme har været og er Tilfældet endnu den Dag i Dag i alle andre Lande undtagen i Danmark. Medens der i Udlandets Frøkataloger falbydes en stor Mængde forskellige Sorter,

April

4. Maaned eller Faaremaaned har 30 Dage. Aar 1921.

			Op F.		Højv.
F.	1	Hugo	2 40	☾ fjernest Jorden.	6 3
L.	2	Theodosius	3 10		7 (

1. S. e. Paaske. Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden.
2den Række, Joh. 21, 15—19.

S.	3	Nicætas	3 36		7 59
M.	4	Ambrosius	3 59		8 56
Ti.	5	Irene	4 19		9 49
O.	6	Sixtus	4 39	Sol. op 5 32′ n. 6 54′.	10 37
T.	7	Egesippus	5 0		11 21
F.	8	Janus	Ned E.	*Christian IX. Føds.* ● n. M. 10 5′ Form. Solformørkelse	12 5
L.	9	Procopius	8 36		0 25

2. S. e. Paaske. Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16.
2den Række, Joh. 10, 22—30.

S.	10	Ezechiel	9 50		1 6
M.	11	Leo	11 0		1 48
Ti.	12	Julius	Ned F.		2 33
O.	13	Justinus	12 3	Sol. op 5 14′ n. 7 8′.	3 21
T.	14	Tiburtius	12 58		4 13
F.	15	Olympia	1 43	◐ f. Kv. 11 12′ Form.	5 9
L.	16	Mariane	2 20	☾ nærmest Jorden.	6 12

3. S. e. Paaske. Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22.
2den Række, Joh. 14, 1—11.

S.	17	Anicetus	2 50		7 21
M.	18	Eleutherius	3 16		8 30
Ti.	19	Daniel	3 40	*Flyttedag.*	9 35
O.	20	Sulpicius	4 3	Sol. op 4 56′ n. 7 22′.	10 29
T.	21	Florentius	4 26		11 19
F.	22	Bededag	4 52	Cajus ○ f. M. 8 49′ Form.	12 5
L.	23	Georgius	Op. E.		0 26

4. S. e. Paaske. Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15.
2den Række, Joh. 8, 28—36.

S.	24	Albertus	10 11		1 8
M.	25	Mark. Evang.	11 8		1 49
Ti.	26	Cletus	11 57		2 29
O.	27	Ananias	Op F.	Sol. op 4 40′ n. 7 36′.	3 9
T.	28	Vitalis	12 37		3 53
F.	29	Peter Martyr	1 10	☾ fjernest Jorden.	4 37
L.	30	Severus	1 38	◑ s. Kv. 5 9′ Form.	5 24

Markedsfortegnelse for April 1921.

1. Roskilde
Ruds Vedby
Vordingborg
N. Saltum
Kolding
2. Hjørring
Fjerritslev
Randers
Brande
Vejle
4. Græsted
Jyderup
Odense
Gudumholm
Holstebro
5 Farum
Frederiksværk
Slagelse
Storehedinge
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
6. Fuglebjerg
Hillerød
Middelfart
Hjørring
Sæby
Hadsund
Ny Løgten St.
Horsens
7. Østervraa
Aabybro
Bjerringbro
Vejle
8. Sorø
Agersted
Løkken
Løgstør
Tørring
Børkop
9. Læsø

9. Aars
Grenaa
Silkeborg
Vejle
Tim
Vorbasse
11. Pedersker
Odense
Brønderslev
Holstebro
12. Præstø
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Vilsund
Aarhus
Kolding
Herning
Esbjerg
13. Frederikssund
Helsinge
Kjøge
Hjørring
Skjørping
Thisted
Møldrup St.
Trustrup St.
Dalager
14. Holbæk
Nysted
Frederikshavn
Nykøbing M.
Hobro
Holsted
15. Flauenskjold
Skals
Skive
N. Snede
Billund
16. V. Hjermitslev
Hvidbjerg
Viborg

16. Vejle
18. Helsingør
Ø. Marie Kirke
Odense
Halvrimmen
Vraa St.
Aalestrup
Hadsten
Agerbæk
Holstebro
19. Hørsholm
Svinninge
Nykøbing F.
Aalborg
Glæsborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
20. Hillerød
Nykøbing S.
Næstved
Ølstykke
Hjørring
Ry
Bækmarksbro
Bramminge
21. Dronninglund
Hørdum
Karup
Durup
Sjelbro Kro
Aulum
Gravens
N. Nebel
23. N.-Sundby
Vejle
Holstebro
Lunderskov
Ølgod
25. Clemens Kro
Odense
Dybvad St.

25. Ny Soelbjerg Kro
Hornsyld
Holstebro
Ribe
26. Uggerløse Kro
Veksø
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Hovedgaard St.
Kolding
Uldum
Bording St.
Varde
Esbjerg
27. Frederikssund
Nykøbing F.
Hjørring
Rødkjærsbro
Kolind
Østbirk
Ulfkjær
Vejen
28. Hjallerup
Havndal
Hurup
Hammel
Kolding
Løsning
Ringkjøbing
29. Kjellerup
Allingaabro
Odder
Give
Sønder Felding
Esbjerg
30. Viborg
Vejle
Gjerlev
Videbæk
Vinderup

---

er det her til Lands af Runkelroer væsentlig kun Barres, af Kaalroer kun Bangholm, af Turnips kun Fynsk Bortfelder, Yellow Tankard og Dales og af Gulerødder kun Champion og Stensballe, der gaar i Handelen.

Grunden til, at man her til Lands ved Indkøb af Roefrø gik bort fra at regne med Roesorten, var den, at det gennem Statens Rodfrugtsforsøg fra 1885 til 1899 blev bevist, at der ikke alene i Foderværdi, men ogsaa i Brugsværdi var saa stor Forskel paa de til samme Sort hørende Stammer, at der ingen Mening var i at lægge nogen

Maj

5. Maaned eller Majmaaned har 31 Dage. Aar 1921

5. S. e. Paaske. Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28.
2den Række, Joh. 17, 1—11.

			Op.	F.		Højv.	
S.	1	Phil. og Jacob	2	2	Voldermisse	6	15
M.	2	Athanasius	2	23		7	11
Ti.	3	Korsmisse	2	43		8	8
O.	4	Florian	3	3	Sol. op 4 24′ n. 7 50′.	9	5
T.	5	Kr. Himmelf.	3	24	Gothard	10	0
F.	6	Joh. a Port.	3	46	*De lyse Nætter begynder.*	10	49
L.	7	Flavia	4	14	● n. M. 10 2′ Eftm.	11	38

6. S. e. Paaske. Naar Trøsteren kommer, Joh. 15, 26 til Enden og 16, 1—4.
2den Række, Joh. 17, 20 til Enden.

			Ned	E.			
S.	8	Stanislaus	Ned	E.		0	2
M.	9	Caspar	9	54		0	48
Ti.	10	Gordianus	10	53		1	36
O.	11	Mamertus	11	42	Sol. op 4 10′ n. 8 4′. ☾ nærmest Jorden.	2	22
T.	12	Pancratius	Ned	F.		3	10
F.	13	Ingenuus	12	22		4	1
L.	14	Kristian	12	55	◐ f. Kv. 4 25′ Eftm.	4	55

Pinse. Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2den Række, Joh. 14, 15—21.

S.	15	Pinsedag	1	22	Sophie	5	54
M.	16	2. Pinsedag	1	46	Sara	6	57
Ti.	17	Bruno	2	8		8	2
O.	18	Erik	2	31	*Tamperdag.* Sol. op 3 57′ n. 8 16′.	9	6
T.	19	Potentiana	2	54		10	3
F.	20	Angelica	3	21		10	54
L.	21	Helene	3	52	○ f. M. 9 15′ Eftm.	11	41

Trinitatis. Kristus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15
2den Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S.	22	Castus	Op	E.		0	4
M.	23	Desiderius	9	50		0	45
Ti.	24	Esther	10	34		1	25
O.	25	Urbanus	11	11	Sol. op 3 46′ n. 8 28′.	2	5
T.	26	Beda	11	41		2	43
F.	27	Lucian	Op	F.	☾ fjernest Jorden	3	22
L.	28	Vilhelm	12	6		4	2

1. S. e. Trin. Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden.
2den Række, Luk. 12, 13—21.

S.	29	Maximinus	12	28	◑ s. Kv. 10 45′ Eftm.	4	43
M.	30	Vigand	12	48		5	29
Ti.	31	Petronella	1	7		6	21

Markedsfortegnelse for Maj 1921.

2. *Græsted*
Hillerød
Sindal
Kallundborg
Odense
Ulstrup (Hornum St.)
Horsens
Høver Kro
Egtved
Holstebro
Tarm
3. *Frederiksværk*
Hørve
Slagelse
Taastrup
Nykøbing F.
Glamsbjerg
Aalborg
Aarhus
Kolding
Vejle
Esbjerg
Ribe
4. *Roskilde*
Hjørring
Ny Løgten St.
Fredericia
Brande
6. *Skjelskør*
Vordingborg
Otterup St.
BjerringbroSt.
Trustrup
Spjald St.
Thyregod
Vildbjerg
6. *Brørup*
7 *Nibe*
Frøstrup St.
Randers
Brædstrup
Kolding
Vejle
Holstebro
Ansager
9. *Hvalsø*
Odense
Brønderslev
Hadsund
Thisted
Aarhus
Holstebro
Bredsten
Varde
10. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Roslev
Mørke
Aarhus
Silkeborg
Tørring
Kolding
Esbjerg
11. *Frederikssund*
Haslev
Helsinge
Aarup
Hjørring
Hvalpsund
Skørping
11. *Kolind St.*
Bryrup
Faarvang St.
Kibæk
Bække
12. *Arden*
Østervraa
Skive
Thorup Pakh.
Gadbjerg
S. Omme
13. *Hesselager*
Hobro
Jellinge
Simmelkjær
14 *Vejle*
Ans
Herning
17. *Asnæs*
Storehedinge
Nykøbing F.
Odense
Aalborg
Stoholm
Sjelbro Kro
Aarhus
Ry
Kolding
Esbjerg
18. *Hillerød*
Næstved
Svendborg
Hjørring
Ulstrup St.
Skanderborg
Holstebro
18. *Trolhede*
Foldingbro
19. *N. Aaby*
Aabybro
20. *Kjøge*
21. *Filskov*
Vejle
23. *Slangerup*
Sorø
Odense
Hadsten
Holstebro
Ribe
24. *Nykøbing F.*
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
25. *Stubbekjøbing*
Hjørring
26. *Hammel*
27. *Marstal*
Aars
Kjellerup
Vandel
28. *Hjørring*
Viborg
Grenaa
Vejle
30. *Odense*
Holstebro
31. *Nykøbing F.*
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg

---

som helst Vægt paa Sorten. Det viste sig, at at der ofte kunde være en Forskel af over 100 Kr. pr. ha mellem Afgrødens Værdi efter en til samme Sort hørende henholdsvis god eller daarlig Stamme. Samtidig med Offentliggørelsen af Beretningen om disse Dyrkningsforsøg blev det gennem Docent Fjords Fodringsforsøg fastslaaet, at 1 kg Tørstof, ligegyldig om det var i Runkelroer, Kaalroer, Turnips eller Gulerødder, havde samme Foderværdi som 1 kg Korn. Man havde altsaa dermed faaet den Alen, hvormed en Roeafgrødes Værdi kunde maales, og den Stamme, som havde Evne til at give det største Udbytte i kg Tørstof pr. ha, var altsaa den fordelagtigste at dyrke. Dette gav Anledning til, at der fra Landbrugsorganisationernes Side blev fremsat Ønsket om, at der gennem Statens Rodfrugtforsøg blev skaffet Oplysning om, hvor de Frøavlere fandtes, som havde de Stammer, som gav det største Udbytte i Tørstof pr. ha. For at imødekomme dette Ønske, blev der i Efteraaret 1899 udsendt Indbydelse til Landets Frøavlere

Juni

6. Maaned. eller Skærsommer har 30 Dage. Aar 1921

			Op F.		Højv.
O.	1	Nikomedes	1 27	Sol. op 3 37′ n. 8 38′.	7 19
T.	2	Marcellinus	1 48		8 20
F.	3	Erasmus	2 13	*Fred. VIII Føds.*	9 22
L.	4	Optatus	2 42		10 21

2. S. e. Trin. Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24.
2den Række, Luk. 14, 25 til Enden.

S.	5	Bonifacius	3 19	*Grundlovsdag.*	11 17
M.	6	Norbertus	Ned E.	● n. M. 7 15′ Form.	12 10
Ti.	7	Jeremias	9 36		0 35
O.	8	Medardus	10 21	☾ nærmest Jorden. Sol. op 3 31′ n. 8 46′.	1 24
T.	9	Primus	10 57		2 12
F.	10	Onuphrius	11 27		2 58
L.	11	Barnab. Apost.	11 52		3 47

3. S. e. Trin. Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10.
2den Række, Luk. 15, 11 til Enden.

S.	12	Basilius	Ned F.	◐ f. Kv. 10 0′ Eftm.	4 36
M.	13	Cyrillus	12 15		5 29
Ti.	14	Rufinus	12 38		6 26
O.	15	Vitus	1 1	*Valdemarsdag.* Sol. op 3 28′ n. 8 52′.	7 30
T.	16	Tycho	1 25		8 33
F.	17	Botolphus	1 54		9 36
L.	18	Leontius	2 27		10 30

4. S. e. Trin. Værer barmhjertige, Luk. 6, 36—42.
2den Række, Matth. 5, 43 til Enden.

S.	19	Gervasius	3 7		11 20
M.	20	Sylverius	3 54	○ f. M. 10 41′ Form.	12 4
Ti.	21	Albanus	Op E.		0 25
O.	22	10,000 Mart.	9 44	*Solhverv, længste Dag, Sommer beg.* Sol. op 3 28′ n. 8 55′.	1 3
T.	23	Paulinus	10 11		1 41
F.	24	St. Hansdag	10 34	☾ fjernest Jorden	2 19
L.	25	Prosper	10 54		2 52

5. S. e. Trin. Jesus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11.
2den Række, Matth. 16, 13—26.

S.	26	Pelagius	11 13		3 30
M.	27	7 Sovere	11 32		4 8
Ti.	28	Eleonora	11 52	◑ s. Kv. 2 17′ Eftm.	4 49
O.	29	Petr. Paulus	Op F.	Sol. op 3 31′ n. 8 54′.	5 37
T.	30	Lucina	12 15		6 33

Markedsfortegnelse for Juni 1921.

1 *Hillerød*
Kjøge
Hjallerup
Hjørring
Ny Løgten St.
2. *Hjallerup*
Bjerringbro St.
3. *Vordingborg*
Ringe
Hurup
4. *Kjerteminde*
Thisted
Vejle
6. *Græsted*
Roskilde
Odense
Nykøbing M.
Allingaabro
Haderup
Holstebro
7. *Frederiksværk*
Slagelse
Nykøbing F.
Aalborg
Skive
Aarhus
Kolding
Esbjerg
8. *Frederikssund*
Helsinge
Nykøbing S.
Hjørring
Kolind St.
Silkeborg
Lemvig
9. *Maribo*
Skjørping
Skanderborg
Holstebro
10. *Hobro*
Horsens
11. *Horsens*
Vejle
Ribe
13. *Odense*
Brønderslev
Vejle
Varde
Holstebro
14. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
14. *Esbjerg*
15. *Hillerød*
Næstved
Hjørring
16. *Faaborg*
17. *Rudkjøbing*
18. *Fjerritslev*
Nibe
Vejle
20. *Holbæk*
Odense
Randers
Hadsten
Høver Kro
Holstebro
21. *Korsør*
Slangerup
Nykøbing F.
Aalborg
Randers
Aarhus
Kolding
Esbjerg
22. *Hjørring*
Grindsted
23. *Hjallerup*
Hjørring
23. *Knudstrup*
Ebeltoft
24. *Assens*
Skovsgaard St.
Herning
Vejen
Kjellerup
25. *Frøstrup St.*
Viborg
Vejle
Videbæk
27. *Odense*
Ulstrup (Hornum St.)
Holstebro
28. *Sorø*
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
29. *Hjørring*
Skjørping
30. *Grenaa*
Hobro
Hammel
Laasby

---

om at anmelde deres Roestammer til Deltagelse i Statens Dyrkningsforsøg med Rodfrugtstammer.

I 1901 blev den første Stammeforsøgsberetning offentliggjort, og i Roefrøhandelens Historie kommer derfor Aaret 1901 til at staa som et Mærkeaar. Medens det før den Tid udelukkende var med Frø af Roesorter, der blev handlet, og Roestammer var et i Handelen ukendt Begreb, har Indførelsen af Stammeforsøgene haft til Følge, at i de senere Aar har Frø af Roesorter uden Stammenavn været saa godt som usælgeligt, medens Frø af Roestammer har været næsten eneraadende paa det hjemlige Frømarked. Man vil heraf forstaa, at denne Reform paa Roefrøhandelens Omraade har vist sig at være af indgribende Betydning for den Udvikling, som Roefrøhandelen er undergaaet herhjemme i de sidste 20 Aar, og Aaret 1901 kan derfor med Rette betegnes som et Vendepunkt for dansk Roefrøs Kvalitet.

I Beretningerne om Statens Dyrkningsforsøg med Rodfrugtstammer opgives Navn og Adresse paa de Stammeejere, som er i Besiddelse af de Stammer, der giver det største Tørstofudbytte pr. ha. Der gives derved Lejlighed til, for hvem der vil, af Landets mange Frøavlere at anskaffe Stamfrø af de bedste 1. Klasses Stammer og at opformere disse. De 1. Klasses Stammer kan ved Opformering hurtig komme til at gavne en stor Del af Landets Roedyrkere Til nærmere Belysning heraf kan eksempelvis anføres, at da Strynø Stammen i Foraaret 1917 kom i 1. Klasse, havde Ejeren 575 kg Stamfrø til Salg. Beholdningen blev straks udsolgt og er formodentlig straks samme

Juli

7. Maaned eller Ormemaaned har 31 Dage. Aar 1921.

		Op F.		Højv.
F. 1	Theobaldus	12 41		7 38
L. 2	Mariæ Besøg.	1 13		8 48

6. S. e. Trin. Farisæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26.
2den Række, Matth. 19, 16—26.

S. 3	Cornelius	1 54		9 57
M. 4	Ulricus	2 46	Solen fjernest Jorden.	10 59
Ti. 5	Anshelmus	Ned E.	● n. M. 2 36′ Eftm.	11 57
O. 6	Dion	8 55	☾ nærmest Jorden. Sol. op 3 37′ n. 8 51′.	0 23
T. 7	Lov. Aug.	9 28		1 13
F. 8	Kjeld	9 57		1 59
L. 9	Sostrata	10 21		2 43

7. S. e. Trin. Jesus bespiser 4000 Mand, Mark. 8, 1—9.
2den Række, Matth. 10, 24—31.

S. 10	Knud Konge	10 44		3 28
M. 11	Josva	11 7		4 14
Ti. 12	Henrik	11 32	◐ f. Kv. 5 16′ Form.	5 3
O. 13	Margarethe	11 59	Sol. op 3 46′ n. 8 44′.	5 57
T. 14	Bonaventura	Ned F.		6 58
F. 15	Apostl. Del.	12 30		8 2
L. 16	Susanne	1 8		9 7

8. S. e. Trin. De falske Profeter, Matth. 7, 15—21.
2den Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S. 17	Alexius	1 52		10 5
M. 18	Arnolphus	2 42		10 54
Ti. 19	Justa	3 38		11 40
O. 20	Elias	4 40	○ f. M. 1 8′ Form. Sol. op 3 56′ n. 8 35′.	0 1
T. 21	Evenus	Op E.	☾ fjernest Jorden.	0 40
F. 22	Mar. Magd.	9 1		1 15
L. 23	Apollinaris	9 21	*Hundedagene begynder.*	1 50

9. S. e. Trin. Den utro Husfoged, Luk. 16, 1—9.
2den Række, Luk. 12, 32—48.

S. 24	Christina	9 40		2 24
M. 25	Jacobus	9 59		2 58
Ti. 26	Anna	10 19		3 36
O. 27	Martha	10 44	Sol. op 4 7′ n. 8 24′.	4 17
T. 28	Aurelius	11 12	◑ s. Kv. 3 20′ Form.	5 4
F. 29	Oluf	11 48		5 59
L. 30	Abdon	Op F.		7 6

10. S. e. Trin. Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19, 41 til Enden.
2den Række, Matth. 11, 16—24.

S. 31	Germanus	12 32		8 20

Markedsfortegnelse for Juli 1921.

1. *Almindingen*	7. *Østervraa*	16. *Struer*	23. *Vejle*
Vordingborg	*Hadsund*	*Vejle*	*Herning*
Randers	*BjerringbroSt.*	18. *Helsingør*	*Vinderup*
2. *Randers*	*Børkop*	*Odense*	25. *Odense*
Vejle	8. *Torup Pakhus*	*Hadsten*	*Sindal*
4. *Roskilde*	*N. Snede*	*Holstebro*	*Skive*
Odense	*Fredericia*	19. *Nykøbing F.*	*Sønder Omme*
Thisted	9. *Ørbæk*	*Ærøskjøbing*	*Holstebro*
Aarhus	*Vejle*	*Aalborg*	26. *Kjøge*
Give	11. *Odense*	*Aarhus*	*Nykøbing F.*
Holstebro	*Brønderslev*	*Kolding*	*Aalborg*
5. *Frederiksværk*	*Holstebro*	*Esbjerg*	*Viborg*
Slagelse	12. *Præstø*	20. *Hillerød*	*Aarhus*
Nykøbing F.	*Ringsted*	*Kallundborg*	*Kolding*
Rødby	*Nykøbing F.*	*Næstved*	*Esbjerg*
Aalborg	*Sakskjøbing*	*Nykøbing F.*	27. *Ølstykke*
Aarhus	*Odense*	*Hjørring*	*Hjørring*
Salten	*Aalborg*	*Løgstør*	*Havndal*
Kolding	*Mariager*	*Tørring*	*Holstebro*
Esbjerg	*Aarhus*	*Kolding*	28. *Hjallerup*
6. *Hillerød*	*Kolding*	21. *Svendborg*	*Hammel*
Slagelse	*Esbjerg*	*Vesløs St.*	*Ringkjøbing*
Nyborg	13. *Frederikssund*	22. *Vilsund,*	29. *Kjellerup*
Hjørring	*Helsinge*	*Allingaabro*	*Odder*
Ny Løgten St.	*Middelfart*	23. *Nykøbing M.*	*Brande*
Silkeborg	*Hjørring*	*Aalestrup*	30. *Vejle*
7. *Bogense*	*Kolind St.*	*Brædstrup*	*Skjern*

Foraaar udsaaet til Avl af Brugsfrø, I Eftersommeren 1918 maa man regne med, at der efter de ovenfor nævnte 575 kg har været avlet ca. 250,000 kg Brugsfrø til Udsæd i Foraaret 1919. Efter Statistisk Departements Arealopgørelse har der i 1919 været ialt 110796 ha tilsaaet med Runkelroer til Foderbrug. Gaar man ud fra, at der har været saaet 16 kg Runkelroefrø pr. ha, har der altsaa ialt været saaet $1^3/_4$ Mill. kg. Med Strynø Barres kunde altsaa været tilsaaet ikke mindre end ca. $^1/_7$ af Danmarks Runkelroemarker i 1919. Man faar derigennem et Indblik i den Nytte, som Stammeforsøgene er i Stand til at yde Landets Roedyrkning.

Det maa imidlertid haves i Erindring, at det Stamfrø af Strynø, som blev købt i Foraaret 1917, er avlet i 1915, og den Elitefrøavl, hvorpaa dette er avlet, maa stamme fra Høst 1913. Hvis derfor nogen skulde drifte sig til at falbyde det i 1918 avlede Frø som Stamfrø og ikke efter ovenfor givne Fremstilling som Brugsfrø, maa der nedlægges en bestemt Protest herimod. Sælges det som Stamfrø, bliver det jo nemlig først i 1921, at Brugsfrøet kan komme i Handelen. Men Elitefrø høstet i 1913 kan umulig være en Borgen for Ydeevnen af Brugsfrø, der udsaas i 1921. Havde en Roestammes Ydeevne været en konstant Egenskab, knyttet til Stammen, havde der ikke været noget til Hinder derfor, men naar det nu, som ovenfor paavist, er en uomtvistelig Kendsgerning, at der i enhver Roestamme er nedlagt en udpræget Tilbageslagstilbøjelighed, saa vilde det være hasarderet at vente, at samme Ydeevne, som var til Stede i Stammen ved Elitefrøavlen i 1913, skulde være usvækket hos Brugsfrøet efter 8 Aars Fremavl.

August

8. Maaned eller Høstmaaned har 31 Dage. Aar 1921.

			Op F.		Høiv.
M.	1	Peders Fængſ.	1 29		9 36
Ti.	2	Hannibal	2 38		10 42
O.	3	Nikodemus	3 56	● n. M. 9 18′ Eftm. ☾ nærm. Jorden. Sol. op 4 20′ n. 8 10′.	11 41
T.	4	Dominikus	Ned E.		0 8
F.	5	Osvaldus	8 23		0 56
L.	6	Kr. Forklar.	8 48		1 40

11. S. e. Trin. Fariſæeren og Tolderen, Luk. 18, 9—14.
2den Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S.	7	Donatus	9 12		2 23
M.	8	Ruth	9 37	*De lyse Nætter ophører.*	3 5
Ti.	9	Romanus	10 4		3 51
O.	10	Laurentius	10 34	◐ f. Kv. 3 14′ Eftm. Sol. op 4 33′ n. 7 56′.	4 38
T.	11	Herman	11 9		5 29
F.	12	Clara	11 51		6 28
L.	13	Hippolytus	Ned F.		7 31

12. S. e. Trin. Den Døve og Stumme, Mark. 7, 31 til Enden.
2den Række, Matth. 12, 31—42.

S.	14	Euſebius	12 39		8 35
M.	15	Mariæ Himf.	1 33		9 34
Ti.	16	Rochus	2 32		10 26
O.	17	Anaſtatius	3 36	☾ fjerneſt Jorden. Sol. op 4 46′ n. 7 40′.	11 11
T.	18	Agapetus	4 40	○ f. M. 4 28′ Eftm.	11 51
F.	19	Sebaldus	Op E.		0 11
L.	20	Bernhard	7 47		0 47

13. S. e. Trin. Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37.
2den Række, Matth. 20, 20—28.

S.	21	Salomon	8 7		1 21
M.	22	Symphorian	8 27		1 55
Ti.	23	Zachæus	8 50	*Hundedagene ender.*	2 31
O.	24	Bartholomæus	9 16	Sol. op 5 0′ n. 7 23′.	3 8
T.	25	Ludvig	9 48		3 52
F.	26	Irenæus	10 27	◑ ſ. Kv. 1 51 Eftm.	4 40
L.	27	Gebhardus	11 16		5 36

14. S. e. Trin. De 10 Spedalſke, Luk. 17, 11—19.
2den Række, Joh. 5, 1—15.

S.	28	Louiſe	Op F.		6 45
M.	29	Joh. Halsh.	12 18		8 1
Ti.	30	Benjamin	1 29		9 17
O.	31	Bertha	2 49	Sol. op 5 13′ n. 7 6′.	10 23

Markedsfortegnelse for August 1921.

1. *Roskilde*
Odense
Skanderborg
Holstebro
Bramminge
2. *Frederiksværk*
Slagelse
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Horsens
Kolding
Ribe
Esbjerg
3. *Hillerød*
Hjørring
Ny Løgten St.
Varde
4. *Bjerringbro*
Vorbasse
5. *Vordingborg*
6. *Vejle*
8. *Græsted*
Odense
Brønderslev
Høver Kro
Holstebro
9. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
10. *Frederikssund*
Hjørring
Trustrup St.
12. *Hobro*
13. *Vejle*
15. *Odense*
Hadsten
Holstebro
16. *Nykøbing F.*
16. *Aalborg*
Aarhus
Kolding
Esbjerg
17. *Hillerød*
Næstved
Hjørring
20. *Grenaa*
Filskov
Vejle
22. *Odense*
Frøstrup St.
Holstebro
23. *Nykøbing F.*
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
24. *Hjørring*
Ølgod
25. *Østervraa*
25. *Hammel*
26. *Hjallerup*
Kjellerup
27. *Viborg*
Vejle
29. *Odense*
Vegger St.
Lemvig
Videbæk
Holstebro
Holsted
30. *Nykøbing F.*
Aalborg
Aarhus
Kolding
Ramme
Ringkjøbing
Esbjerg
31. *Hjørring*
Kolind
Ulfkjær

Som et slaaende Vidnesbyrd om Degenerationens Indvirkning paa de ældre Roestammers Ydeevne kan Sludstrup Stammen afgive et oplysende Eksempel. Sludstrup Stammen, som kom i 1. Klasse ved Statens Stammeforsøg i 1900, vandt straks en Del Udbredelse, og i Forsøgene 1911—13 deltog 8 Sludstrup-Stammer, anmeldt af 8 forskellige Fremavlere af den oprindelige Sludstrup fra 1900. Gennem de 12 Aars Fremavl fra 1900 til 1911 havde Udartningen i Sludstrup-Stammen taget i den Grad Overhaand, at af de 8 Stammer var de 2 Stammer blevne til 3. Kl. Stammer, de 4 Stammer til 2. Klasses Stammer, og kun 2 Stammer viste sig at være i Stand til at holde Stillingen i 1. Klasse. Det vil heraf forstaas, at havde en Roedyrker købt Sludstrupfrø i 1911, var det saa langt fra sandsynligt, at det var Frø af en 1. Klasses Stamme, han fik, at det tværtimod snarere har været Frø af en 2. Klasses Stamme eller maaske en 3. Klasses Stamme. Man bør altsaa mærke sig, at fordi en Stamme har været i første Klasse i en tidligere Forsøgsperiode, har man ikke derfor nogen Borgen for, at den kan staa Maal med Nutidens 1. Klasses Stammer. Konkurrencen bliver nemlig haardere for hvert Aar, der gaar, dels fordi enkelte af de 1. Klasses Stammer forbedres, eller at helt nye hidtil uprøvede Stammer som Strynø, Tystofte og Pajbjerg fra Forsøgsperioden 1914—16 kommer til, og dels fordi alle 3. Klasses og daarlige 2. Klasses Stammer efterhaanden kasseres af Ejerne, Paa den Maade skærpes Fordringerne til Stammens Ydeevne lidt efter lidt. Derfor bliver selvfølgelig de Stammer, som ved de sidste Aars Konkurrence er komne i 1. Klasse, at foretrække for de 1. Klasses Stammer fra de tidligere Aars Stammeforsøg. Det er derfor af Betydning ved Indkøb af Roefrø at kunne kende de 1. Kl. Stammer fra de sidste Aars Stammeforsøg fra tidligere Aars Stammeforsøg. Af Hensyn hertil blev der til Navnet paa 1. Klasses Stammer fra Forsøgsperioden 1911—13 tilføjet Romertallet IV, til 1. Klasses Stammer fra Forsøgsperioden 1914—19 Romertallet V, og til de 1. Klasses Stammer for den kommende Periode 1920—23 bliver det Romertallet VI. De bedste Roestammer vil altsaa herefter altid være de Stammer, der

September

9. Maaned   eller Fiskemaaned har 30 Dage.   Aar 1921.

		Op F.		Højv.
T. 1	Ægidius	4 14	☾ nærmest Jorden.	11 20
F. 2	Elisa	Ned E.	● n. M. 4 33′ Form.	12 11
L. 3	Seraphia	7 13		0 34

15. S. e. Trin. Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden.
2den Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S. 4	Theodosia	7 38		1 17
M. 5	Regina	8 5		1 59
Ti. 6	Magnus	8 35		2 41
O. 7	Louise	9 9	Sol. op 5 27′ n. 6 48′.	3 26
T. 8	Mariæ Fødſ.	9 49		4 12
F. 9	Gorgonius	10 36	◐ f. Kv. 4 30′ Form.	5 2
L. 10	Burchhardt	11 28		5 57

16. S. e. Trin. Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17.
2den Række, Joh. 11, 19—45.

S. 11	Hillebert	Ned F.		6 58
M. 12	Guido	12 25		8 0
Ti. 13	Cyprianus	1 27	☾ fjernest Jorden.	8 58
O. 14	† Ophøjelse	2 31	Sol. op 5 40′ n. 6 29′.	9 51
T. 15	Eskild	3 36		10 36
F. 16	Euphemia	4 43		11 18
L. 17	Lambertus	5 50	○ f. M. 8 20′ Form.	11 58

17. S. e. Trin. Den Vaterſottige, Luk. 14, 1—11. 2den Række, Mark. 2, 14—22.

S. 18	Titus	Op E.		0 16
M. 19	Constantia	6 56		0 52
Ti. 20	Tobias	7 21		1 29
O. 21	Matthæus	7 51	*Tamperdag.* Sol. op 5 54′ n. 6 11′.	2 7
T. 22	Mauritius	8 27		2 47
F. 23	Linus	9 12	*Jævndøgn. Efteraar begynder.*	3 33
L. 24	Tecla	10 8	◑ f. Kv. 10 18′ Eftm.	4 23

18. S. e. Trin. Hvis Søn er Kristus, Matth. 22, 34 til Enden.
2den Række, Joh. 15, 1—11.

S. 25	Cleophas	11 13		5 22
M. 26	Adolph	Op F.	*Christian X. Føds.*	6 30
Ti. 27	Cosmus	12 27		7 43
O. 28	Venceslaus	1 47	Sol. op 6 7 n. 5 53′.	8 57
T. 29	St. Michael	3 10	☾ nærmest Jorden.	10 1
F. 30	Hieronymus	4 35		10 56

Markedsfortegnelse for September 1921.

1. *Bjerringbro*
Dalager
2. *Skjelskør*
Vordingborg
Allingaabro
Herning
3. *Hurup*
Vejle
5. *Græsted*
Roskilde
Odense
Brønderslev
Thisted
Holstebro
6. *Frederiksværk*
Hvalsø
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
7. *Hillerød*
Kjøge
Hjørring
Aars
Ny Løgten St.
8. *Skovsgaard St.*
Hadsund
Ry
Grindsted
9. *Læsø*
Fjerritslev
Randers
Give
Struer
10. *Nibe*
Skive
Randers
Vejle
Vemb
Ribe
12. *Odense*
Flauenskjold
Møldrup
12. *Bredsten*
Holstebro
Holstebro Eksportm.
Vejen
13. *Præstø*
Ringsted
Nykøbing F.
Aarup
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
N. Nebel
Esbjerg
14. *Haslev*
Frederikssund
Helsinge
Hjørring
Farsø
V. Hassing
Kolind St.
Tarm
15. *Aabybro*
Aalestrup
Varde
16. *Vraa St.*
Vesløs St.
Karup
Faarvang St.
Odder
Bække
17. *Tværsted*
Løgstør
Thorup Pakh.
Vildbjerg
Kolding
Vejle
19. *Asnæs*
Odense
Sæby
Ulstrup (Hornum St.)
Rønde
19. *Hadsten*
Haderup
Billund
Holstebro
20. *Kallundborg*
Kjøge
Slagelse
Maribo
Nykøbing F.
Aalborg
Ulstrup St.
Aarhus
Kolding
Esbjerg
21. *Hillerød*
Næstved
Sorø
Nysted
Assens
Egeskov
Hjørring
Skjørping
Stoholm
Bryrup
22. *Stege*
Middelfart
Hjallerup
LøkkensvejKro
Durup
Ebeltoft
Hobro
Gravens
Lunderskov
23. *Roskilde*
Stege
Hesselager
Sindal
Vilsund
Rødkjærsbro
Hobro
Brande
Esbjerg
24. *Hjørring*
Nykøbing M.
24. *Skals*
Vejle
S. Felding St.
26. *Odense*
Frederikshavn
Gudumholm
Hals
Frøstrup St.
Viborg
Høver Kro
Holstebro
Ølgod
27. *Ringsted*
Svinninge
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Viborg
Aarhus
Hovedgaard
Jellinge
Kolding
Esbjerg
28. *Nykøbing S.*
Ejby
Agersted
Hjørring
Hornsyld
Kibæk
29. *Pandrup*
Hørdum
Aars
Glæsborg
Hammel
Silkeborg
Uldum
Brørup
30. *Marstal*
Thisted
Kjellerup
Grenaa
Havndal
Horsens

---

har det højeste Romertal. Fra 1921 at regne maa det fraraades at købe Roefrø af Stammer med Romertal IV, da disse Stammer maa antages til den Tid at være saa degenererede, at de er 2. eller maaske 3. Klasses Stammer. Endnu skal kun tilføjes, at disse Romertal er at opfatte som egentlige Varebetegnelser, der garanterer Køberen, naar han f. Eks. køber Frø af Strynø V, at det virkelig er af den Stamme, som Stammeforsøgsberetningen giver dette Navn. Viser det sig senere, at Frøet ikke har svaret til Betegnelsen, er Sælgeren erstatningspligtig, jfr. herom nedenfor.

Oktober

10. Maaned eller Sædemaaned har 31 Dage Aar 1921.

		Op F.		Højv.
L. 1	Remigius	5 59	● n. M. 1 26′ Eftm.	11 45

19. S. e. Trin. Den Værkbrudne, Matth. 9, 1—8.
2den Række, Joh. 1, 35 til Enden.

S. 2	Ditlev	Ned E.		0 9
M. 3	Mette	6 32		0 52
Ti. 4	Franciscus	7 5		1 34
O. 5	Placidus	7 44	Sol. op 6 21′ n. 5 35′.	2 17
T. 6	Broderus	8 29		3 0
F. 7	Amalia	9 19		3 46
L. 8	Ingeborg	10 16	◐ f. Kv. 9 12′ Eftm.	4 32

20. S. e. Trin. Bryllupsklæderne. Matth. 22, 1—14.
2den Række, Matth. 21, 28—44.

S. 9	Dionysius	11 16		5 24
M. 10	Gereon	Ned F.		6 18
Ti. 11	Fred. 4. Fødsel	12 19	☾ fjernest Jorden.	7 17
O. 12	Maximilian	1 24	Sol. op 6 35′ n. 5 17′.	8 14
T. 13	Angelus	2 30		9 9
F. 14	Calixtus	3 37		9 59
L. 15	Hedevig	4 45		10 43

21. S. e. Trin. Den kongelige Mand. Joh. 4, 46—53,
2den Række, Joh. 4, 34—42

S. 16	Gallus	5 54	○ f. M. 12 0′ Midnat	11 25
M. 17	Florentinus	Op E.		12 6
Ti. 18	Luc. Evang.	5 53	*Flyttedag.*	0 26
O. 19	Balthasar	6 28	Sol. op 6 50′ n. 4 59′	1 6
T. 20	Felicianus	7 11		1 48
F. 21	11,000 Jomfruer	8 2		2 32
L. 22	Cordula	9 4		3 20

22. S. e. Trin De 10,000 Pund, Matth. 18, 23 til Enden.
2den Række, Matth. 18, 1—14.

S. 23	Søren	10 14		4 11
M. 24	Proclus	11 31	◑ s. Kv. 5 32′ Form.	5 8
Ti. 25	Crispinus	Op F.		6 13
O. 26	Amandus	12 50	Sol. op 7 4′ n. 4 43′.	7 23
T. 27	Sem	2 11	☾ nærmest Jorden. *Pr. Valdemar.*	8 32
F. 28	Simon og Judas	3 33		9 35
L. 29	Narcissus	4 55		10 30

23. S. e. Trin. Skattens Mønt, Matth. 22, 15—22,
2′ Række, Mark. 12, 41 til Enden.

S. 30	Absalon	6 15		11 21
M. 31	Reformat. Beg.	Ned E.	*Enkedronning Louise.* ● n. M. 12 39′ Form.	12 7

Markedsfortegnelse for Oktober 1921.

1. *N. Aaby*
Halvrimmen
Hvidbjerg
Randers
Vejle
Foldingbro
3. *Græsted*
Odense
Aalbæk
Dronninglund
Skive
Løsning
Spjald St.
Holstebro
Ribe
4. *Frederiksværk*
Hørve
Slagelse
Taastrup
Nakskov
Nykøbing F.
Faaborg
Aalborg
Aarhus
Østbirk
Kolding
Aulum
Lemvig
Esbjerg
5. *Hillerød*
Kjøge
Nykøbing F.
Ringe
Hjørring
Hadsund
Ny Løgten St.
Tørring
Bækmarksbro
Vinderup
6. *Ruds-Vedby*
Tranebjerg (Samsø)
Æroskjøbing
Østervraa
6. *Bjerringbro St.*
Mariager
Egtved
Holstebro
Troldhede
7. *Fuglebjerg*
Skibby
Vordingborg
Sakskjøbing
Løkken
Hvalpsund
N.-Sundby
Gjerlev
Børkop
Agerbæk
8. *Nibe*
Vejle
Herning
Ansager
10. *Jyderup*
Pedersker
Odense
Brønderslev
Sæby
Ans
Ringkøbing
Holstebro
Bramminge
11. *Farum*
Præstø
Ringsted
Nykøbing F.
Glamsbjerg
Aalborg
Aarhus
Kolding
Tarm,
Ribe
Esbjerg
12. *Frederikssund*
Helsinge
Svendborg
Dybvad St.
Hjørring
12. *Thisted*
Trustrup St.
Varde
13. *Otterup St.*
Frederikshavn
Roslev
Thyregod
14. *Sorø*
Nyborg
Allingaabro
Aabybro
Nykøbing M.
Kolding
Gadbjerg
Simmelkjær
15. *Kjertemınde*
Bælum
Fjerritslev
Vejle
17. *Østermarie K.*
Odense,
Løgstør
Hadsten
Vandel
Holstebro
18. *Holbæk*
Nykøbing F.
Rødby
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
19. *Hillerød*
Næstved
Brobyværk
Hjørring
Skjørping
Ryom
Ry
20. *Arden*
Mørke
Ulfkjær
21. *Helsingør*
Storehedinge
Sindal
Hobro
Brædstrup
22. *Hjørring*
Viborg
Vejle
Videbæk
24. *Clemens Kro*
Odense
Jerslev
Ulstrup (Hornum St.),
Ny Soelbjerg Kro
Silkeborg
S.-Omme
Holstebro
Ribe
25. *Fakse*
Nakskov
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Skanderborg
Kolding
Esbjerg
26. *Kjøge*
Ølstykke
Hjørring
Kolind
Horsens
27. *Stubbekøbing*
Hjallerup
Sjelbro Kro
Hammel
Give
28. *Hørsholm*
Kjellerup
Vejle
29. *Randers*
Vejle
31. *Odense*
Bording St.
Holstebro

Indkøb af Roefrø.

Ved Køb af Roefrø maa Roedyrkeren lægge Hovedvægten paa Sikkerhed for Frøets Spireevne og for Frøets Ægthed. Roefrøets Spireevne lader sig let kontrollere gennem en Frøanalyse i Statsfrøkontrollen om Foraaret inden Saaningen, og den eventuelle Skadeserstatning fastsættes da efter Statsfrøkontrollens Regler. Roefrøets Ægthed — hvorved forstaas, om Frøet er, hvad det er solgt for — kan derimod ikke bestemmes ved en Undersøgelse af Frøet i Statsfrø-

November

11. Maaned eller Slagtemaaned har 30 Dage. Aar 1921.

			Ned E.		Høiv.
Ti.	1	Alle Helgen	5 36		0 29
O.	2	Alle Sjæle	6 18	Sol. op 7 19′ n. 4 27′.	1 12
T.	3	Hubertus	7 8		1 53
F.	4	Otto	8 3		2 35
L.	5	Malachias	9 2		3 17

24. S. e. Trin. Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12.
2den Række, Matth. 5, 13—16.

S.	6	Leonhardus	10 5		4 1
M.	7	Engelbrecht	11 10	◐ f. Kv. 4 54′ Eftm.	4 47
Ti.	8	Claudius	Ned F.	☾ fjernest Jorden.	5 36
O.	9	Theodor	12 15	Sol. op 7 34′ n. 4 13′.	6 28
T.	10	Luther	1 21		7 24
F.	11	Morten Bisp	2 28		8 20
L.	12	Torkild	3 37		9 16

25. S. e. Trin. Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Matth. 24, 15—28.
2den Række, Luk. 17, 20—33.

S.	13	Arcadius	4 47		10
M.	14	Frederik	5 59		10 5
Ti.	15	Leopold	7 11	○ f. M. 2 39′ Eftm.	11 4
O.	16	Otheuius	Op E.	Sol. op 7 48′ n. 4 0′.	0
T.	17	Aniauus	5 56		0 4
F.	18	Hesychius	6 55		1 3
L.	19	Elisabeth	8 4		2 2

26. S. e. Trin. Jeg priser Dig, Fader, Matth. 11, 25 til Enden.
2den Række, Matth. 25, 31 til Enden.

S.	20	Volkmarus	9 20		3
M.	21	Mariæ Ofr.	10 38	☾ nærmest Jorden.	4 0
Ti.	22	Cecilia	11 58	◑ s. Kv. 12 41′ Eftm.	4 5
O.	23	Clemens	Op F.	Sol op 8 2′ n. 3 49′.	5 5
T.	24	Chrysogonus	1 18		6 50
F.	25	Catharina	2 37		8
L.	26	Conradus	3 56		9

1. S. i Advent. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9.
2den Række, Luk. 4, 16—30.

S.	27	Facundus	5 13		10
M.	28	Soph. Magdal.	6 27		10 5
Ti.	29	Saturninus	7 37	● n. M. 2 26′ Eftm.	11 46
O.	30	Andreas	Ned E.	Sol op 8 15′ n. 3 41′.	0

Markedsfortegnelse for November 1921.

1. *Frederiksværk*
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
2. *Frederikssund*
Hillerød
Kallundborg
Nysted
Hjørring
Ny Løgten St.
N.-Snede
3. *Veksø*
Sakskjøbing
Middelfart
Østervraa
BjerringbroSt.
4. *Skjelskør*
Sorø
Vordingborg
Svendborg
Flauenskjold
Aars
Grenaa
Herning
5. *Haslev*
Faaborg
Nibe
Vejle
7. *Roskilde*
Odense
7. *Holstebro*
8. *Præstø,*
Ringsted
Slagelse
Nakskov
Nykøbing F.
Bogense
Aalborg
Aarhus
Kolding
Kibæk
Esbjerg
9. *Frederikssund*
Helsinge
Hvalsø
Slagelse
Nykøbing F.
Aarup
Hjørring
Kolind St.
Mariager
10. *Ringe*
Skjørping
11. *Nyborg*
Hobro
12. *Rudkjøbing*
Fjerritslev
Randers
Vejle
Struer
14. *Odense*
Brønderslev
14. *Holstebro*
Tim
15. *Uggerløse Kro*
Nykøbing F.
Rødby
Assens
Aalborg
Aarhus
Kolding
Skjern
Esbjerg
16. *Hillerød*
Næstved
Hjørring
Holsted
17. *Skive*
Høver Kro
Give
18. *Brande*
Fredericia
Lemvig
Odder
Vinderup
19. *Frøstrup St.*
Vejle
Holstebro
Grindsted
21. *Odense*
Løgstør
Rønde
Møldrup St.
Hadsten
21. *Holstebro*
22. *Holbæk*
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Ribe
Esbjerg
23. *Kjerteminde*
Hjørring
Aalestrup
Varde
24. *Svendborg*
Hjallerup
Havndal
Trustrup St.
Hammel
Silkeborg
25. *Kjellersp*
Faarvang St.
26. *Viborg*
Vejle
28. *Odense*
Sindal
Holstebro
29. *Slangerup*
Nykøbing F.
Aalborg
Aarhus
Kolding
Esbjerg
30. *Hjørring*

---

kontrollen om Foraaret, men først om Efteraaret ved en Besigtigelse af Roerne i den Mark, hvor Frøet er saaet. Altsaa først ½ Aar efter, at Frøet er solgt, giver Fejl i Henseende til Roefrøets Ægthed sig til Kende, og det er derfor ligesaa berettiget at tale om „skjulte Fejl" i Roefrøhandelen som i Handelen med Heste. Hvert Efteraar plejer der at være adskillige Erstatningssager i Anledning af skjulte Fejl hos solgt Roefrø. Skadeserstatningens Størrelse varierer efter de stedlige Forhold, men har en Købmand leveret Raps eller Rybs i Stedet for Kaalroe- eller Turnipsfrø, plejer Erstatningen at beløbe sig til 600—800 Kr. pr. ha, Turnips i Stedet for Kaalroer 100—500 Kr. pr. ha, hvidkødet Turnips for gulkødet, eller en degenereret Roestamme i Stedet for en 1. Klasses Roestamme indtil 200 Kr. pr. ha. Hvad Købmanden faar for det Roefrø, han sælger Roedyrkeren, er altsaa en ren Bagatel sammenlignet med den Erstatning for skjulte Fejl, han kan komme til at betale Roedyrkeren, hvis Frøet ikke er, hvad det er solgt for. Derfor har de fleste Roefrøgrossister indført den Reform, at de kun forhandler Roefrø, som er avlet efter eget Stamfrø, under egen Kontrol og hos egne Kontraktavlere. Det er nemlig den eneste Maade, hvorpaa Roefrøgrossister kan sikre sig mod, at det Roefrø, han falbyder, ikke er behæftet med skjulte Fejl.

December

12. Maaned eller Kristmaaned har 31 Dage. Aar 1921.

			Ned E.		Højv.
T.	1	Arnold	5 49		0 51
F.	2	Bibiana	6 47		1 32
L.	3	Svend	7 50		2 11

2. S. i Advent. Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36.
2den Række, Matth. 25, 1—13.

S.	4	Barbara	8 54		2 49
M.	5	Sabina	9 59		3 30
Ti.	6	Nikolaus	11 5	☾ fjerneſt Jorden	4 9
O.	7	Agathon	Ned F.	◐ f. Kv. 2 20′ Eftm. Sol op 8 26′ n. 3 36′.	4 51
T.	8	Mariæ Undf.	12 11		5 38
F.	9	Rudolph	1 18		6 30
L.	10	Judith	2 26		7 28

3. S. i Advent. Johannes i Fængſel, Matth. 11, 2—10.
2den Række, Luk. 1, 67 til Enden.

S.	11	Damaſus	3 37		8 29
M.	12	Epimachus	4 49		9 30
Ti.	13	Lucia	6 1		10 27
O.	14	Crispus	7 9	Sol op 8 34′ n. 3 34′. *Tamperdag.*	11 22
T.	15	Nikatius	8 11	○ f. M. 3 50′ Form.	12 13
F.	16	Lazarus	Op E.		0 37
L.	17	Albina	7 3	☾ nærmeſt Jorden.	1 24

4. S. i Advent. Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28.
2den Række, Joh. 3, 25 til Enden.

S.	18	Loviſe	8 23		2 11
M.	19	Nemeſius	9 44		2 57
Ti.	20	Abraham	11 5		3 44
O.	21	Thomas	Op F.	◑ ſ. Kv. 8 54′ Eftm. Sol op 8 40′ n. 3 35′	4 34
T.	22	Japetus	12 25	*Solhverv, korteste Dag, Vinteren beg.*	5 27
F.	23	Torlacus	1 44		6 25
L.	24	Adam	3 0	*Dronning Alexandrine.*	7 30

S. i. Jul og N. Kriſti Fødſel, Luk. 2, 1—14.
2den Række, Joh. 1, 1—14.

S.	25	Juledag	4 14		8 37
M.	26	St. Stephan	5 24		9 41
Ti.	27	Joh. Evangel.	6 28		10 35
O.	28	Børnedag	7 24	Sol op 8 42′, n. 3 40′	11 26
T.	29	Noah	Ned E.	● n. M. 6 39′ Form.	12 11
F.	30	David	5 35		0 32
L.	31	Sylveſter	6 40		1 13

Markedsfortegnelse for December 1921.

1. *Bjerringbro St.*	7. *Kjøge*	14. *Hjørring*	20. *Kolding*
2. *Vordingborg*	*Hjørring*	*Aalborg*	*Esbjerg*
Grenaa	*Ny Løgten St.*	*Kolind St.*	21. *Hillerød*
Børkop	*Tørring*	*Herning*	*Nykøbing S.*
3. *Vejle*	8. *Skjørping*	15. *Allingaabro*	*Næstved*
5. *Græsted*	9. *Sorø*	16. *Randers*	*Hjørring*
Roskilde	*Hobro*	17. *Viborg*	22. *Hjallerup*
Odense	10. *Fjerritslev*	*Aarhus*	24. *Vejle*
Ulstrup (Hor-	12. *Odense*	*Vejle*	27. *Nykøbing F.*
num St.)	*Brønderslev*	19. *Odense*	*Aalborg*
Holstebro	*Holstebro*	*Hadsten*	*Aarhus*
6. *Frederiksværk*	13. *Præstø*	*Holstebro*	*Kolding*
Slagelse	*Ringsted*	20. *Frederikssund*	*Esbjerg*
Nykøbing F.	*Nykøbing F.*	*Kjøge*	28. *Odense*
Aalborg	*Aalborg*	*Nykøbing F.*	*Hjørring*
Aarhus	*Aarhus*	*Bogense*	*Holstebro*
Kolding	*Kolding*	*Aalborg*	29. *Hammel*
Esbjerg	*Esbjerg*	*Aarhus*	30. *Kjellerup*
7. *Hillerød*	14. *Frederikssund*	*Silkeborg*	31. *Vejle*

Da Erstatningspligten for skjulte Fejl har været af saa indgribende Betydning for den Udvikling, som paa Roefrøhandelens Omraade har fundet Sted i Løbet af de sidste 15 Aar, vil det være paa sin Plads at gøre nærmere Rede for den Lovhjemmel, som de mange i Aarenes Løb afsagte Retskendelser i Erstatningssager er bygget paa. I Lov om Køb af 6. April 1906 § 43 fastslaas, at der ved Køb af Varer, bestemt ved Art, som Tilfældet er med Roefrø, paahviler Sælgeren Garanti for, at Varen er, hvad den ved Salget blev opgivet at skulle være, og ved Levering af Roefrø med skjulte Fejl er Sælgeren derfor pligtig at betale Skadeserstatning, ogsaa naar han er uden Skyld; Erstatningspligten paahviler ham f. Eks., selv om den paaklagede Mangel ved Leveringen alene skyldes en hændelig Forveksling eller et andet Sammentræf af uheldige Omstændigheder, som ikke kan bebrejdes Forhandleren. Hvor stor Skadeserstatningen skal være, bestemmes der ikke noget om i Købelovens § 43, og Erstatningens Størrelse maa derefter fastsættes efter den almindelige Grundsætning i dansk Ret, at al den Skade, Varens Ukontraktmæssighed har paaført Køberen, skal godtgøres ham af Sælgeren, uanset om Erstatningsspørgsmaalet herved langt kommer til at overstige Fakturabeløbet. Skaden opgøres paa følgende Maade: Hvor stort Udbytte af Foderenheder vilde Marken have givet, hvis Frøet havde været kontraktmæssigt, og hvor meget er nu det økonomiske Udbytte af Marken, tilsaaet med det ukontraktmæssige Frø? Differencen skal Sælgeren betale. Det maa altsaa betones, at Roedyrkeren er i sin gode Ret, naar han forlanger af sin Købmand, at han skal holde ham skadesløs for det Tab, som det leverede, ukontraktmæssige Frø har paaført ham.

I denne Forbindelse skal indskydes en kort Anvisning paa, hvorledes den Skadelidte har at forholde sig overfor Købmanden. Saafremt Roedyrkeren opdager, at Frøet ikke er, hvad det er solgt for, sender han Købmanden en skriftlig Klage. Hvis Købmanden ikke uopholdelig gør Skridt til at søge Sagen ordnet i Mindelighed, bør den Skadelidte henvende sig til en Sagfører, for at denne ved den stedlige Dommers Hjælp kan faa udmeldt 2 Skønsmænd til at taksere Skaden. Enes

man om, at Sagen skal ordnes i Mindelighed, maa den Skadelidte og Købmanden vælge een eller to uvildige Mænd til at taksere Skaden. Det maa ikke glemmes, at Taksationen skal være foretaget, inden Roerne er taget op. Særlig naar det er Frøets Stammeægthed, det drejer sig om, kan det stundom falde noget vanskeligt at ansætte Erstatningens Størrelse, og hertil kommer, at det undertiden kan hænde, at Rodbrand, Kaalfluelarver og andre stedlige Forhold kan have en saa indgribende Forandring af Roernes Form, Grenethed og Størrelse Følge, at Stammerne ikke er til at kende igen. Der skal derfor udtrykkelig gøres opmærksom paa, at Sælgeren, hvis han mener, Skadeserstatningen ikke er retfærdig ansat, kan forlange et nyt Skøn af Sagkyndige udnævnt af Retten. I Tilfælde af, at de paaklagede Fejl skyldes Sygdom i Jorden eller andre stedlige Aarsager, vil Sælgeren altid let kunne dokumentere dette ved at lade Skønsforretningen foretage ikke alene paa Klagerens Mark, men tillige paa andre Roedyrkeres Marker, tilsaaet med Frø af samme Partinummer, som Klagerens Mark. Findes de paaklagede Fejl ikke hos Roerne paa disse andre Marker, kan Fejlen selvfølgelig ikke skyldes Frøet, men er alene foraarsaget ved de stedlige Dyrkningskaar paa Klagerens Mark, og Kravet om Erstatning vil derfor i saa Fald være at afvise som ulovmedholdelig. Roedyrkeren har altsaa Sikkerhed for, at er det Roefrø, som hans Købmand leverer ham, behæftet med skjulte Fejl, faar han fuld Dækning for det Tab, der derved paaføres ham.

Det hænder ret ofte, at Købmanden paaberaaber sig, at han ikke har solgt Frøet med Garanti for Ægtheden, men det bliver der ikke taget nogetsomhelst Hensyn til. Kommer Sagen for Domstolene, bliver han idømt Erstatning, og der er fra denne Regel kun een Undtagelse, og det er, naar Sælgeren i Retten kan godtgøre, at han, forinden Salget fandt Sted, udtrykkelig har gjort Køberen bekendt med, at han ikke betaler Erstatning for skjulte Fejl eller kun tilbagebetaler Køberen det Beløb, som denne har betalt for Frøet. Kan Købmanden i Retten bevise, at dette er den Salgsbetingelse, paa hvilken han har solgt Roedyrkeren Frøet, slipper han for at blive idømt Erstatning, men det maa derfor lægges Roedyrkeren alvorligt paa Sinde aldrig hverken mundtlig eller skriftlig at indgaa paa en saadan Salgsbetingelse.

Som ovenfor paavist, er det altsaa Landets Love, der sikrer Roedyrkerne fuld Erstatning, hvis Frøet ikke er, hvad det er solgt for, og for Roedyrkeren er det derfor ikke Garantiplomben uden paa Sækken, men alene Navnet paa Mærkesedlen inde i Sækken, som den Skadelidte skal lægge til Grund ved Bevisførelsen for Berettigelsen af Kravet paa Erstatning for skjulte Fejl. Det er derfor indlysende, at paa Roefrøhandelens Omraade er det en Hovedsag, at Varebetegnelsen er saa klar og koncis, at de juridiske Myndigheder er i Stand til straks at kunne afsløre ethvert Forsøg paa Forfalskning af Navnet paa Frøet, men dertil er netop de ovenfor omtalte Romertal særlig egnede.

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af c. 30 Jorddiametre eller 384400 Kilometer. Dens Diameter beløber sig til 3470 Kilometer. **Mars** ledsages af 2, **Jupiter** af 9, 4 store og 5 smaa, **Saturn** af 10, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** af 1 Drabant. Saturn er desuden inden for sine Maaner omgiven af en Ring, der bestaar af en Mængde Smaamaaner.

Asteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter findes en Mængde smaa Planeter, som kaldes Asteroider, og som ikke er synlige uden Kikkert. De numereredes Antal var ved Slutningen af 1919 naaet op til 914. Deres Middelafstande fra Solen er imellem 2 og $4^1/_3$ Gange Jordens Afstand fra Solen, og deres Omløbstider om Solen er mellem 3 og 9 Aar. En lille Planet, Eros, opdaget i 1898, er dog gennemsnitlig lidt nærmere ved Solen, end Mars er, og har en Omløbstid om Solen af $1^3/_4$ Aar; fem andre, **Achilles**, **Hektor**, **Patroklos**, **Nestor** og **Priamus** og en, Nr. 911, der endnu ikke har faaet Navn, har gennemsnitlig omtrent samme Afstand fra Solen som Jupiter og har derfor en Omløbstid paa omtrent 12 Aar.

Kometer i Aaret 1919.

I Aaret 1919 fandtes 2 nye Kometer.

Planeterne i Aaret 1921.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 15de Februar, 11te Juni og 7de Oktober er den længst øst for Solen og gaar omkring disse Dage i Kjøbenhavn ned henholdsvis 2 Timer, 2 Time og $^3/_4$ Time efter Solen. Den 30te Marts, 28de Juli og 16de November er den længst vest for Solen og staar omkring disse Dage op henholdsvis $^1/_2$ Time, $1^1/_2$ Time og 2 Timer før Solen.

Venus. Den 10de Februar er Venus længst øst for Solen og gaar ned næsten 5 Timer efter Solen. Den 1ste Juli er den længst vest for Solen og staar op 2 Timer før Solen. Den lyser stærkest den 17de Marts og 28de Maj.

Mars staar ved Aarets Begyndelse i Vandmanden og vandrer, stadig med østlig Bevægelse, gennem Fiskene, Vædderen, Tyren, Tvillingerne, Krebsen, Løven og Jomfruen, hvor den befinder sig ved Aarets Slutning. Den staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. $3^1/_2$ Eftm., i Midten af Marts Kl. 2 Eftm., i Begyndelsen af Juli ved Middag, i Begyndelsen af November Kl. 9 Form. og ved Aarets Slutning Kl. $7^1/_2$ Form.

Jupiter staar ved Aarets Begyndelse i Løven og har først vestlig Bevægelse. I Begyndelsen af Maj vender den og vandrer nu med østlig Bevægelse gennem Løven og ind i Jomfruen, hvor den befinder sig ved Aarets Slutning. Den 5. Marts er den i Opposition med Solen. Den staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. $4^1/_2$ Form., i Slutningen af Februar Kl. 1 Form., i Begyndelsen af April Kl. 10 Eftm., i Begyndelsen af Juni Kl. 6 Eftm., i Midten af August Kl. 2 Eftm., i Slutningen af Oktober Kl. 10 Form. og i Slutningen af December Kl. $6^1/_2$ Form.

Saturn opholder sig hele Aaret i Jomfruen og Løven og har til Midten af Maj vestlig, derefter østlig Bevægelse. Den 12te Marts er den i Opposition med Solen. Saturn staar i Syd: ved Aarets Begyndelse Kl. 5 Form., i Begyndelsen af Marts Kl. 1 Form., i Slutningen af April Kl. 9 Eftm., i Slutningen af Juni Kl. 5 Eftm., i Begyndelsen af September Kl. 1 Eftm., i Begyndelsen af November Kl. $9\frac{1}{2}$ Form. og ved Aarets Slutning Kl. 6 Form.

Uranus og **Neptun** er ikke synlige for blotte Øjne. Uranus opholder sig hele Aaret i Vandmanden. Den er den 31te August i Opposition med Solen og staar da omkring Midnat i Syd 25 Gr. over Kjøbenhavns Horisont. Neptun opholder sig hele Aaret i Krebsen, er den 1ste Februar i Opposition med Solen og staar da omkring Midnat i Syd 51 Gr. over Horisonten.

I ethvert Hjem

bør findes det i disse Dage udkomne

Roms Kort over Danmark

for Hjemmet

med den nye Grænse.

Kortet er trykt i 4 Farver, klart og smukt, med alle Jernbanelinier, i stort Format (60 × 71 cm).

Prisen er

kun 2 Kr.

Faas hos Bog- og Papirhandlere samt **franco tilsendt** mod Indsendelse af 2 Kr. i Frimærker til

N. C. ROM

Vestergade 8 - København B.

Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1921 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 27 Juni 1920. Om eventuelle Forandringer vil der senere ske Bekendtgørelse i forskellige Dagblade.)

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Almindingen, 1 Juli Heste.
Asnæs, 17 Maj og 19 Sept. Heste og Kreaturer.
Clemens Kro, 25 April og 24 Okt. Kreaturer.
Fakse, 29 Marts og 25 Okt. Kreaturer.
Farum, 5 April og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Frederiksborg, se **Hillerød**.
Frederikssund, Torvedag hver Mandag og Torsdag. Anden Onsdag i hver Maaned Marked med Kreaturer. 25 Jan., 23 Febr. og 30 Marts Heste og Kreaturer; 27 April Heste; 2 Nov. (Efteraarsmarked) og 20 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
Frederiksværk, første Tirsd. i hver Md. Marked m. Heste og Kreaturer.
Fuglebjerg, 6 April og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Gjørlev Station, 30 Marts Heste og Kreaturer.
Græsted, 3 Jan., 7 Febr., 7 Marts, 4 April, 2 Maj, 6 Juni, 8 Aug., 5 Sept., 3 Okt. og 5 Dec. Heste og Kreaturer.
Haslev, 2. Marts Heste og Kreaturer, særlig Heste; 11 Maj, 14 Sept. og 5 Nov. Kreaturer.
Helsinge, 12 Jan., 9 Febr., 9 Marts, 13 April, 11 Maj, 8 Juni, 13 Juli, 14 Sept., 12. Okt. og 9. Nov. Kreaturer.
Helsingør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 23 Febr., 18 April, 18 Juli og 21 Okt. Kreaturer.
Hillerød, Torvedag hver Mandag og Torsdag. Hver Lørdag fra 1. Maj til 31. Okt. Torvedag med Havebprodukter. Tredie Onsdag i hver Maaned og første Onsdag i hver Maaned med Undtagelse af Marts, Maj og November Marked med Kreaturer. 2 Marts stort Hestemarked; 2 Maj (Foraarsmarked) Heste og Kreaturer; 2 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Holbæk, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 15 Febr. Heste; 9 og 16 Marts, 14 April, 20 Juni (Sommermarked) og 18 Okt. Heste og Kreaturer; 22 Nov. (Efteraarsmarked) Kreaturer.
Hvalsø, 2 Marts, 9 Maj, 6 Sept. og 9 Nov. Kreaturer.
Hørsholm, 19 April og 28 Okt. Heste og Kreaturer.
Hørve, 3 Maj og 4 Okt. Heste og Kreaturer
Jyderup, 4 April og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 14 Febr., 23 Marts, 2 Maj (Foraarsmarked), 20 Juli (Sommermarked), 20 Sept. og 2 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
Kjøbenhavn, Torvedage Mand. og Torsd. med Slagtekvæg.
Kjøge, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 5 Jan., 2 Febr., 9 og 23 Marts, 13 April, 20 Maj (Foraarsmarked), 1 Juni, 26 Juli, 7 og 20 Sept., 5 og 26 Okt. (Efteraarsmarked), 7 og 20 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
Korsør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 21 Juni (Sommermarked) Heste og Kreaturer.

Nykjøbing, 16 Febr. Heste; 20 April Kreaturer; 8 Juni (Sommermarked) og 28 Sept. (Høstmarked) Heste og Kreaturer; 21 Dec. Heste.

Næstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 19 Jan., 16 Febr., 16 Marts, 20 April, 18 Maj (Foraarsmarked), 15 Juni, 20 Juli (Sommermarked), 17 Aug., 21 Sept., 19 Okt., 16 Nov. (Efteraarsmarked) og 21 Dec. Heste og Kreaturer.

Pedersker, 11 April og 10 Okt. Kreaturer.

Præstø, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, anden Tirsdag i hver Maaned Heste og Kreaturer.

Ringsted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tirsdagene 11 Jan., 8 Febr., 8 og 22 Marts (Foraarsmarked), 12 April, 10 Maj, 14 Juni (Sommermarked), 12 Juli, 9 Aug., 13 og 27 Sept. (Høstmarked), 11 Okt., 8 Nov. (Efteraarsmarked) og 13 Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.

Roskilde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Mandag paa Nytorv Torvedag for Handel med Smaagrise. 3 Jan., 11 Febr., 4 og 18 Marts, 1 April, 4 Maj (Foraarsmarked), 6 Juni, 4 Juli, 1 Aug., 5 og 23 Sept. (Pæremarked), 7 Nov. (Efteraarsmarked) og 5 Dec. Heste og Kreaturer.

Ruds-Vedby, 1 April og 6 Okt. Kreaturer.

Rønne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.

Skibby, 8 Marts og 7 Okt. Kreaturer.

Skjelskør, Torvedag hver Fredag. 4 Marts, 6 Maj, 2 Sept. og 4 Nov. Heste og Kreaturer.

Slagelse, første Tirsdag i Februar, Marts, April, Juni, August, Oktober og December Marked med Heste og Kreaturer. 4 Jan. stort Hestemarked; 15 Marts, 3 Maj (Foraarsmarked), 5 og 6 Juli (Sommermarked), 20 Sept. (Høstmarked) samt 8 og 9 Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.

Slangerup, 22 Marts, 23 Maj, 21 Juni og 29 Nov. Heste og Kreaturer.

Sorø, 11 og 18 Marts, 8 April, 23 Maj, 28 Juni (Sommermarked), 21 Sept. (Høstmarked), 14 Okt., 4 Nov. og 9 Dec. Heste og Kreaturer.

Stege, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 14 Marts, 22 og 23 Sept. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.

Storehedinge, 1 og 15 Marts, 5 April, 17 Maj (Foraarsmarked) og 21 Okt. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.

Svinninge, 19 April og 27 Sept. Heste og Kreaturer.

Taastrup, 1 Marts, 3 Maj og 4 Okt. Heste og Kreaturer.

Tranebjerg p. Samsø, 31 Marts og 6 Okt. Heste og Kreaturer.

Uggerløse Kro, 26 April og 15 Nov. Heste og Kreaturer.

Veksø, 26 April og 3 Nov. Heste og Kreaturer.

Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Første Fredag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.

Ølstykke, 26 Jan., 20 April, 27 Juli og 26 Okt. Heste og Kreaturer.

Østermarie Kirke, 18 April og 17 Okt. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr., 8 og 29 Marts 9 Juni (Sommermarked) og 20 Sept. Heste og Kreaturer.

Nakskov, Torvedag hver Lørdag; hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer. 17 Febr., 3 og 17 Marts, 4 og 25 Okt. samt 8 Nov. Heste og Kreaturer.

Nykjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 25 Febr. Heste; 27 April, 20 Juli (Sommermarked), 5 Okt. og 9 Nov. Heste og Kreaturer.
Nysted, 31 Marts, 14 April og 21 Sept. Heste og Kreaturer; 2 Nov. Heste.
Rødby, hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 15 Febr. og 22 Marts Heste og Kreaturer; 5 Juli (Sommermarked) og 18 Okt. Kreaturer; 15 Nov. Heste og Kreaturer.
Sakskjøbing, Torvedag hver Lørdag. 1 og 15 Marts Heste og Kreaturer; 12 Juli (Sommermarked) og 7 Okt. Kreaturer; 3 Nov. Heste og Kreaturer.
Stubbekjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 25 Maj og 27 Okt. Heste og Kreaturer.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 18 Jan., 15 Marts, 11 Maj, 13 Sept. og 9 Nov. Heste og Kreaturer.
Assens, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Lørdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 15 og 26 Febr., 22 Marts, 24 Juni, 21 Sept. og 15 Nov. Heste og Kreaturer.
Bogense, Torvedag hver Torsdag, første Torsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 1 Febr. Heste; 24 Febr., 8 Marts og 10 Maj Heste og Kreaturer; 7 Juli Heste; 27 Sept., 8 Nov. og 20 Dec. Heste og Kreaturer.
Ejby, 9 Marts og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Glamsbjerg, 3 Marts, 3 Maj og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Kjerteminde, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, 18 Febr., 5 Marts, 4 Juni, 15 Okt. og 23 Nov. Heste og Kreaturer.
Middelfart, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 2 og 25 Febr., 19 Marts, 6 April, 13 Juli, 22 Sept. og 3 Nov. Heste og Kreaturer.
Nørre Aaby, 19 Maj og 1 Okt. Heste og Kreaturer.
Odense, Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag. Hver Mandag (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Tirsdag) Marked med Kreaturer. 3 Jan., 14 Febr., 7 Marts, 25 April, 2 Maj, 13 Juni, 12 Juli (St. Knud), 8 August, 26 Sept., 17 Okt., 14 Nov. og 19 Dec. Heste.
Otterup Station, 6 Maj og 13 Okt. Heste og Kreaturer.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 19 Marts og 19 Okt. Heste og Kreaturer.
Ejeskov, 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Faaborg, Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 27 Jan. Heste; 22 Febr., 10 Marts, 16 Juni, 4 Okt. og 5 Nov. Heste og Kreaturer.
Hesselager, 13 Maj og 23 Sept. Heste og Kreaturer.
Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 27 Maj og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Nyborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Lørdag med lev. Kreaturer. 23 Febr. og 11 Marts Heste og Kreaturer; 6 Juli Heste; 14 Okt. og 11 Nov. Heste og Kreaturer.

Ringe, 18 Marts, 3 Juni, 5 Okt. og 10 Nov. Heste og Kreaturer.
Rudkjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 17 Marts, 17 Juni og 12 Nov. Heste og Kreaturer.
Svendborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag med lev. Kreaturer. 12 Jan., 16 Febr., 2 og 16 Marts, 18 Maj, 21 Juli, 12 Okt., 4 og 24 Nov. Heste og Kreaturer.
Ærøskjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 4 Marts, 19 Juli og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Ørbæk, 9 Juli Heste og Kreaturer.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 3 Okt. Heste og Kreaturer.
Agersted, 8 April og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Brønderslev, 10 Jan., 14 Febr., 14 Marts, 11 April, 9 Maj, 13 Juni, 11 Juli, 8 Aug., 5 Sept., 10 Okt., 14 Nov. og 12 Dec. Heste og Kreaturer.
Dronninglund, 21 April og 3 Okt. Heste og Kreaturer.
Dybvad Station, 25 April og 12 Okt. Heste og Kreaturer.
Flauenskjold, 15 April, 12 Sept. og 4 Nov. Heste og Kreaturer.
Frederikshavn, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 17 Jan., 14 April, 26 Sept. og 13 Okt. Heste og Kreaturer.
Halvrimmen, 18 April og 1 Okt. Heste og Kreaturer.
Hjallerup, 27 Jan., 24 Febr., 17 Marts, 28 April, 1, 2 og 23 Juni, 28 Juli, 26. Aug., 22 Sept., 27 Okt., 24 Nov. og 22 Dec. Heste og Kreaturer.
Hjørring, Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag. Hver Onsdag, hele Aaret Marked med Kreaturer. 19 Jan. Heste; 5 Marts og 2 April Heste og Kreaturer; 28 Maj og 23 Juni Heste; 24 Sept. og 22 Okt. Heste og Kreaturer.
Jerslev, 24 Okt. Heste og Kreaturer.
Jetsmark, se Pandrup.
Læsø, 9 April og 9 Sept. Heste og Kreaturer.
Løkken, 8 April og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Løkkensvej Kro, 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Nørre Saltum, 1 April Heste og Kreaturer.
Pandrup (forhen Jetsmark), 31 Marts og 29 Sept. Heste og Kreaturer.
Sindal, 21 Febr., 18 Marts, 2 Maj, 25 Juli, 23 Sept., 21 Okt. og 28 Nov. Heste og Kreaturer.
Skovsgaard Station, 18 Marts, 24 Juni og 8 Sept. Heste og Kreaturer.
Sæby, Torvedag hver Lørdag. 6 April, 19 Sept. og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Thiese, se Vester Hjermitslev.
Tversted, 17 Sept. Heste og Kreaturer.
Vester Hjermitslev, (forh. Thiese), 16 April Heste og Kreaturer.
Vraa Station, 18 April og 16 Sept. Heste og Kreaturer.
Østervraa, 3 Febr., 3 Marts, 7 April, 12 Maj, 7 Juli, 25 Aug., 6 Okt. og 3 Nov. Heste og Kreaturer.

Aalborg Amt.

Aabybro, 7 April, 19 Maj, 15 Sept. og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Aalborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 21 Jan. og 18 Febr. Heste; 8 Marts og 14 Dec. Heste og Kreaturer.
Aars, 5 Febr., 9 April, 27 Maj, 7 og 29 Sept. samt 4 Nov. Heste og Kreaturer.
Arden, 12 Maj og 20 Okt. Heste og Kreaturer.
Bælum, 16 Marts og 15 Okt. Heste og Kreaturer.
Farsø, 19 Marts og 14 Sept. Heste og Kreaturer.
Gudumholm, 4 April og 26 Sept. Heste og Kreaturer.
Hadsund, 9 Febr., 6 April, 9 Maj, 7 Juli, 8 Sept. og 5 Okt. Heste og Kreaturer.
Hals, 26 Sept. Heste og Kreaturer.
Hvalpsund, 11 Maj og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Løgstør, Torvedag hver Lørdag; sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 8 April, 20 Juli, 17 Sept., 17 Okt. og 21 Nov. Heste og Kreaturer.
Nibe, Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredie Mandag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 22 Jan., 14 Marts, 7 Maj, 18 Juni, 10 Sept., 8 Okt. og 5 Nov. Heste og Kreaturer.
Nørre Sundby, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Oktober til Fastelavn Torvedag med Kreaturer. 20 Jan. Heste og Kreaturer; 17 Febr. Heste; 7 Marts, 23 April og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Skjørping, 12 Jan., 10 Febr., 9 Marts, 13 April, 11 Maj, 9 og 29 Juni, 21 Sept., 19 Okt., 10 Nov. og 8 Dec. Heste og Kreaturer.
Ulstrup (Hornum Station), 8 Jan, 12 Marts, 2 Maj, 27 Juni, 19 Sept., 24 Okt. og 5 Dec. Heste og Kreaturer.
Vegger Station, 23 Marts og 29 Aug. Heste og Kreaturer.
Vester Hassing, 30 Marts og 14 Sept. Heste og Kreaturer.

Thisted Amt.

Fjerritslev, 17 Jan., 12 Febr., 2 April, 18 Juni, 9 Sept., 15 Okt., 12 Nov. og 10 Dec. Heste og Kreaturer.
Frøstrup Station 23 Marts, 7 Maj, 25 Juni, 22 Aug., 26 Sept. og 19 Nov. Heste og Kreaturer.
Hurup, 21 Febr., 28 April Heste og Kreaturer; 3 Juni Heste; 3 Sept. Heste og Kreaturer.
Hvidbjerg, 16 April og 1 Okt. Heste og Kreaturer.
Hørdum, 21 April og 29 Sept. Heste og Kreaturer.
Nykjøbing, Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med lev. Kreaturer. 7 Jan., 16 Febr., 15 Marts og 14 April Heste og Kreaturer; 6 Juni Heste; 23 Juli, 24 Sept. og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Thisted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 8 Jan. Heste og Kreaturer; 22 Febr. Heste; 14 Marts, 13 April og 9 Maj Heste og Kreaturer; 4 Juni Heste og Uld; 4 Juli, 5 og 30 Sept. og 12 Okt. Heste og Kreaturer.
Vesløs Station, 21 Juli og 16 Sept. Heste og Kreaturer.
Vilsund, 12 April, 22 Juli og 23 Sept. Heste og Kreaturer.

Viborg Amt.

Aalestrup, 13 Jan., 17 Marts, 18 April, 23 Juli, 15 Sept. og 23 Nov. Heste og Kreaturer.
Aas, 14 Maj og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Bjerringbro Station, første Torsdag (i Maj Fredag d. 6) i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.
Durup, 21 April og 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Karup, 21 April og 16 Sept. Heste og Kreaturer.
Kjellerup, 4' Fredag i hver Maaned Heste og Kreaturer.
Knudstrup, 23 Juni Heste og Kreaturer.
Møldrup St., 24 Febr., 13 April, 12 Sept. og 21 Nov. Heste og Kreaturer.
Roslev, 10 Maj og 13 Okt. Heste og Kreaturer.
Rødkjærsbro, 27 April og 23 Sept. Heste og Kreaturer.
Skals, 15 April og 24 Sept. Heste og Kreaturer.
Skive, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 3 og 25 Jan., 1 Marts, 15 April og 12 Maj Heste og Kreaturer; 7 Juni Heste; 25 Juli, 10 Sept., 3 Okt. og 17 Nov. Heste og Kreaturer.
Stoholm, 17 Maj og 21 Sept. Heste og Kreaturer.
Ulstrup Station, 18 Maj og 20 Sept. Heste og Kreaturer.
Viborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 4 Jan. Heste; 26 Jan., 17 Febr., 11 Marts, 16 og 30 April, 28 Maj, 25 Juni (Snapstingsmarked), 26 Juli, 27 Aug., 26 og 27 Sept. (Toftemarked), 22 Okt., 26 Nov. og 17 Dec. Heste og Kreaturer.

Randers Amt.

Allingaabro, 4 Febr., 18 Marts, 29 April, 6 Juni, 22 Juli, 2 Sept., 14 Okt. og 15 Dec. Heste og Kreaturer.
Gjerlev, 30 April og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Glæsborg, 19 April og 29 Sept. Heste og Kreaturer.
Grenaa, Torvedag hver Lørdag. 21 Jan., 4 Marts, 9 April, 28 Maj, 30 Juni, 20 Aug., 30 Sept., 4 Nov. og 2 Dec. Heste og Kreaturer.
Havndal, 28 April, 27 Juli, 30 Sept. og 24 Nov. Heste og Kreaturer.
Hobro, Torvedag hver Fredag. 14 Jan., 11 Febr., 10 Marts, 14 April, 13 Maj, 10 og 30 Juni, 12 Aug., 22 og 23 Sept., 21 Okt., 11 Nov. og 9 Dec. Heste og Kreaturer.
Kolind Station, 12 Jan., 9 Febr., 9 Marts, 27 April, 11 Maj, 8 Juni, 13 Juli, 31 Aug., 14 Sept., 26 Okt., 9 Nov. og 14 Dec. Heste og Kreaturer.
Mariager, Torvedag første og tredie Torsdag i hver Maaned med Kreaturer. 23 Febr., 12 Juli, 6 Okt. og 9 Nov. Heste og Kreaturer.
Mørke, 10 Maj og 20 Okt. Heste og Kreaturer.
Ny Løgten Station, første Onsdag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.
Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 5, 6, 28 og 29 Jan., 19 og 26 Febr. samt 12 Marts Heste; 19 Marts, 2 April og 7 Maj Heste og Kreaturer; 20 og 21 Juni Uld; 1 og 2 Juli Heste; 9 og 10 Sept., 1 og 29 Okt., 12 Nov. og 16 Dec. Heste og Kreaturer.
Ryom, 24 Jan. og 19 Okt. Heste og Kreaturer.
Rønde, 11 Marts, 19 Sept. og 21 Nov. Heste og Kreaturer.
Sjelbro Kro, 25 Febr., 21 April, 17 Maj og 27 Okt. Heste og Kreaturer.
Torup Pakhus, 12 Maj, 8 Juli og 17 Sept. Heste og Kreaturer.

Trustrup Station, 26 Jan., 3 Marts, 13 April, 6 Maj, 10 Aug., 12 Okt. og 24 Nov. Heste og Kreaturer.

Ebeltoft, 22 Januar, 10 Marts, 23 Juni og 22 Sept., Heste og Kreaturer.

Aarhus Amt.

Aarhus, Tirsdag Marked med Kreaturer paa Kvægtorvet. Lørdag almindelig Torvedag med Landbrugsprodukter paa Byens Torve. 7 og 31 Jan., 21 Febr., 7, 14 og 21 Marts Heste; 5 April, 9 Maj, 4 Juli, 18 Okt. og 17 Dec. Heste og Kreaturer.

Bryrup, 11 Maj og 21 Sept. Heste og Kreaturer.

Brædstrup, 31 Jan., 7 Maj, 23 Juli og 21 Okt. Heste og Kreaturer.

Faarvang Station (forh. Truust), 18 Marts, 11 Maj, 16 Sept. og 25 Nov. Heste og Kreaturer.

Hadsten, 17 Jan., 21 Febr., 21 Marts, 18 April, 23 Maj, 20 Juni, 18 Juli, 15 Aug., 19 Sept., 17 Okt., 21 Nov., 19 Dec. Heste og Kreaturer.

Hammel, sidste Torsdag i hver Maaned Heste og Kreaturer.

Horsens, Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første og tredie Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Okt., Nov. og Dec. indtil Jul med lev. Kreaturer. 10 Jan., 2 og 23 Febr. og 9 Marts Heste; 16 og 23 Marts, 6 April, 2 Maj, 10 og 11 Juni, 2 Aug., og 30 Sept., 26 Okt. Heste og Kreaturer.

Hovedgaard St., 26 April, 27 Sept. Heste og Kreaturer.

Høver Kro, 17 Marts, 2 Maj, 20 Juni, 8 Aug., 26 Sept. og 17 Nov. Heste og Kreaturer.

Laasby, 11 Febr. og 30 Juni Heste og Kreaturer.

Ny Soelbjerg Kro, 25 April og 24 Okt. Heste og Kreaturer.

Nørre Snede, 15 April, 8 Juli og 2 Nov. Heste og Kreaturer.

Odder, 4 Jan., 18 Febr., 18 Marts, 29 April, 29 Juli, 16 Sept. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.

Ry, 20 April, 17 Maj, 8 Sept. og 19 Okt. Heste og Kreaturer.

Salten, 5 Juli Heste og Kreaturer.

Silkeborg, Torvedag hver Lørdag. 5 Febr., 12 Marts, 9 April, 10 Maj, 8 Juni, 6 Juli, 29 Sept., 24 Okt., 24 Nov. og 20 Dec. Heste og Kreaturer.

Skanderborg, Torvedag hver Fredag, første Fredag i hver Maaned samt alle Fredage i Fasten og fra 1 Nov. til Jul med lev. Kreaturer. 8 Jan., 1 og 22 Febr. samt 8 og 15 Marts Heste; 22 Marts, 18 Maj, 9 Juni, 1 Aug., 13 Sept. og 25 Okt. Heste og Kreaturer.

Truust, se Faarvang St.

Tørring, 17 Febr., 8 April, 10 Maj, 20 Juli, 5 Okt. og 7 Dec. Heste og Kreaturer.

Østbirk, 27 April og 4 Okt. Heste og Kreaturer.

Vejle Amt.

Brande, 19 Febr., 2 April, 4 Maj, 29 Juli, 23 Sept. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.

Bredsten, 9 Maj og 12 Sept. Heste og Kreaturer.

Børkop, 8 April, 7 Juli, 7 Okt. og 2 Dec. Heste og Kreaturer.

Egtved, 2 Maj og 6 Okt. Heste og Kreaturer.

Filskov, 21 Maj og 20 Aug. Heste og Kreaturer.

Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 5 Marts, 4 Maj, 8 Juli og 18 Nov. Heste og Kreaturer.

Gadbjerg, 12 Maj og 14. Okt. Heste og Kreaturer.

Give, 18 Febr., 15 Marts, 29 April, 4 Juli, 9 Sept., 27 Okt. og 17 Nov. Heste og Kreaturer.
Gravens, 21 April og 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Hornsyld, 25 April og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Jellinge, 13 Maj og 27 Sept. Heste og Kreaturer.
Kolding, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 12 Jan., 4 og 25 Febr. samt 11 Marts Heste; 18 Marts, 1 og 28 April, 7 Maj, 20 Juli, 17 Sept. og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Løsning, 28 April og 3 Okt. Heste og Kreaturer.
Sønder Omme, 21 Marts, 12 Maj, 25 Juli og 24 Okt. Heste og Kreaturer.
Thyregod, 6 Maj, 13 Okt. Heste og Kreaturer.
Uldum, 26 April og 29 Sept. Heste og Kreaturer.
Vandel, 27 Maj og 17 Okt. Heste og Kreaturer.
Vejle, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Lørdag med Fedekvæg og andre levende Kreaturer. 11 Jan., 3 og 24 Febr., 10, 17 og 31 Marts, 7 April, 3 Maj, 13 Juni, 1 og 28 Okt. Heste.

Ringkjøbing Amt.

Aulum, 21 April og 4 Okt. Heste og Kreaturer.
Bording Station, 26 April og 31 Okt. Heste og Kreaturer.
Bækmarksbro, 20 April og 5 Okt. Heste og Kreaturer.
Dalager, 13 April og 1 Sept. Heste og Kreaturer.
Haderup, 14 Marts, 6 Juni og 19 Sept. Heste og Kreaturer.
Herning, Torvedag hver Fredag, 12 Jan., 4 Febr., 5 Marts, 12 April, 14 Maj, 24 Juni, 23 Juli, 2 Sept., 8 Okt., 4 Nov. og 14 Dec. Heste og Kreaturer.
Holstebro, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. I Kreatureksportstaldene hver Mandag Heste og Kreat. 10 Jan. Heste og Kreaturer; 12 Febr. Heste; 16 Marts, 23 April, 7 Maj, 9 Juni, 27 Juli, 12 Sept., 6 Okt. og 19 Nov. Heste og Kreat.
Kibæk, 11 Maj, 28 Sept. og 8 Nov. Heste og Kreaturer.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 19 Marts, 8 Juni, 29 Aug., 4 Okt. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.
Ramme, 30 Aug. Heste og Kreaturer.
Ringkjøbing, Torvedag hver Lørdag, 1 Febr. Heste; 28 April, 28 Juli, 30 Aug. og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Simmelkjær, 13 Maj og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Skjern, 10 Febr. og 14 Marts Heste og Kreaturer; 30 Juli Heste. 15 Novbr. Heste og Kreaturer.
Spjald Station, 6 Maj og 3 Okt. Heste og Kreaturer.
Struer, 6 Jan., 29 Marts, 16 Juli, 9 Sept. og 12 Nov. Heste og Kreaturer.
S. Felding, 29 April og 24 Sept. Heste og Kreaturer.
Tarm, 2 Maj, 14 Sept. og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Tim, 9 April (særlig Heste) 14 Nov. Heste og Kreaturer.
Troldhede, 26 Jan., 18 Maj og 6 Okt. Heste og Kreaturer.
Ulfkjær, 27 April, 31 Aug. og 20 Okt. Heste og Kreaturer.
Vemb 15 Marts og 10 Sept. Heste og Kreaturer.
Videbæk, 26 Febr., 30 April, 25 Juni, 29 Aug. og 22 Okt. Heste og Kreat.
Vildbjerg, 6 Maj og 17 Sept. Heste og Kreaturer.
Vinderup, 11 Febr., 19 Marts, 30 April, 23 Juli, 5 Okt. og 18 Nov. Heste og Kreaturer.

Ribe Amt.

Agerbæk, 18 April og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Ansager, 7 Maj og 8 Okt. Heste og Kreaturer.
Billund, 15 April og 19 Sept. Heste og Kreaturer.
Bramminge, 20 April, 1 Aug. og 10 Okt. Heste og Kreaturer.
Brørup, 5 Marts, 6 Maj og 29 Sept. Heste og Kreaturer.
Bække, 11 Maj og 16 Sept. Heste og Kreaturer.
Esbjerg, Torvedag hver Lørdag. Hver Tirsdag hele Aaret Marked med Kreaturer (naar Helligdag, Søgnedagen forud). 28 Jan., 29 April og 23 Sept. Heste og Kreaturer.
Foldingbro, 18 Maj og 1 Okt. Heste og Kreaturer.
Grindsted, 23 Marts, 22 Juni, 8 Sept. og 19 Nov. Heste og Kreaturer.
Holsted, 7 Jan., 14 April, 29 Aug. og 16 Nov. Heste og Kreaturer.
Lunderskov, 23 April og 22 Sept. Heste og Kreaturer.
Nørre Nebel, 21 April og 13 Sept. Heste og Kreaturer.
Ribe, Torvedag hver Lørdag. 2 Febr., 7 Marts, 25 April, 3 og 23 Maj, 11 Juni, 2 Aug., 10 Sept., 3, 11 og 24 Okt. samt 22 Nov. Heste og Kreaturer.
Varde, Torvedag hver Torsdag. 3 Febr., 4 og 29 Marts, 26 April, 9 Maj, 13 Juni, 3 Aug., 15 Sept., 12 Okt. og 23 Nov. Heste og Kreaturer.
Vejen, 27 April, 24 Juni og 12 Sept. Heste og Kreaturer.
Vorbasse, 9 April og 4 Aug. Heste og Kreaturer.
Ølgod, 23 April, 24 Aug. og 26 Sept. Heste og Kreaturer.

Maanedsmarkeder med Heste og Kreaturer finder i Almindelighed Sted i **Malmø** første Onsdag, **Helsingborg** anden Onsdag, **Lund** tredie Onsdag, **Eslöf** fjerde Onsdag i hver Maaned.

Husholdnings Regnskabsbog

for Hjem og Skole.

Af Birgitte Berg Nielsen.

Faas ved Indsendelse af **2 Kroner** fra

Vestergade 8 Roms Hus København B.

C. Th. Rom & Co.s Eftf.

ved Jørgen Bucka

Vesterbrogade 2 B. - København B.

Special=Forretning i

Værktøj for alle Haandværk

Bygningsbeslag

Værktøj for Husflid og Sløjd

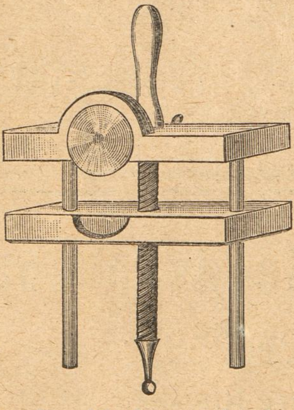

Bogbinderværktøj

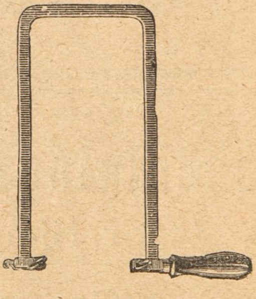

Løvsavværktøj

Skomager-Værktøj

Kurvemager-Værktøj

Børstenbinder-Artikler

—— *Forlang Special-Katalog* ——

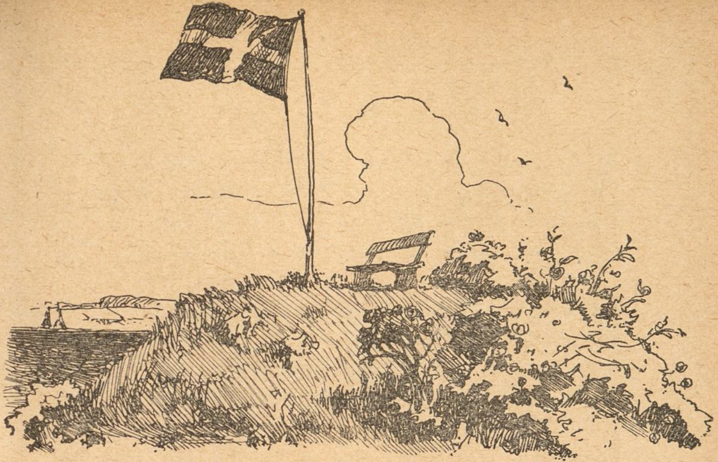

Ved

Sønderjyllands Genforening med Danmark.

I.

Hvor er Du, vor Udlændighed?
Hvor er I henne, Aar,
da Sorg og Savn i Sjælen bed,
og Ørneskyggen, mørk og bred,
hen over Marken varselgled,
og Stormen sled vor Gaard?
Hvor, Klokker, er jer Klageklang?
Hvor er Du, Taarebøn?
Forvandlet til en Solskinssang,
da Længsel mødte Løn.

To Slægtled pløjed' vi vor Jord
i Bygens barske Daab,
mens Haglen slog som onde Ord,
og Regnen drog sit Sørgeflor
langs Bakkekammene mod Nord,
der gemte Hjertets Haab.
Dér spærred' Pæl — dér standsed' Strøm,
naar Troen vilde frem.
Nu lyser Gryets gyldne Drøm
bag Kongeaa os hjem.

II.

Vi gik paa egen Jord, men noget fulgte —
det var som Luft og Muld en Stemme dulgte,
som vilde Blomst og Blad et Budskab værne,
bestandig kaldte Danmark fra det fjerne.

Dér bruste Havet blaat om alle Strande;
dér blinked Fjordene med blanke Vande,
og Blæst blev Brise mellem Bøgekyster,
et Land, der ligned vort som Søster Søster.

Vi saa Dig, Danmark, som et Syn bag Taagen:
dit Moderblik holdt Sønnens Vilje vaagen.
Hvor fjernt vi gik, dit blide Billed fulgte,
og paa vor Kistebund dit Flag vi dulgte.

Og kaldte Du, som den, der aldrig glemte —
nu blomstrer alt, hvad med den Dug vi gemte.
Se op, det Flag, der fik os til at græde,
slaar sine Farver om vor Gensyns-Glæde.

III.

Men mange ser mod Vest og Øst,
mens Stuen staar med stumme Ting,
og savner den, der gav dem Røst
ved blot at gaa saa mildt omkring.

Saa brat en Lod! Saa haard en Høst:
Hvorfor? Hvortil? Det veed kun Gud.
De Øjne burde haft den Trøst,
at Gry af Mulm sprang sejrrigt ud.

De gav sig selv med Pligtens Sind
paa fremmed Jord for fremmed Sag,
og mangen gaar i Stuen ind
og græder ud paa Glædens Dag.

IV.

De Døde er ikke borte, de sover kun her og der
under Tavler af Sten, under Kors af Træ i Døgnenes skiftende Vejr.
De Døde er ikke borte, de er os bestandig nær,
i den klare Sol, i den kolde Dug, i det straalende Maaneskær.

De Døde er altid hos os. Naar Erindring bøjer til Bøn,
er en Fader os nær, er en Broder os nær og den inderligt elskede Søn.
De døde er ikke døde, de er mere end Taarer og Ler.
Usynligt er de med Hjerte og Aand i Alt, som omkring os sker.

V.

Hellige Aar!

Lær os at værne dit varslende Under.
Lær os Erindringens hellige Stunder.
Lær os at blive din Vaar, din hellige Vaar!

Lær os at se over Vinter og Grave.
Lær os, at Liv er den højeste Gave.
Lær os at blive din Vaar, din hellige Vaar!

Lær os for Solen vort Sind at berede.
Lær os at være de Frø, du skal sprede.
Lær os at blive din Vaar, din hellige Vaar!

VI.

Danmark til Sønderjylland.

Der var i Danmarks Vaaben et Felt med Sørgeflor.
Der stod i Danmarks Ager et dybt og fremmed Spor.
Der var i Danmarks Hjerte et altid aabent Saar —
men aldrig gik et Foraar over Danmark som i Aar.

For Floret har vi byttet med Flagets Farver bort
og bødet bliver Flængen i Danmarks gamle Kort,
og sørged' vore Hjerter, saa jubler vore Sind,
naar Grænsens Pæle rokker som Siv for Vestenvind.

For nu kom I tilbage. Nu naaede I hjem.
Nu søger vore Hænder mod eders Hænder frem
og mødes i et Haandtryk. Om Ordene er faa,
se ind i vore Øjne! Det Sprog vil I forstaa.

Og vared' det lidt længe, og kom I langvejs fra,
og tøved' I, kan hænde, ved Grave nu og da,
saa kom I dog til Hjemmet med Stuerne i Fest.
Saa kom I for at blive, og ikke blot som Gæst.

Det grønnes over Danmark. Det luner om vor Gaard.
En Vintertid er borte. Forude lyser Vaar.
I sejled' den til Danmark, frelst ud af Verdens Brand.
Vor Hilsen og vort Haandslag! Nu har vi samme Land.

VII.

Vi vil hjem, det er Aarenes Svar,
vi, der aarevis hjemløse var.
Vi vil hjem for i Hjemmet at bo
efter Livet i Længsel og Tro.

Vi vil hjem, vi der ikke drog ud,
men blev drevet af fremmede Bud.
Vi vil hjem, det er Hjerternes Ret.
Vi vil smile, fordi vi har grædt.

Vi er hjemme, for Himlen er blaa.
Vi er kommet for aldrig at gaa.
vi er hjemme — Aah, Danmark, nu staar
dine Børn i den Fædrene Gaard.

CARL DUMREICHER.

Kirkeklokken i Hartorp.

Fortælling af Martin Skovbo.

Med Tegninger af Hansen-Reistrup.

I.

Den nyere Tid var oprunden. Luthers Lære havde begyndt at gaa sin Sejersgang gennem Landene, og Pavedømmet sang paa sit sidste Vers her i Norden.

Frederik den Første var bleven Konge, men havde mange Modstandere, de, der holdt paa den landflygtige Kristian den Anden. Det kom til Krig imellem Parterne.

Henrik Gøye, der var Kong Kristians Mand, forsvarede i over et halvt Aar København, indtil Hungeren nødte ham til at opgive Byen.

Malmø forsvarede sig ogsaa længe, og den tapre Søren Nordby, Lensmanden paa Øen Gulland, som den Gang, tillige med Skaane, Halland og Bleking hørte under Danmark, forsvarede sin Ø i flere Aar.

Kong Frederik fik dog omsider Bugt med disse Modstandere. Men nu kom en ny Fare for ham, idet Kristian den Anden selv landede i Norge med en Hær, som han havde hvervet i Udlandene . . .

Sverig havde for bestandig løsrevet sig fra Unionen 1523; men Norge stod endnu sammen med Danmark, og her blev den i mange Maader brutale og utilregnelige, men folkekære Konge vel modtaget.

Stænderne hyldede ham i Oslo. Og Rigsraadet sendte Frederik den Første et Opsigelsesbrev, og derefter fulgte Krigen mellem de to Lande . . .

En dansk Flaade blev udrustet; og under Anførsel af den fynske Biskop Knud Gyldenstjerne sendtes den op til Norge.

Kong Kristian vandt nogle Smaasejre, men det endte med Nederlag for ham, og han gav sig til at underhandle med Knud Gyldenstjerne om Fred.

Denne foreslog, at han rejste med ned til København for at underhandle med Kong Frederik, der var Kristian den Andens Farbroder. Der blev givet ham frit Lejde; men det brød man som bekendt og førte ham til Sønderborg Slot som Fange.

Krigen mod Kristian den Anden kostede mange Penge, trods den heldige Udgang for Kong Frederik. Men Statens Pengevæsen var ikke godt, og for at skaffe Penge til at føre Krig for, brugte han mange haarde Midler.

Kong Frederik holdt paa Pavedommen i Modsætning til Kristian den Anden, der holdt paa Luthers Lære. Ikke desto mindre var Frederik haard nok til at plyndre de af Katolikerne rigt udstyrede Kirker for at skaffe Penge.

Det gik ikke alene ud over Sølvkalke, Monstrantser, Kors, Billeder og andre Klenodier af Sølv og Guld, men ogsaa over Kirkeklokkerne. Hvad Kirkerne havde mere end een Klokke, blev taget; og kun det allernødvendigste af Kirkens Alterkalke og andet mere, som maatte findes, blev levnet.

Sølvet og Guldet blev slaaet til Mønt. Og af Klokkernes Malm støbtes der Bøsser og andet Skyts.

Lad være, der alt var mange, som ikke undte Papisterne det bedre, end at Præsteskabet igennem dette haanedes, — de havde jo drevet deres Gridskhed efter verdsligt Gods saa vidt ved Tiggeri og Tryglerі og Afladshandel, at mange var begyndt stærkt at tvivle om, at de var de rette Religionens Forkyndere, især efter at Mester Hans Tavsen og flere havde taget sig for at oplyse om det Bedrag, der var gaaet i Svang ved Salget af Breve paa Syndernes Forladelse, som Mennesket selv alene kunde trygle sig til ved inderlig Tro og Bøn og kun Herren selv give . . .

Ja, lad være, der alt var mange, som undte det papistiske Præsteskab denne Tort, at deres Kirker berøvedes de dyreste og helligste Alterkar og Smykker, foruden Klokkerne, saa var det dem dog en Sorg for deres egen Skyld, og da især det at miste, ofte den største og bedste af de dejlige Klokker, hvis Toner i Mands Minde havde lydt ud over Egnen og draget Tankerne og Længslerne mod det evige . . .

Og Sorg var der da ogsaa i det Røre, som vaktes, da Kongens Haandlangere kom til den Landsby Hartorp og krævede den største og bedste af de to Klokker, som hængte i Kirkens Taarn og kaldte „paa gammel og paa ung," — til Sorg og til Glæde.

Folk stimlede sammen om Kirkklokken. De havde hørt noget om, at sligt skulde til at gaa for sig, men havde dog ikke villet fæste Lid dertil før nu, de fik Troen i Hænderne.

Det var ingen ringere end Fyens egen Biskop, Adelsmanden Knud Gyldenstjerne, som paa Kongens Ønske, der var en Befaling, havde budet Lensmanden at sørge for at faa Tag i

saa mange Kirkeklokker, som gørligt var, dog saa, at de gik frem med List og Lempe mod Almuen, at de ikke skulde sætte sig op mod Kongen . . .

Lensmanden var mødt med nogle Haandlangere, deriblandt en Smed, der skulde føre an i det svære og ret farlige Arbejde at faa Jernfangene løsnede og den mange Centner tunge Malmklokke firet ned igennem den smalle, snoede Trappegang i Taarnet.

Men det strakte ikke til, og han maate have Hjælp fra Landsbyen. Det var dog ikke let at faa den. Bymændene vilde nødig være med til at gøre Vold paa deres Kirke, især da paa den store Klokke, der var deres Stolthed og Glæde.

Lensmanden sendte Bud baade til den ene og den anden og søgte at formaa dem til at hjælpe ham ved at henvise til, at det jo var efter Kongelig Majestæts Ønske og Bispens Tilsigelse, han var mødt.

Men det hjalp intet, indtil han truede med, at saa indberettede han til Biskoppen, at de undslog sig for at gøre efter Kongelig Majestæts Ønske og Befaling, og denne skulde da vide at anklage dem og faa Dom over dem.

Da stod den store, stærke Bendt Hjuler frem og sagde, at hellere end den Tort skulde overgaa Bymændene at blive indstævnet til Tinget for Ulydighed mod Kongens Bud, vilde han være Syndebuk og gaa med op i Taarnet og hjælpe dem Klokken ned.

Ingen vovede at kny imod ham; for den stærke Bendt Hjuler var baade deres Stolthed og deres Skræk og havde i alle andre Dele deres Tiltro i saa høj Grad, at han oftere end nogen anden fik Lov at sætte sin Vilje igennem, naar Mændene samledes paa Bystævnet for at raadslaa om Sognets Sager. Dog var det mørke og mistænksomme Blikke, der nu fulgte ham, mens han gik op ad den stejle Kirkebakke sammen med Lensmanden og hans øvrige Hjælpere, og en sagde til en anden, at det Stykke Arbejde vilde han nok faa godt betalt, men at det vilde undergrave den Tro, de havde haft til ham.

Men Bendt, som var sidst op ad Kirkebakken, vendte sig om ved Døren til Taarntrappen og smilede og blinkede med Øjnene ned til Bymændene og alle de andre, der var strømmet til, som vilde han sige: „Vær I kun rolige, jeg skal nok klare den Sag til Eders Tilfredshed!“

Og nu blev de rolige og stod bare og ventede paa, hvad der vilde ske.

Det blev en lang Venten. Møttrikkerne paa Jernfangene, der

holdt Klokken, var rustne og derfor svære at faa løse; og lang og besværlig var Vejen ned ad den snirklede Taarntrappe.

Endelig kom de buldrende ned mod Døren, og Klokken, som Bendt og Smeden firede ned ved Hjælp af et Tov, som var slaaet igennem Jernfanget, saaledes at de holdt i hver sin Ende, kom pludselig rullende ud paa Kirkebakken.

Men saa langt havde Faldet været, at den ikke standsede uden for Døren, men rullede videre ned over Kirkebakken ned mod et Buskads, som her gjorde Skel imellem Kirkegaarden og Byens store, dybe Gadekær.

„Jesus Kors, nu ruller den ned i Gadekæret!" raabte Bendt Hjuler og løb bag efter Klokken og gjorde Fagter, som for at standse den, hvilket jo var fuldstændig umuligt.

Da forstod Bymændene, hvad der havde stukket under hans Smil. De saa til hinanden, smilede og nikkede, og nogle af de yngre var paa Nippet til at give ham et Hurra, hvad dog strandede paa de ældres Advarsel. De maatte jo huske paa, det var efter kongeligt Bud og Befaling, Klokken blev taget!

Men indvendig godtede de sig alle over, at Bendt saaledes ved en eller anden snild Manøvre havde ladet Klokken faa en stærk Fart, at den kunde komme i Gang ned ad Kirkebakken, og de var ikke altfor snare til at komme til Hjælp, da Lensmanden med vilde Fagter kom tumlende ud gennem Taarndøren og raabte alle Mand til Hjælp for at standse Klokken, at den ikke rullede ned og gik til Bunds i den dybe Gadekær!

Og til ingen Nytte havde det da ogsaa været, om de saa havde skyndt sig nok saa meget; for efter at Klokken havde rullet noget sagtere gennem Buskadset, hvor den ikke en Gang var til at standse, men rullede og hoppede og brød Risene ned for Fode, styrtede den ud over Skrænten og gik med et Plump i Kæret.

Bendt Hjuler slog med et højt Raab Armene i Vejret . . .

„Det var da som en Ulykke!"

Lensmanden bandte og rasede. Han havde faaet Mistanke til Bendt og sagde, at han med Vilje havde sluppet Rebet, da de firede Klokken ned over de sidste Trin paa Taarntrappen.

Men det prellede alsammen af paa Bendt, der ligesaa rolig, som havde han den bedste Samvittighed af Verden, fortalte, hvorledes hans Fod var kommen til at glide paa Trappetrinet, og han i sin Angst for at falde ned havde sluppet Rebet.

Lensmanden beholdt dog sin Tvivl, og han var ved at slynge en Trusel om Undersøgelse og Straf ud over Bendts Hoved, da han opfangede en Hvisken mellem Bymændene, at det var under-

ligt, Lensmanden vilde gaa „Kirkerøverens" Ærinde og plyndre Kirkerne for de Klokker, hvis Klang ogsaa havde stemt ham selv til Højtid.

Det blev saa til, at de endrægtig gav sig til at søge efter Klokken med Stager og forsøge at faa en Krog haget i Jernfanget, som sad i Malmøjet.

Men den var kommen til at staa med Munden opad og Øje

og Jernfang saa dybt i Mudderet, at det var umuligt at faa Krogen haget i.

De stod og sled dermed en Timestid uden andet Resultat end at plumre Vandet, saa det var knapt, Byens Kreaturer vilde drikke det, og samle snart alt levende fra Byen omkring Dammen.

Med et truende Blik til Bendt Hjuler og en Henvisning til, at den Klokke kunde de siden faa fisket op, forlod Lensmanden med sine Hjælpere Pladsen, og de var ikke kommen ret langt uden for

Hørevidde, før Bendt fik sit Hurra for sin Bedrift, og baade den ene og den anden sandede Lensmandens Ord, at den Klokke fik man nok fisket op, men lagde til, at det ikke blev til Bøssestøberiet, den gik, men i al Stilhed op i Taarnet igen . . .

„Og der lader vi den i al Hemmelighed hænge til bedre Tider, da den igen kan tages i Brug!“ sagde Bendt.

„Men om Lensmanden nu forinden kom med sine Folk og søgte efter den i Gadekæret, hvad gjorde vi saa?“ spurgte en.

„Det gider han ikke,“ svarede Bendt; „da røver han heller een mere fra andre Kirker . . .“

Og saaledes gik det! En anden Klokke maatte undgælde. Men Tiderne var onde; hver hyttede sig, som han kunde bedst.

Lidt senere hen tømte de Hartorp Mænd i størst mulig Stilhed Gadekæret og førte Klokken op i Taarnet . . .

Der hængte den tavs i flere Aar, mens man nøjedes med at bruge den lille.

II.

Nu er der at fortælle, at den stærke Bendt Hjuler ikke alene havde en Hustru, der i sin Tid bar Prisen for Skønhed blandt Egnens unge Piger, men ogsaa en Datter, Anna, der nu var lige saa bekendt for sin Skønhed og Ynde, som hendes Moder før havde været og han selv var for sin Styrke.

Ja, han havde flere Døtre end hende, og tillige et Par Sønner . . .

Sønnerne søgte at naa deres Fader i Styrke, og da de ikke formaaede det, bødede de derpaa med Snildhed, og derved vandt de frem til at være i første Række blandt de unge baade i Arbejde, der fordrede Haandsnildhed, og i Kappestrid, som at „knyttes“, „trække Krog“, løbe om Kap og andet lignende, som de unge Karle kunde finde paa at more sig med en Søndag Eftermiddag, naar de havde fri.

Døtrene søgte ligeledes at naa deres lykkelige Søster i dydsiret Skønhed. Dyden gik det godt med, de var stille og anstændige Piger, der hverken lod sig daare af en Vindhas eller løb efter anden Galskab. De klædte sig saa sirligt, som de formaaede, vaskede og redte sig omhyggeligt og lagde sig efter pæne Manerer...

Men ingen af Sønnerne, saa lidt som nogen anden i Sognet havde saa stort et Ord for deres Snildhed som Bendt Hjuler for sin Styrke. Og ingen af Døtrene eller af Byens unge Piger naaede „Skøn Anna“ i den Ynde, som stærkest drager unge Mænd...

Det saa ogsaa Storbonden Arndt Mogensens Søn, den kønne, mandige Mogens Arndtsøn, der som eneste Søn og Arving til Storgaarden regnedes næsten lige med Sønner fra en Herregaard.

Hans Øjne havde lige fra han vor ganske ung fulgt Anna Bendtsdatter, og hun var ikke 16 Aar, da hun vidste det, og ikke 18, da han i Løndom bejlede til hende og fik hendes skælvende, glade Ja.

Men Storbonden, der snart kom under Vejr med Hemmeligheden, saa anderledes paa de Ting.

„Skøn Anna" kunde være god for Folk som Bendt Hjulers," sagde han, — „rigtig god, — hun var virkelig at ligne ved en straalende Pæon i en lille Fattigmandshave," erkendte han, „men det sagde ikke, at hun passede til Storgaardens Rosenhave."

„Nej, nej!" Arndt Mogensen bankede med sin store Kno i den tykke Egetræs Bordplade for sin Søn — der skulde en Storbondes Datter til!

„Lige Børn leger bedst. Jeg har tænkt paa Franciska Julia paa Gammelgaard. Hun er god for en Skæppe Penge!"

„Nej, kær Far, — du taler om Pæoner og Roser! jeg vælger dog Pæonen!" sagde Sønnen leende. „Hun overgaar langt din Rose, som for mig er en Tidsel!"

„Du skal ikke le ad mit Raad, min Søn," sagde Arndt stødt. „Der kunde komme den Dag, du maatte græde, om du fik raade dig selv med dine Elskovssager."

„Ja, Sorg kan jo altid times een, selv om han har Lykken til Huse," sagde Mogens, der tænkte noget dybere end sin pengekære Fader.

Der faldt ikke flere Ord imellem dem. De kendte hinanden. Den ene fik ikke den anden bort fra sit. De kunde varriere Samtalens Ord og Indhold paa forskellig Vis, men Udgangen blev den samme resultatløse Vejen af ung Elskov imod „en Skæppe Penge."

Høj og svær, med mørke Miner, gik Arndt Mogensen ud af Stuen; — hans Hue strøg mod Loftsbjælken, og han maatte dukke Hovedet stærkt for at komme ud af Døren.

Sønnen blev staaende og saa medlidende paa en tynd, bleg lille Kone, der sad ved Fyrstedet og rørte med en Slev i en Grødgryde; — det var hans Moder.

Skulde hun have Franciska Julia til Svigerdatter, fik hun endnu flere onde Dage, — de kunde være onde nok endda, Gud bedre! svag og opslidt som hun gik her og tumlede med et stort

Husstel, som hun paa Grund af Arndts Nøjeseenhed aldrig havde Hjælp nok til . . .

Mogens saa paa hende, og hun saa paa ham, til Taarerne trillede ned ad hendes graablege, magre Kinder og havnede ved den indfaldne Mund, der var grimet af Røg og Sod fra Ildsted og Gryder.

„Gud hjælpe mig, hvis jeg skal have Franciska Julia til Sønnekone," brød hun ud og sank nu sammen i stærk Graad, — „saa faar jeg aldrig, aldrig en taalelig Dag mere. Hun er hovmodig og stolt og regner ikke saadan et stakkels Kryb som mig . . ."

„Du skal heller aldrig faa hende til Sønnekone, det sværger jeg dig til, Mor!" sagde Mogens og gik hen og klappede hende paa de smalle, skarve Skuldre, der rystede stærkt under Graaden; heller end jeg gør baade mig selv og dig ulykkelig, forbliver jeg ugift, — til der en Gang kommer andre Skyer paa Himlen."

Der blev Stilhed lidt. Den stærke Graad standsede; hun tørrede Taarerne af paa sit Forklæde og blev lidt mere grimet.

„Ja, — om jeg raadte, da skulde du faa Lov at tage hende, du har kær," sagde hun saa.

„Det ved jeg, Mor."

„Her er jo Gods og Penge nok. Det er ikke det, vi savner, — Gud bedre, det er noget langt større . . . Hun sad og virrede med Hovedet, som hun nu aldrig kunde holde helt stille. „Bendt Hjulers Anna kunde føre det til Gaarde, som vi trænger til; hun er en god Pige, — mere værd end den Skæppe Penge, du skulde faa med Franciska Julia. — Og det staar vel fast med dig og Anna? . . . skøndt hun nok har Tilbedere foruden dig, der kan staa ved Siden af dig baade i Ungdom og Velstand, — kun at de næppe mener det saa ærligt med hende som du . . ."

„Det gør det, — det staar saa fast imellem os to, som var vi givet tilsammen i hele vor Slægts Nærværelse."

„Ja, Mogens, om jeg raadte, da skulde jer Ventetid ikke blive lang . . .!"

„Det ved jeg, Mor," sagde han og strøg hende med Haanden paa det bløde, tjavsede Haar, der stak frem under den lille, forsømte Hue, som sad og holdt sammen paa det.

III.

Døden blæser ikke i Lur for sig!

Det gamle Ord gik i Opfyldelse med Arndt Mogensen paa Storgaard.

Han fik ikke et Døgns Varsel.

Den ene Dag tog han livligt Del i et stort, lystigt Gilde i Franciska Julias Hjem paa Gammelgaard og svor dyre Eder paa, at hun skulde blive Kone paa Storgaard inden tre Maaneder var omme, for nu skulde han tale med sin Søn, saa det frugtede!

Men den næste Dag laa han død, ramt af det Hjerteslag, som maatte have været en Skræk for den Tids mange, med fed Sulemad og kraftigt Øl overfedede Mennesker.

Ugedagen derefter holdtes der Gravøl paa Storgaard; og god Skik bød, at ved saadan Lejlighed maatte der hverken spares paa Mad eller Drikke. Der skulde være, saa alle kunde nyde saa meget, som de lystede og evnede.

De otte store, stærke Mænd, som skulde bære Arndt Mogensens Kiste hen til Kirken, var da heller ikke sikre i Fodslaget, da de fik Bærestængerne paa Skuldrene. Tung var Arndt, den høje, svære Mand, der ikke var bleven afmagret under lang Sygdom, men som var fældet som „en grøn Eg i Skoven“, saaledes som Præsten udtrykte sig i sin store, blomstrende Gravtale, og tung var den svære Egekiste; og tunge var Ligbærerne i Hovedet, hvilket ogsaa tyngede paa Benene.

Arndt Mogensen fik en højhæderlig Begravelse efter den Tids Opfattelse; der var saa rigeligt med Mad, at alle kunde blive overmættede, og saa rigeligt med Drikke, at alle der vilde, kunde faa sig en saa fuldgod Rus, som nogen afdød var bleven hædret med, og endda var der fulde Saltkar og Øltønder tilbage, saa man efter Begravelsen kunde komme og mindes den afdøde ved et veldækket Bord . . .

Det var en streng Tid for Husmoderen, endskøndt hun nu havde overflødig Hjælp; paa hende hvilede dog det største Læs; hun maatte have alle Traade i sin Haand vedrørende Huset, at intet skulde blive forglemt, men alt var til Rede, naar Begravelsesdagen kom.

Men hun rettede sig dog derunder, trods det streng Arbejde og trods den Sorg, hun dog bar over ham, som havde været hendes Ungdoms Drøm, skønt hun vidste, aa, ja vidste det altfor godt, at den store, strunke Arndt Mogensen tog hende, den lille uanseelige Kvinde for ved hende at blive Mand paa Storgaard, og ikke fordi hun tækkedes ham, endsige var Genstand for en Elskov, som hun nu troede, han aldrig havde baaret til nogen Kvinde, haardhjertet og koldt beregnende som han var af Natur.

Og efter Begravelsen blev det endnu mere kendeligt, at hun rettede sig. Hun saa friskere ud, talte livligere og tog sig endogsaa

for at holde sig pænere med Tøj, Vasken og Kæmmen. Nu bar hun altid en pæn lille sort Hue med Guldtresser, der tog helt fint ud paa det graa, pænt opsatte Haar.

„Saamænd — Elene Storgaard sidder nok og venter paa en Frier!“ sagde en Spottefugl — eller var det kanske kun en Spøgefugl — de to ligner saa ofte hinanden paa Fjerene . . .

Men Elene ventede ikke paa Friere. Nej, hun levede bare op igen lidt af det spildte Liv, som var blevet kuet ned for hende under den kolde og herskesyge Mands tunge Haand . . .

„Du retter dig, Mor,“ sagde Mogens glad.

„Ja, Livet er bleven mere lyst for mig, end jeg har kunnet drømme om i mange Aar. Kun piner den Tanke mig, at din Far maatte bort, inden jeg kunde faa det godt.“

„Det ved jeg; den piner ogsaa mig. Men du var saa vist ikke en Pind til hans Ligkiste; han fik det med dig, som han vilde, saa kunde du ikke gøre mere.“

„Nej, det synes jeg heller ikke,“ sagde hun lettet.

— — —

Og saa vel kom Elene Storgaard efterhaanden til at føle sig, at hun tilsidst syntes, det kunde blive saa skønt at være Herskerinde i Gaarden nogle Aar, hun, der i Arndts Tid ikke havde havt stort mere at sige end en Tjenestekvinde.

Det var ellers, inden Begravelsestravlheden helt var endt, og hun endnu gik og følte Byrden af det store Arbejde og sine bristede Lykkedrømme, bleven aftalt mellem hende og Mogens, at saa snart de var over Begravelsen og blev færdige til at tage imod den unge Kone, skulde Slægt og Venner samles paa Storgaard og Mogens og Anna gives sammen.

Men nu syntes hun, det godt kunde vente — en kort Tid — eller maaske lidt længere . . .

En Søndag, hun og Mogens sad ene i Sengekammeret, og der blev Tale om Bryllup, lod hun falde nogle Ord om Annas Ungdom . . .

„Nej, kær Mor, nu snakker du!“ sagde Mogens leende, uden at ane, at hun havde en bestemt Hensigt med de Ord. „Hun er da ikke yngre end før!“

Men da sukkede hans lille, forslidte og graanende Mor, mens hun igen ligesom sank mere sammen, og sagde med lav, skælvende Stemme:

„Nej, det er hun ikke. Men I er dog begge to unge — og kunde vente — en Tid — efter den Lykke, som I haaber at finde med hinanden i jeres Ægteskab, jeg maatte vente i fire og tyve

Aar og fik ingen. Nu synes jeg at have fortjent at gaa her lidet endnu og pusle omkring efter mit eget Sind i de Stuer, som skulde have huset en lykkelig Hustru og Mor, men blev mig som et Fangehul, saa længe til Gud i sin Naade friede mig . . ."

„Ja, Mor, det har du sikkerlig fortjent," sagde Mogens tonløst og rejste sig bleg og skælvende fra Løjbænken, hvor han havde siddet. „Men det var jo dit eget Ønske, at vi skulde tilsammen det snareste, for at Anna, der er ung og stærk, kunde tage Stødet af for dig."

„Det et sandt, og Anna er mig kær; ingen anden vilde jeg ønske til Sønnekone i hendes Sted," sagde Elene og blev varm ved Tanken. „Men jeg kendte ikke mig selv; jeg er som en Blomst, der har været overskygget og traadt ned, — naar Skyggen tages bort, og de Fødder, som har traadt den ned, ikke er mere, lever den op igen . . . Lysten til at fange lidt af den tabte Lykke ligger mig dog i Blodet . . ."

„Ja, det forstaar jeg saa vel, Mor, — det er heller ikke det . . . Jeg ser dig kun altfor gerne rask og rørig, med Lyst til at holde Huset rent og hæge dig selv, — du har kun altfor ofte siddet som en Ugle ved Ildstedet og ligegyldigt rørt med din Slev i Madgryden, men — ja — du talte om den Lyst, som laa dig i Blodet . . . Jeg og Anna har ogsaa en Lyst at drages med."

Elene saa op, nu med et lille sygt og bange Smil.

„Havde din Far levet og holdt paa, du skulde have Franciska Julia, vilde du have stridt imod — og ventet efter Anna, til der en Gang kom andre Skyer paa Himlen."

„Ja, — og det vil jeg ogsaa nu!" svarede Mogens tonløst, men saa bestemt, at hun vidste, han vilde holde Ord.

„Det bliver vistnok ikke saa længe at vente," føjede hun til, og han syntes, hun igen saa blegere og ældre og mere opslidt ud.

Han strøg hende stiltiende paa Haaret; og der trillede et Par store Taarer ned over hendes blege Kinder og faldt paa den Brystdug, hun sad og syede paa, nær ved den Sølvknap, som hun var ved at sy fast.

IV.

I al den Tid, dette var gaaet for sig, og mere til, havde den store Klokke hængt tavs oppe i Kirketaarnet.

Dog havde den aldrig draget Sogneboerne saa stærkt som i disse Aar. Længslen efter atter at høre dens dybe Malmtoner voksede bestandig, og flere og flere steg op ad den snævre, snirklede

Taarntrappe for at se Klokken og banke paa den med en Kno, saa den gav en dæmpet Lyd.

Da man atter dristede sig til at lade dens Toner runge ud over Egnen, sammen med den lille, mere spinkle Klokkes, som man i disse Ufredens Aar havde maattet hjælpe sig med, klang de som gennem en stor Stilhed efter et Uvejr.

Religionskamp og Krig havde raset, Konger var bleven vejede mod hinanden. Kirker var bleven plyndrede for at give Penge og Malm til Krigsbrug, og atter plyndrede for at udslette de flest mulige Spor af Pavedømmet.

De, der holdt paa Luthers Lære, havde sejret gennem Krig, ogsaa hjulpet af de Værdier: Malm og ædle Metaller, der blev røvet fra Kirkerne.

I Hartorp var der stor Glæde over de dybe Klokketoner, som nu atter lød, og mange Mennesker foruden de, der vilde til Gudstjeneste, havde samlet sig omkring Kirken, mens andre stod her og der paa Højderne og aabne Pladser og spejdede og lyttede efter, hvor tydeligt de nu kunde se Klokkens store Mund svinge ud mod Glamhullerne og skelne dens Toner fra den lilles.

Bendt Hjuler savnedes da heller ikke, saa lidt som Anna, der droges baade af Klokkens Toner og Haabet om at træffe Mogens.

Der var baade Storbonde, Herremand og dydsirede Fruer iblandt. Men ingen følte sig højere paa Straa, end at de var skyldige at gaa hen og sige Bendt Hjuler Tak for sidst; for havde han ikke været, og ved sit Mod og snilde Paafund faaet Klokken til at rulle ned i Gadekæret, havde den jo været ført til København for at støbes om til Bøsser eller Kanoner.

Med det samme maatte der ogsaa falde nogen Hædersbevisning af til Bendts Kone og Børn, og det var da ikke Anna, der fik den mindste Part, især fra de unge Mænd.

Ordet var kommen ud, at Elene Storgaard, der før havde været stemt for Partiet imellem sin Søn og Anna, nu ikke var det mere. Hvert Fald havde hun udsat deres Bryllup paa ubestemt Tid.

Kanske gik saa det hele overstyr, og der var da Haab for en anden om at blive den lykkelige, der skulde hjemføre skøn Anna.

Det viste sig dog snart, at om dette kunde der slet intet Haab være: Annas Øjne søgte Mogens', og hans søgte hendes, og der var ikke den, der kunde faa dem til at slippe hinanden stort længere, end der var imellem den store Klokkes Klemt.

Elene Storgaard var ogsaa til Stede og gik som de andre

hen og takkede Bendt Hjuler for Redningen af den kære Klokke, som de nu atter turde lade sende sine dybe Toner ud over Sognet.

Bendt holdt sig noget stiv overfor hende. Han havde s i n Stolthed.

Vel vidste han, at han var arm nok paa det Gods, de kunde rose sig af at eje paa Storgaard og den Slags Hæder, det kunde forskaffe hende; men han havde ved sin snilde og modige Handling den Gang, da Kirkeklokken stod i Fare for at blive bortført, vundet sig alle Sogneboernes Beundring og Taknemlighed, og han

ejede alene i skøn Anna en Skat, som i hendes Søns Øjne var dyrebarere end hele Storgaarden!

Efter at have biet lidt for at komme over sin Bevægelse, men endnu mens hun holdt Annas Haand, sagde Elene:

„Vor kære gamle Kirkeklokke har nu talt saa skønt til mig om den Tid, da jeg selv var ung og gik og længtes efter, at den skulde ringe for min Lykke, naar jeg og ham, som jeg tænkte, jeg skulde finde den sammen med, en smuk Søndag gik til Kirke og fremstillede os for Menigheden som Ægtefolk.

Jeg fandt den ikke, som I allesammen ved.

Og nu skal jeg ikke være den, der hindrer jer to i, at Klokken kommer til at ringe for jer, at I maa finde den Lykke, som I venter, og som jeg tror for vist, I vil faa."

„Er det sandt, Mor?" udbrød Mogens og greb den Haand, hun havde fri.

„Vist er det sandt, Mogens. Jeg skulde kun aldrig have faaet den Tanke at hindre jer; men jeg var svag, fordi jeg havde savnet saa meget, — det maa I tilgive mig. Paa Storgaard er der jo Plads til os alle . . . om der og siden kom Børn," tilføjede hun med et Smil.

„O ja, der er Plads nok," gensvarede Anna dybt rødmende.

„Da skal du have hundrede Gange Tak, kær Mor!" sagde Mogens og knugede hendes tynde, magre Haand mellem begge sine. „Du ofrer for min og Annas Skyld den stakkede Lykke, du tænkte at faa for den, du mistede."

„Nej, det er intet Offer. Den stakkede Lykke giver jeg gerne for eders, der er dyrere. Som jeg siger, Klokken har talt saa smukt til mig . . . Den maa I takke. Og for Klokken maa I takke Bendt Hjuler . . ."

„Det er gjort!" svarede Bendt, nu ydmygt og bevæget. „I knuget og skubbet Maal har jeg faaet. Tak af alle for den Haandsrækning, jeg gav til at redde den kære Klokke, som jeg vilde reddet alene for min egen Skyld."

„Da er det, som det skal være," sagde Elene, „og jeg har kun at føje til, at nu reder vi til Bryllup paa Storgaard det snareste, vi kan, for om I kunde blive det første Ægtepar, Klokken nu kalder til Kirke efter den lange, tunge Tid, den har maattet tie!"

Det gamle Gulvtæppe.

Af Lichtenberg Madsen.

Tegninger af Axel Thiess.

Egentlig var det kun et gammelt og slidt Linoleumstæppe, men der var saa mange Stjerner, Figurer og Striber i det, som gjorde det saa morsomt, og desuden en Masse Farver; ganske vist var der nu ikke saa meget Farve paa det Tæppe, saa slidt som det var; men det maatte en Gang have været dejligt, selv om det ogsaa var længe siden.

Gamle Bødker Prip og hans Kone vidste ikke en Gang, hvor gammelt det Tæppe var, for da de for mange Aar siden lejede Lejligheden efter Justitsraadindens Død, da havde Tæppet ligget paa Gulvet, slaaet fast hele Vejen rundt med en smal Liste, og Justitsraadindens Søn, der var Kontorchef inde i Hovedstaden, havde sagt:

„Vil De have det gamle Tæppe, Prip, saa behold det kun; nu er det jo slaaet saa godt fast, og selv har jeg ikke Brug for det."

Og gamle Prip og hans Kone havde mange Gange været glade ved det Tæppe; det dækkede jo over hele Gulvet og pyntede ikke saa lidt, den Gang Farverne og Figurerne var nyere og mere klare. Og saa var det saa let for Madam Prip at vaske; hun var fri for at ligge paa Knæ og skure saadan som i de to andre Stuer, som de lejede ud til Tolderen og Provisoren. Og hvor tit havde gamle Prip ikke frydet sig, naar han om Middagen skulde have sin Lur og ikke straks kunde sove; saa kunde han blive i helt godt Humør ved al den Farvepragt nede paa Gulvet. Stjernerne kaldte han for unge Damer, fordi de var hvide, og de grønne Trekanter var Riddere, som dansede omkring Damerne, medens de store, sorte Prikker var Konger, som stod og saa vrede ud, fordi det ikke var dem, der dansede omkring Damerne, og de stive, gule, langagtige Figurer ude i Kanten var Pagerne, som stod Vagt omkring det brogede Selskab.

Og da gamle Prip for fem Aar siden mistede det ene Ben og i mange Dage efter det egentlige Sygeleje maatte ligge ganske stille paa Sofaen, saa var ofte det gamle Tæppe i Timevis hans eneste Adspredelse; da var Farverne ganske

vist bleven matte, og der var slidt Huller hist og her, men alligevel: Prip kunde huske saa tydeligt, hvordan det hele havde set ud tidligere.

Men Hullerne i Tæppet blev større og større, eftersom Aarene gik. Inde under Buffetten var der efterhaanden slaaet en Bule i Tæppet; det havde vel ikke været strammet fast nok, da det i sin Tid blev slaaet paa. Men den Bule havde været der i mange Aar, og der var vist aldrig andre end Bødker Prip selv, som nogensinde havde set den, og det var da ogsaa kun, naar han laa paa Sofaen. Og naar saa gamle Prip laa og digtede om Ridderne og deres Damer, der dansede paa Gulvtæppet, saa bildte han sig ind, at inde under den lille „Bule" under Buffetten der sad smaa Alfer og Elver-piger, som skulde bringe de hvide, dansende Damer Lykken og Frelsen, hvis der skulde tilstøde dem noget.

Naar saa Prip fortalte sin Kone saadan noget, saa sagde Madam Prip:

„Aa, du er dog et gammelt Vrøvl, Fatter!" Men hun mente det saamænd slet ikke, for en anden en skulde bare vove at kalde hendes Mand for et Vrøvl, saa skulde de nok faa med Madam Prip at bestille. For de to gamle Menne-sker holdt nemlig saa inderlig meget af hinanden; de levede af nogle ganske faa Rentepenge, og det var slet ikke altid saa let at klare sig, men Madam Prip sagde gerne: „Det gaar nok, Fatter!" Og det viste sig ogsaa altid, at det virkelig gik, hvor sort det end mange Gange havde set ud for dem.

Navnlig nu i den sidste Tid saa det galt ud, og trods Madam Prips sædvanlige: „Det gaar nok, Fatter!" — saa var hun alligevel denne Gang slet ikke saa sikker paa, at det vilde gaa. Alle Ting var saa forfærdeligt dyre, Maden snart ikke til at købe, naar man kun havde smaa Penge mellem Hænder. Og saa var der det, at Prip trængte til en ny og solid Krykke, og den var der slet ikke Penge til, da ikke mere end lige Halvdelen af, hvad den vilde koste.

Madam Prip gik og var ked af det for den Krykkes Skyld, og gamle Prip havde en anden Ting at spekulere paa, og det var, at han var kommet til det Resultat, at nu maatte det gamle Linoleumstæppe kasseres, der var ikke andet at gøre, Hullerne blev *for* store. Forleden var han lige ved at falde, da hans Træben hang i omme ved Køkkendøren, og paa det Stykke ved Kakkelovnen var det saa slidt, at man enkelte Steder kunde se Gulvbrædderne. Han gik og var helt

bedrøvet over det; Stuen vilde blive saa underlig trist og tom, naar det Tæppe kom bort, men der var ikke andet at gøre. De to gamle havde længe drøftet det Spørgsmaal, og Enden blev, at Tæppet maatte væk; at anskaffe et nyt var der slet ikke Tale om, men væk maatte det gamle alligevel.

„Saa skal altsaa alle mine Prinsesser og de røde Riddere kastes i Skarnspanden,“ sagde gamle Bødker Prip og

sukkede. „Kunde jeg egentlig ikke faa Lov til at beholde dem under Sofaen?“ spurgte han helt ynkeligt.

„Beholde og beholde,“ sagde Madam Prip, „ja, under Sofaen kan de jo da i hvert Fald ikke blive liggende; men det Stykke Linoleum kan vi jo saa lægge foran din Lænestol, naar du endelig vil beholde det.“

Og det under Buffetten er da heller ikke slidt, Mutter.“ Prip følte sig helt lettet ved, at han dog kunde redde lidt af de fordums Herligheder.

„Saa lægger vi den Stump under dit Rygebord, Fatter, er du saa glad?“ Og Madam Prip lo og klappede hans hvide Haar; han tænkte saamænd meget mere paa det Tæppe end paa den ny Krykke.

„Hvornaar kommer han?“ spurgte Prip.

„Hvem?“ svarede hans Kone forundret.

„Ham, der skal tage Tæppet af Gulvet, naturligvis.“

„Naa ham! Ja, han kommer i Morgen, saa jeg kan naa at fernisere Gulvet, at det kan være pænt igen inden Paaskehelligdagene.“

„Jeg tror, jeg gaar en Tur, mens han gør det,“ sagde Prip tankefuld.

Men næste Dag, da en lille Snedkerlærling mødte op, var det Regn og Taage og sjasket paa Gaden, saa gamle Prip ikke turde vove sig ud. Og saa sad han da i sin Lænestol og hørte Hammerslagene og saa Listerne blive brækket fra og hans før saa dejlige Linoleumstæppe blive revet i Stumper og Stykker.

„Pilraaddent!“ sagde Snedkerdrengen erfarent og tændte en Cigaret.

„Stuen bliver helt ødelagt,“ brummede Prip, „helt ødelagt.“

Buffetten kunde Snedkerdrengen ikke klare alene. „Jeg maa hen efter Mester,“ sagde han og spadserede ud af Døren.

Gamle Bødker Prip benyttede sig af Lejligheden og tog et lille Hvil paa Sofaen i den uhyggelige Stue.

„Hele mit Kongerige er væk, Mutter,“ sagde han, „baade Ridderne og Kongerne og alle de gule Tjenere! Der er kun een eneste Række tilbage der henne under Buffetten.“

Saa blev der en lille Pause. Madam Prip syntes heller ikke, der var videre hyggeligt i Stuen mere.

Saa med eet rejste Bødker Prip sig halvt i Sofaen.

„Mutter, der ligger et Stykke Papir der nede under Tæppet,“ sagde han forundret. „Kan du mon ikke pille det frem?“

Madam Prip bøjede sig ned.

„Det er nok under den lille Bule, hvor dine Alfer og Elverpiger boer," sagde hun smilende.

„Kan du faa fat i det?" spurgte Prip.

„Hvis jeg kan faa en Kniv eller en Saks til Hjælp," sagde hans Kone, men fik alligevel en Haand ind under Tæppet og halede en Konvolut frem.

„Men Fatter dog, hvad kan der vel staa i saa gammelt et Brev. Det maa jo have ligget der fra Justitsraadindens Tid. Mine Ben ryster ligefrem under mig, Fatter!" Madam Prip satte sig i Sofaen, hvor Prip nu ogsaa sad oprejst og tog Brevet.

„Til den, der finder dette", stod der uden paa, og saa kunde de to gamle jo ganske roligt aabne det.

Gamle Madam Prips Hænder rystede, da hun tog to nye Hundredkronesedler frem af Konvolutten, og det varede lidt, inden Brillerne vilde sidde fast, saa hun kunde læse de faa Linier i Brevet:

> „De første to Hundredkronesedler, som jeg har faaet, efter at Rigsdaler og Skilling er afskaffet, lægger jeg paa et godt Gemmested, og de skal tilfalde den, der en Gang i Tiden finder dem. Det er en lille Spøg, min Hustru og jeg er enige om, og vi haaber, at Finderen vil benytte Pengene paa fornuftig Maade.
>
> Justitsraad L."

De to gamle sad længe stille og holdt hinanden i Haanden. Madam Prip trykkede skiftevis Mandens Haand og tørrede sine Øjne. Saa sagde Prip stilfærdig:

„Nu kan der jo ligefrem blive Raad til et nyt Tæppe, Mutter!"

„Men først en ny Krykke til dig, Fatter," sagde Madam Prip og maatte pudse Næsen af Rørelse.

„Saa, saa, Mutter," sagde Prip og klappede hende paa Skulderen. „Det er jo ligemeget, hvad vi bruger dem til, naar bare vi benytter Pengene paa en fornuftig Maade. Men Ret havde jeg nu da alligevel, Mutter, naar jeg sagde, at der var noget eventyrligt ved det Tæppe — selv om det ikke just var Riddere og Pager — —!"

Og Madam Prip nikkede, for hun var alt for rørt til i Dag at kalde sin Mand „et gammelt Vrøvl", for det var jo ogsaa for hende selv, som om hun havde oplevet et lille Eventyr.

Opdaget.

Fortælling af **Ellen Reumert.**

Med Tegning af Axel Mathiessen.

Doktoren stod ved Spisestuevinduet og saa ud paa Vejen Det var i Skumringen.

„Ih du forbarmende Gud, Tonny, nu tror jeg min Salighed, at her kommer fremmede igen i Aften! Er det ikke Mølleren og Madammen, der kommer styrende lige bus paa Huset? Man kan ikke være i Fred i sit eget Hus, det er syvende Aften i denne Uge, der lægges Beslag paa vor Gæstfrihed! — Farvel, jeg stikker ud af en Bagdør og gaar paa Jagt, vil du hilse saa uhyre mange Gange!"

„Emil, det gaar aldrig i Evighed an, du bliver opdaget," raabte Fru Doktorinden, idet hun greb fat i sin bortilende Mands Frakkeskøder.

„Saa gaar jeg i Seng, der kan jeg faa noget læst og er fri for at underholde disse Mennesker. Sig, jeg er syg — trænger til Ro — stærk Hovedpine — Forkølelse — hvad du vil! Der er de! Gud velsigne dem!"

I samme Øjeblik Gangdøren gik op, stod Doktoren i sit Soveværelse ivrig beskæftiget med at klæde sig af. Han tændte sin lange Pibe, satte Lampen paa Bordet ved Sengen og lagde sig velbehagelig til Rette med en Bog i Haanden.

Hvor var han glad, som han laa der. Hvor han priste sin lykkelige Idé. Nu kunde Mutter have det saa godt, hun var jo saa mageløs gæstfri! Han gryntede ligefrem af Velvære og udsendte nogle vældige Røgskyer.

Pludselig hørte han Stemmer lige udenfor Døren.

„Kære Fru Poulsen, vi vil ved Gud ind at se til Deres Mand, hvor det er trist, han er saa syg, bare det ikke bliver farligt!"

Blodet steg Doktoren til Hovedet, han satte uvilkaarlig Piben fra sig. Han kunde høre, hvorledes hans Kone forsøgte at befri ham for Besøget. „Han trængte til Ro, var meget daarlig o. s. v.", men det hjalp ikke. Møllerens Stemme

lød indsmigrende. „Lad os nu faa Lov at komme ind, lille Frue, vi skal nok opmuntre Deres Mand.“

„Ja, De skal komme ind,“ udbrød tilsidst Fru Doktorinden; men jeg maa først se, om der ser ordentlig ud derinde.“

Under dette Paaskud smuttede hun ind i Sovekammeret, — vips! forbi Sengen ud i Køkkeret, hvorfra hun øjeblikkelig kom tilbage med en vældig Klump Is i et Vandfad. Dette stillede hun ved Doktorens Seng, og hurtig som et Lyn dyppede hun et Haandklæde og klaskede det uden at sige et Ord paa Doktorens Pande. Derpaa greb hun en Flaske Hofmannsdraaber, stænkede lidt paa Gulvet og forsvandt — Doktoren trak Dynen op til Næsen og Bindet ned over Øjnene, — han saa højst lidende ud.

Døren gik op. Ind stormede Møllerparret — støjende og venligt. Den tykke Møller satte sig paa Sengekanten og beklagede Doktoren, der med Besvær aabnede Øjenene, flyttede lidt paa Omslaget og med svag Stemme sagde: „God Aften, kære Venner!“ Ved disse Ord vendte Fru Doktorinden sig med en pludselig Hastighed og forsvandt ud af Døren, sandsynligvis for at ordne Aftensbordet. Møllersken skiftede med kvindelig Omsorg Bindet paa Doktorens Pande, medens hun sagde: „Bare det ikke bliver Tyfus!“

„Ja, man ved sig jo aldrig sikker,“ sukkede Doktoren resigneret.

Mølleren begyndte at snuse.

„Her lugter Fandens meget af Tobak, Doktor, kan De nok taale at ryge?“

„Jeg prøvede det, men maatte straks holde op, — desværre!“

„Men læse,“ vedblev Mølleren, idet han fik Øje paa den opslaade Bog, „det er sgu ingen god Kur for Hovedpine.“ „Aah nej, Madsen, — men man keder sig jo, naar man ligger i Sengen.“ Mølleren klappede den svage Doktor paa Skulderen, idet han leende sagde: „Ja, men i Aften skal De ikke ligge og kede Dem, min Kone og jeg besørger Underholdningen, vi skal nok blive herinde hele Aftenen.“

Doktoren gyste. „Nej, gaa endelig ind, De har det meget hyggeligere i Dagligstuen, min Kone kan spille for Dem.“ „Vi bliver sgu her, Doktor,“ og den tykke Møller

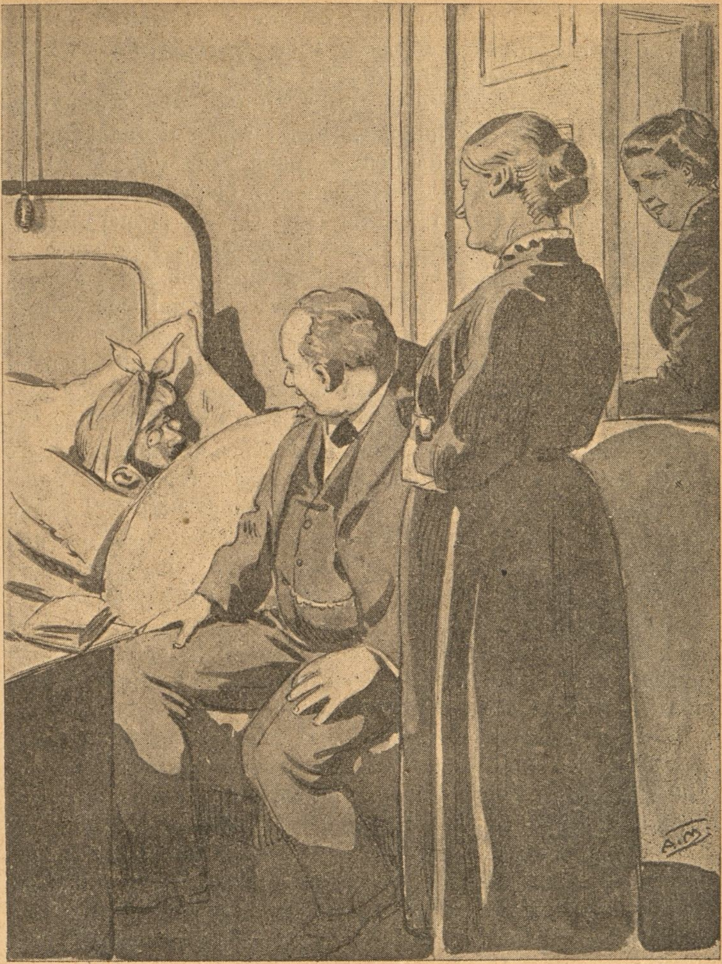

satte sig rigtig til Rette, Sengen gav sig derved og Doktoren knyttede Hænderne i stille Fortvivlelse. — „Vi har Nyt at fortælle,“ begyndte Fru Madsen, „vor Lydia er bleven forlovet.“ Doktoren ønskede til Lykke, spurgte, hvem Lydia havde gjort lykkelig, om Partiet var godt o. s. v. Fru Madsen sukkede, „nej, desværre, han er intet, bliver intet og har intet. Bliver de nogensinde gift, maa Lydia

ernære ham." „Og Kærlighedspanterne," fortsatte Mølleren, „Fyren er Løjtnant i Frelsens Hær, han gør den stakkels Tøs ganske tosset i Hovedet." — Hvor kunde De dog give Deres Minde til det Parti," udbrød Doktoren livligt og smed Bindet i Vandfadet. Fru Madsen tørrede Øjnene, „jeg skal sige Dem, de kom sammen ved Møderne til Te og Menighedstvebak, og det hele var klappet og klart, inden vi anede, Feddersen var til. Og nu er der intet at stille op. Lydia taler om at elske og elske, men kommer hun først til at underholde hele Familien, tænker jeg snart, man kan overse den Elsken. Nu er Kærligheden jo, saa den grænser ud over alle Grænser. Alt forekommer dem saa romansk, — men jeg siger nu, at i Ægteskabet hænder der undertiden mere, end man venter." „Ellers blev den sgu ogsaa altfor triviel, Mutter," indvendte Mølleren. „Meget muligt, Madsen, men jeg indser, det maa gaa galt, naar man elsker, hvor der ikke er noget at elske." Mølleren trak paa Skulderen, „hver sin Gout, Mutter!" Fru Madsen virrede ivrigt med Hovedet, idet hun svarede, „ja, udenlandsk Tale forstaar jeg ikke, for det er jeg ikke født og oplært til, men hvad jeg forstaar, — det er, at Feddersen er en rigtig Farisæer!"

Her faldt Doktoren ud af Rollen. Han lo, saa Sengen rystede. Lo, saa det lød som et længe tilstoppet Kildevæld, der bryder frem med fordoblet Kraft.

Møllerfolkene betragtede ham med den største Forbavselse, men Latteren var saa smittende, at de tilsidst selv lo med. Da den stilnede lidt af, sagde Mølleren: „Det var godt, vi kom, Doktor, for det var Pokker ta' mig kun lidt Opmuntring, De trængte til. Staa De bare op, saa spiser vi til Aften sammen, saa gaar Resten af Sygdommen nok over af sig selv!" Doktoren slog jovialt Mølleren paa Skulderen, „det er et Ord, Madsen — nu skal jeg straks være i Klæderne."

Mølleren trak sig tilbage, og et Øjeblik efter stod Doktoren i Dagligstuen.

Madsen rystede hans Haand og sagde med sit bredeste Grin, „ingen undgaar sin Skæbne, Doktor, — det var Pokker ta' mig en fiks lille Sygdom!"

Et Par Blade af Tingbogen.

Af Edv. Egeberg.

Med Tegninger af Hansen-Reistrup.

De vejer tungt i Haanden, de gamle Tingbøger med deres svære Skindbind, deres kvartertykke Bladbunker med Sidetal op i Hundrederne, deres Spænder eller Bindsler. Men det er ikke alene Skindet, Papiret og Spænderne, der vejer. Der er ogsaa Vægt i de Røster, der lyder fra deres Blade. Det er jo alle Stemmer fra Graven, fra Tusinder hensovede ukendte, som alt for Aarhundreder siden blev Muld i Mulde rundt om paa de gamle Kirkegaarde.

Naar jeg sidder bøjet over de gamle Tingbøger og langsomt arbejder mig ned ad de store Sider, saa taler de til mig, de gamle Fogder og Skrivere, som samvittighedsfuldt præntede alt dette. De taler fra de graagule Blades kantede, ofte noget ubehjælpsomme Skrift, gennem den rundhaandede Brug af Medlyde, der fylder saa stærkt paa Siderne og tit gør de Ord tommelange, som Nutiden har forkortet ned til et Par Bogstaver, gennem denne halvt naive Blanding af højtideligt Retssprog og Bondemaalet, der bl. a. viser, hvor lidt dette har forandret sig gennem Aarhundrederne. Jeg ser dem for mig, de lovkyndige, ulærde Bonde-Herredsfogder, uden Skolegang, hvad baade den ærbødige Fremhæven og den hyppige Fejlstavning af alle Fremmedord fortæller, men sikkert alvorlige, tænksomme, nogle af Tidens fremmeligste. Jeg ser dem, bøjede over de tykke Bøger, dyppe Pennefjeren i Blækhornet og lade de grove Hænder, som til daglig tumlede med Plov og Harve, Plejl og Greb, vandre hen over Siderne. Jeg ser dem siddende i de tarvelige Rum, hvor Retten da plejedes: smalle, lave Bindingsværkshuse, som Bøndernes egne, ofte i høj Grad vanrøgtede, og foran dem de indstævnede: Synderne selv og Vidnerne, og ved Siden af dem Skurs-Nævninger, Rans-Nævningerne, Stokkemændene, alle de, der hørte med til det dengang saa folkelige Retsvæsen — — ja, der er en egen Tynge og Alvor over det hele. Men det, som vejer stærkest til ved Tingbøgerne, det er dog deres tunge Indhold. Det er jo den mørkeste Side af Fædrenes Liv, de taler til os om, Folkets Synder: Tyveriet, Vordagen, Gaardfreden, Kirkefreden, Lejemaalet, Mordet — —

Ja, de vejer tungt i Haanden, de gamle Tingbøger, ved Gravens Røster, ved det Tungsind, som altid staar om det Liv, der svandt, ved Forbrydelsernes ofte blodige Spor paa deres Blade, ved Billedet af en i mange Maader mørk Tid, fuld af Vankundighed, Overtro og Raahed, som de opruller. Og dog kommer man til at holde af dem og tager disse tunge Fortidsvidner i Haanden med en vis Ærefrygt; thi det er jo, trods alt, vore Fædres Liv, de taler om, deres mørke Skæbner, hvem Tiden en Gang tilhørte, ligesom den nu tilhører os. Og saa giver de en Historie, der ligesom ligger os nærmere end den store, Landets eller Verdens. Det er vor egen Slægts, Fødebyens, Sognets, Herredets — ogsaa det vejer til og giver dem øget Værdi.

Jeg vil her bringe et lille Udsnit af en gammel Tingbog — Gjærn Herreds — for 1667—69.

Der ligger en By ved Skanderborg-Randers Landevej i Sporup Sogn, ikke langt fra Frijsenborg. Den hedder Farre. Den hørte — i alt Fald en Del af den — under Silkeborg, som i de Aar blev af Kronen solgt til Kongens Mundskænk eller Vinhandler Christian Fischer i Glückstadt. Dens Navn forekommer ofte i Tingbøgerne. Der foregaar saa meget, som har givet Herredstinget noget at bestille, især en hel Del Vold og Slagsmaal. Det, jeg her vil fortælle om, er et Mord, som blev begaaet der.

Der boede i Farre i 1667 en Gaardfæster, som hed Laurids Sørensen Fogh. Efter en under Sagens Gang fremkommen Opgørelse af hans Bo ser det ud, som om han har været en ret velstaaende Mand. Gaarden var forsynet med det meste af det, man da — i Følge Skifteprotokollerne — træffer i rige Bondehjem. Der fandtes Kobber- og Messingkedler, Tintallerkener og -Fade, Jerngryder, Lysestager, Bolsterdyner i Mængde, Hørgarns- og Blaargarnslagener, Egekister og -Skrin — ja, der er endogsaa nævnet en Guldkæde.

Laurids Fogh selv har, efter hvad der kan skønnes, paa dette Tidspunkt været en ældre Mand og tarvelig i sin Dragt. I ovennævnte Opgørelse af Boet har hans Garderobe indskrænket sig til en lang sort Klædes Kjortel, en firstaftes Trøje, et Par Læderbukser, en gammel Vadmelskjortel, og til Hovedbrug havde han en sort „Lue" (Hue) og to sorte Hatte, (en med høj og en med lav Puld). Han har altsaa om Søndagen og ved højtidelige Lejligheder gaaet i den sorte Klædes Kjole og haft en af de sorte Hatte paa Hovedet og til daglig med den Vadmels og „Luen". Læderbukserne synes derimod at have været brugt ved baade Helligt og Søgnt, ligesom han ikke har kendt andet Fodtøj end Træsko.

Hvis der i denne tarvelige Dragt tillige har stukket en lidet anseelig og halvgammel Karl, forstaar man, at det kan have faldet ham lidt vanskeligt at faa sig en Kone, og at denne, da han endelig fik en, rimeligvis har taget ham for Gaardens og Velstandens Skyld.

Den Kone, han fik, var ogsaa fra Farre. Hun hed Karen Christensdatter, og hendes Fader var Gaardmand, Fæstebonde Christen Guldsmed. Hun har sikkert været baade ung og smuk. Derimod har hun ikke været af god Familie, som vi senere skal se. Guldsmedefamilien, hvori der var flere Sønner og Døtre, har været en daarlig Slægt. Det ligger nær at antage, at Laurids Fogh har været stærkt betaget af den unge Pige og hendes Skønhed og Ungdom, og at han, som det da ofte gaar, naar der gaar Ild i gamle Mandfolk, har puttet begge Fingre i Ørene, og gjort sig døv for Fornuftens Indvendinger. Karen Christensdatter flyttede altsaa hen til ham og blev Kone i Gaarden.

Den gamle Karl har sikkert været gavmild overfor sin unge Kone og navnlig ikke sparet paa Stadsen. I den ovenfor omtalte Opgørelse af Boet ses det, at hun har været vel udstyret med Gangklæder. Der er nævnt: en Kaabe med Atlask under Kraven, en Groftgarns Halvkjole, en rød Kirsejs Trøje, et rødt Vadmelsskørt, en Atlaskes Hue, en Klædes Hue og to andre Huer, Linklæder baade af Kammerdug og Lærred — — her indskyder Tingbogen, som ellers ikke plejer at blive lyrisk: „som hende vel anstod“ — — en stor Fløjels Muffe og til Slut nok en Muffe af Raabukkeskind, som dog ikke Manden, men „Rasmus Pedersen havde givet hende og købt Skindet i Skougaard.“

Denne Mand var hendes Elsker og blev hendes onde Skæbne.

Vi ved ikke, om der har været et Forhold mellem ham og Karen, før hun blev gift, eller om Forholdet først er kommet i Stand under Ægteskabet; men nok er det, han var en daglig Gæst i Laurids Foghs Gaard — baade Dag og Nat. Anders Nielsen vidner senere, at da han for fire Aar siden tjente hos Laurids Fogh, og Karen et halvt Aars Tid laa syg, kom Rasmus Pedersen der ofte. „Han saa synligen, at han gik i Seng med Laurids Foghs Hustru, eftersom de samme Aften drak Kundskab (eller Kendskab) med hverandre, og siden den Tid var han tit og ofte baade Nat og Dag dernede, ungefær undertiden seks Gange hver Dag og undertiden to Gange.“ Og det samme vidnede tillige Karen Lauridsdatter af Skjoldhuset, som ogsaa havde tjent hos Laurids Fogh.

Naturligvis har der, i Anledning af dette skandaløse Forhold,

rejst sig megen Folkesnak omkring Laurids Foghs Gaard; og der= som det virkelig er gaaet saa aabenlyst til, som Vidnerne paastaar, det er, er det heller ikke underligt, at Farre By er bleven forarget.

Hvilken Rolle Laurids Fogh har spillet under alt dette, som saa at sige, hvis han ikke har været baade døv og blind, er fore= gaaet lige for hans Øjne, er ikke godt at vide. De gamle Ting= bøger lader den Slags Redegørelser ligge. Fantasien har her frit Spillerum. Maaske har han lidt forfærdelig under dette Indbrud i hans Ægteskab og Hustruens Utroskab, maaske er han i Tidens Løb blevet lige glad med det hele. Kun en Ting oplyser Tingbogen her: Laurids Fogh har været de elskende i Vejen, og de *fik* ham af Vejen.

En skønne Dag ind under Jul, ved Middagstide, blev Lau= rids Fogh pludselig syg, og ved Aften samme Dag døde han.

Det ser ud, som om Folkemeningen ikke ligestraks har gættet paa Mord. Maaske har man kviet sig ved at tænke saa *slet* om Elskerparret. Ægteskabsbrud kunde de vel tillade sig, men øve et Mord — nej!

Jens Jensen, Farre, vidner senere, at han har set Laurids Fogh staa selve Dødsdagen ved Middagstid og tærske i sin Lade, da Konen kom ud og kaldte ham ind til Middag. Da fejlede han ikke noget. Og i det Johanne Sørensdatter, Jens Voldbys Hu= stru, forklarer, er der nok en vis Bestyrtelse over det pludselige Dødsfald, men egentlig ingen Mistanke. Hun fortæller, at i Mørk= ningen kom der Bud til hende og hendes Mand, om at komme hen til Laurids Fogh, da han var bleven „hastig syg". Og da de kom derhen, „da laa han paa sin Seng i hans Klæder og kunde intet tale, og han drog og laa saa en Times Tid hen, før= end han døde." Hun var med til at klæde ham af og lægge ham i Kiste. Under Retssagen, som senere rejstes paa Laurids Foghs pludselige Død, fik et Vidne Lejlighed til at meddele noget, der — sikkert Vidnet selv uafvidende — er baade en Livets Tung= sind og Spot i: Den døde blev svøbt i et af de Knipplings= lagener, hans Brudeseng i sin Tid var klædt med — men Knip= lingerne var skaaret af, hvad der vel ogsaa passede bedst til den Seng, han nu skulde hvile i.

Svigerfaderens første Udtalelser ved Dødsfaldet er der næsten noget fromt over. Han fortæller, at da Datteren i Mørkningen kom om til ham og fortalte om Mandens pludselige Sygdom, tog han et Lys i Haanden og gik med hende. Ankommen til Gaar= den tænker han straks paa den døendes evige Velfærd og spørger ham, om han ikke vil have Præsten hentet. Men Laurids Fogh

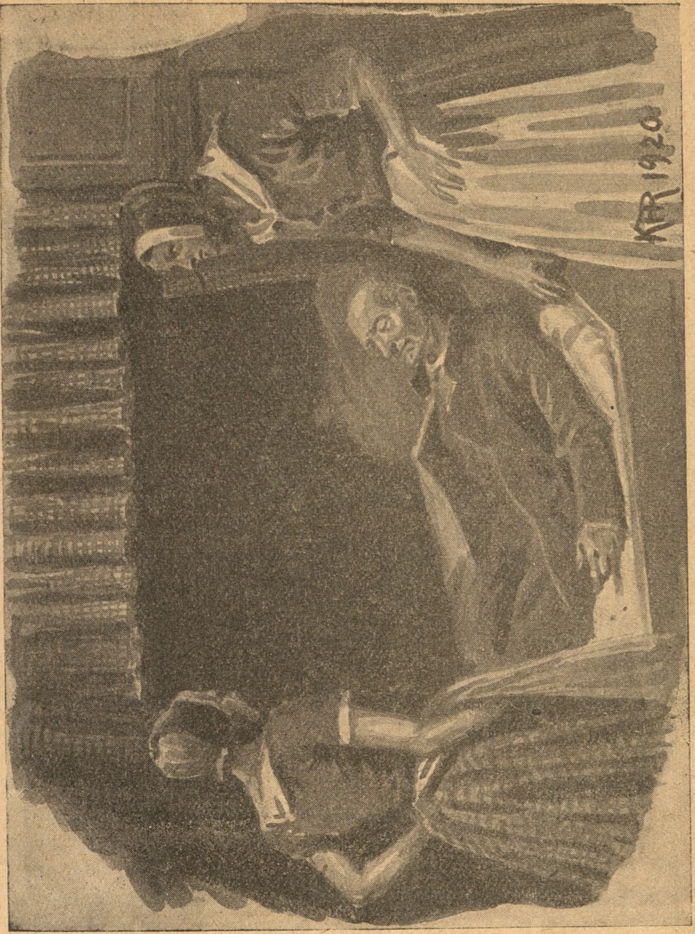

svarede herpaa, at han var saa tunghør, at han intet kunde høre, „og saa rystede han paa hans Hoved og talede intet mere.“ Mette Hansdatter, Jens Pedersens Hustru, fik dog to Mand paa Heste afsted efter Hr. Jens Klemp, Præsten i Røgen, men da de kom tilbage med ham, var Laurids Fogh allerede død, og „de havde klædt ham af og lagt ham i Ligstue.“

Saa blev den døde Mand begravet paa Sporup Kirkegaard. Men da han var kommen under Mulde, og Elskerparret vel har

begyndt at forberede sig paa en Fremtid uden Laurids Fogh, kom der Fart i Folkesnakken. Og Formodningerne om, at Manden var bleven forgivet, blev saa højrøstede, at Retten har maattet tage sig af Sagen.

Laurids Foghs Hustru, hendes Fader og nogle flere, der mentes at have nærmere Kendskab til Sagen, maa først give Møde i Tinget. Dette holdes i Overværelse af Slotsskriver og Ridefoged paa Silkeborg Christen Christensen. Laurids Fogh har altsaa været Silkeborg Fæster. Det ser ud, som om denne Sag er lagt i Slotsskriverens Haand i Stedet for i Herredsfogdens; thi han afhører Vidnerne og de anklagede. Og han spurgte da først „lydelig", om nogen Mand af salig Laurids Foghs Frænder enten paa Fædrene eller paa Mødrenes Side „vil tale paa den Sag anlangende den salig Mands hastig og dødelig Afgang." Saa fremstod Anders Lauridsen, Resendal, i Gødvad Sogn, og svarede, at han var en fattig gammel vanfør Mand, hvorfor han ikke kunde tale paa den Sag, og stod de med hverandre til Vedermaalsting[1]). Det vil vel sige, at han lægger Genmælet eller Anklagen i Slotsskriverens Haand.

Straks efter det første Forhør og den første Vidneførsel synes Mistanken om, at der foreligger et Mord, at have faaet saa fast et Grundlag, at Chr. Christensen har ment at kunne tage Laurids Foghs Enke med sig til Silkeborg og sætte hende fast i Fangetaarnet der. Men hendes Fader og en anden Mand fra Farre siger god for hende og lover, at hun ikke skal „bortrømme og undvige" og faar saa Lov at tage hende med hjem. Senere bliver hun dog ført til Silkeborg.

Nu lader Retten Laurids Fogh grave op igen, som det synes, Maaneder efter Jordfæstelsen. Hans Kiste bliver aabnet og Brudelagenet bliver atter taget af ham. Mænd fra Røgen og Klintrup tager Syn paa Liget og fastslaar, at „han var noget blaa under det venstre Øje og noget lidet Rebell[2]) paa sin Kindben, som det kunde være revet med en Negl. Item saa de, at der fra hans Navle og til hans lønlig Ting[3]) var han sortblaa, og inden paa hans Laar var nogen Rebeller, som det kunde være revet med Negle. Item saa de, noget Blod var kommet ud af hans Mundvig."

Paa dette Tidspunkt synes Jorden at være bleven lidt for varm under Fødderne paa Elskeren, Rasmus Pedersen, som endnu ikke er bleven sat fast, og han flygter da. Hans Broder, Peder

---

[1]) Vedermaal = Genmæle. — [2]) Vist Rift. — [3]) Tingbøgernes blufærdige Benævnelse af Kønsdelene.

Kvottrup fra Aars (Aarhus) kører for ham i hans Søsters Vogn og med Rasmus Pedersens egne Heste for. Paa Vognen er ogsaa en Mand ved Navn Peder Rytter og hans Hustru, Maren Andersdatter — baade Kvottrup, Rytter og Kone skal vi senere høre lidt mere om — der startes i Kvottrup, hvor Søsteren bor, og Rejsen gaar nordpaa, helt op i Vendsyssel til en Gaard i Nærheden af en Herregaard, der kaldes Rudtved. Tingbogen bemærker, at 3. Paaskedag om Morgenen før Dag kom de gennem Randers. Rasmus Pedersen og Rytterkonen blev saa deroppe, mens de andre kørte tilbage. Retten ønsker imidlertid den førstes Nærværelse. I den Anledning forhøres hans Søster i Kvottrup. Hun ved kun, at han er i Vendsyssel, ikke i hvilken By. Anders Rasmussen i Farre ved noget mere. Han har været ude at lede efter et Øg af hans Morbroders, som er blevet stjaalet, og han var paa denne Eftersøgelse naaet helt op i Vendsyssel, og der havde han set Rasmus Pedersen ved „en Bondegaard, straks ved en Herregaard, som hed Rudtved.“

Hvorledes Rasmus Pedersen blev tilvejebragt, ved jeg ikke, men han blev „taget og sat fast“ paa Silkeborg, hvor altsaa ogsaa Elskerinden sad. Peder Rytters Kvinde blev ogsaa puttet ind.

Han har sikkert haft en Dødsdom hængende over sit Hoved, men Straffen naar ham ikke, idet han bryder ud af Fængselet, skønt han var godt bundet. Nogle Mænd, Anders Jensen Hoelbech, „tjenendes paa Silkeborg,“ Niels Christensen, „boende paa Silkeborg,“ og Mads Rytter, „boendes ved Lysbro,“ og et Par Stykker til vidner, at Fangen „var heftet med Bolt om begge Benene og en stor tyk Jernring udenfor Fellingerne paa samme Bolt og Laas for, samt en tyk Jernlænke om Bolten imellem begge Benene, og siden en stærk Krampe slagen fast udi en Stolpe, der foruden haver været forvaret med Haandknude og Laas og været forsynet med Vagt Nat og Dag.“ Men det har altsaa ikke kunnet holde ham. Nogle andre Mænd bevidner, at de har set, „at disse stærke Lænker og Fæste er ganske sønderbrækket.“ Rasmus Pedersen maa have været meget stærk, og da han synes at have faaet sin gode Forplejning — Mænd fra Linaa og Haarup og Mollerup, som holdt Vagt over ham, vidner, at han fik „tilbørlig Mad og en Pot Øl til hvert Maaltid“ — saa han har ikke tabt sine Kræfter i Fangetaarnet. Naa — det giver jo ogsaa Kræfter, naar man ved, det gælder Livet.

Fangen efterlyses kraftigt fra Tinge. Det hedder i Efterlysningen, at han paa „Skjælmers Vis er udkommen og brækket baade Fængsel og Jern i Dag fjorten Dage om Aftenen mellem

fire og seks." Der loves for hans „Tilvejebringelse et Aars Eftergivelse af Landgilde, hvad enten Manden er Kongens, Adelens eller Gejstlighedens Tjener." Har han ikke Jord, faar han en Sum Penge. Men Rasmus Pedersen blev, saavidt jeg kan skønne, ikke indfanget.

Elskerinden forsøgte at slippe ud, men det mislykkedes. En Mand fra Balle, Niels Nielsen, som formodentlig har staaet Vagt udenfor hendes Fængsel, bliver indstævnet og tiltalt, fordi han ved Nattetide skal have ledsaget hende ud af „Strafhuset og forsat hende udi Borgegaarden." „Da hun kom til Vandporten," hedder det, „da lod han den op for hende og lod hende gaa gennem Borgegaarden" — hun har altsaa siddet i „det store Stenhus", som selve Slottet kaldes, formodentlig i dets Kælder — „og siden fulgtes med hende gennem de andre Porte opad Broen til Møllen ad, og gik han ad Ladegaarden til sin Seng." Men hun blev altsaa indfanget igen og atter sat ind.

Sagen gaar imidlertid sin Gang, først for Herredstinget og senere for Landstinget. Og efterhaanden blev Forbrydelsen helt afdækket.

En Mængde Vidner bliver indstævnet og afhørt.

Christen Pedersen, Farre, har 3. Paaskedag i Sporup Kirkes Vaabenhus hørt, at Chr. Guldsmeds Kone, Karen Olufsdatter, sagde til Hr. Jens Klemp, at Rasmus Pedersen og en Broder til ham, Hans Pedersen af Kvottrup havde „købt og forskaffet det Forgift, som salig Laurids Fogh blev forgivet med."

Præsten har vel talt med Konen om den Sag, som berørte hende selv saa stærkt, og som selvfølgelig beskæftigede ham og den hele Egn. Og det er jo ikke underligt, at hun, ved at give Datteren Medskyldige, har tænkt, at hun maaske derved kunde virke formildende paa baade Folkets og Rettens Dom. At hun ikke ogsaa angiver sin egen Søn, som, hvad vi senere skal se, ogsaa havde haft en Finger med i Spillet, er forklarligt. Hun var jo hans Moder.

Anna Rasmusdatter af Røgen vidner, „at den næste Løverdag før Juleaften sidst forleden" kom hun ind til L. Foghs, og da var Rasmus Pedersen der. Og da hun gik, fulgte han efter hende ud i Forstuen og spurgte hende, om hun „kunde kende hannom nogen Raad til en Karls-Person, som havde lovet en Kvinde vel og ikke vilde holde det, eftersom Kvinden var hans synderlig gode Ven." Dette kan vel paa almindeligt Dansk oversættes saaledes, at Laurids Fogh ikke svarede til Karens Forventninger, og at baade hun og

Rasmus Pedersen ønskede at faa skaffet ham af Vejen, i hvilken Anledning Ane Rasmusdatter anmodedes om et godt Raad. Ane kunde dog ikke give ham et saadant, trods det, at han som Løn for Raadet lovede hende „et Par Sko.“

Det trak mere og mere sammen om Hovedet paa dem, der var indviklede i Mordsagen. Hovedvidnet synes den ovenfor nævnte Rytterkone Maren Andersdatter at have været. Hun sad, som sagt, ogsaa fangen paa Silkeborg, men bliver stævnet i Færgehuset, tæt ved Slottet, af to Mænd fra Haarup. Hun føres til Tinget, fremstilles her „ledig og løs“ — som det hedder i den Tids Retssprog — for at gøre „nogle Bekendelser, som hun tilforn paa Slottet haft haver anlangende salig Laurids Fogh i Farre sin dødelige Afgang.“ Og hun vidnede, som de i Reglen gjorde, „med Haand paa Bogen“ (Biblen) og gjorde „sin højeste Ed, at hun intet skulde dølge.“

Gennem hendes og et Par andre Vidners Udsagn faar man et ret godt Billede af de forskellige, som, mere eller mindre, har haft med Mordet at gøre.

En forblommet Ytring fra et af disse Vidner synes at sige, at Guldsmedefamilien i det hele taget har omgaaedes med Tanken om at faa Datteren fra Laurids Fogh og gift med Rasmus Pedersen. Det kan se ud, som om Guldsmeden har tænkt at fraflytte sin Gaard, faa den delt i to Halvgaarde, saaledes at Rasmus Pedersen og Karen kunde overtage den ene og Peder Kvottrup — Broderen — blive gift med en anden af Guldsmedens Døtre og fæste den anden Halvgaard. Vidneførselen satte i det hele taget Guldsmedefamilien i et meget daarligt Lys. Den har saaledes, efter at Laurids Fogh er død, og Datteren sat fast paa Silkeborg, forsynet sig i den afdødes Gaard. Paaskeaften, før Solen gik ned, kom Guldsmeden og Kone kørende fra Silkeborg, hvor de vel har faaet Lov at kigge lidt ind mellem Jernstængerne til Datteren — „meget hastig hjem i afgangne Laurids Foghs Gaard i Farre“. Da bød han Rasmus Rasmussen, at han skulde gaa ind i Laden og tage ham en Favn Hø og lægge i Vognen, og i den lagde Chr. Guldsmed Laurids Foghs Ambolt og andet Smedetøj. Og Chr. Guldsmed sagde da til Hustruen: „lader os være snare at komme bort herfra, ellers fare vi ilde, og dermed satte de sig i Vognen og kørte meget hastig ad Voldby.“ Og der vidnes videre, at han havde kørt Gods fra Gaarden den 11. April saa stærkt han kunde, baade Nat og Dag. Men i Erkendelse af, at det var ulovlig Gerning, flyttede han det hele tilbage den Dag, da Adam

— vist en Befuldmægtiget fra Silkeborg — kom for at optage Fortegnelse over, hvad Gaarden indeholdt. Selvfølgelig kom det straks ud af denne igen, da Synsforretningen var forbi. Senere meddeles det ogsaa, at han har drevet det til at rive ned 14 Spænder af sin Fæstegaard, baade af Østerraden (Stuehuset) og Udhusene og derefter rømt fra det hele. At Konen heller ikke har været af de gode, fremgaar deraf, at da Husbonden, Chr. Fischer, af Silkeborg stævner ham derfor, undsiger hun ham paa „Liv og Gods." Guldsmeden og hans Kone synes dog ikke at have været saa direkte engageret i Mordet, at Retfærdigheden derfor kunde naa dem. Men Manden bliver senere stillet for et Rans-Nævn, bestaaende af Bønder fra Alling, Tørring, Ersholt, Haarup, Holmstol, Lyngby og Linaa — min gamle Fødeby — og kendt for Ransmænd, da han havde borttaget for mere end den Marks Værdi, Loven hjemlede ham.

Det slettestе Skud af Guldsmedeslægten — Laurids Foghs Enke undtaget — synes dog Sønnen Hans at have været. En brutal Karl var han i alt Fald. Tingbogen fortæller ved en anden Lejlighed om ham, at han paa Vejen fra Kirken overfaldt Christen Pedersens Hustru med „Skjældsord og Overlast og bl. a. kastet hende i Ansigtet, at „hun havde saa møget at snakke om, hun skulde faa Djævelen paa hendes Flab." Og senere har han overfaldet hendes Mand paa Farre Gade med draget Værge, givet ham et Hug i hans Aksel og omtrent skilt ham af med en Finger.

Hans Guldsmed har ret tidligt været indviet i Planerne om at faa Laurids Fogh afvejen. Men til at begynde med har han været for fejg til at paatage sig noget Ansvar. Nogle Dage før Laurids Fogh døde, havde dennes Kone „kaldt Broderen ind til sig og sagt: „Min Mand vil nu køre til Skjørring med Korn, jeg vil fly dig noget i en Flaske, om du vil ride imod ham paa Vejen, naar han kører hjem og da faa ham til at drikke af den. Rid saa fra ham, og naar det har virket, og han ligger død i Skoven, saa vil vi gaa ud og lede efter ham." Det vilde Broderen ikke. Hun skulde faa Peder Rytter til at gøre det. Senere var han villigere, og har da været med at blande den Dødsdrik, som dræbte Svogeren.

Den tidligere omtalte Peder Rytter har ogsaa været en slet Karl, som vist kunde lade sig bruge til alt muligt. Om hans Fortid oplyses det af Vidnerne, at han havde stjaalet. Det var en Hest, som „tilhørte nogle Krigsfolk, og som stod i Jens Andersens Stald i Farre. Peder Rytter havde slaaet en Væg ud og taget den." Og Krigsfolkene var herover blevne saa forbitrede, at de

undsagde Byen og truede med at brænde den af. Hans Hænder har sikkert ikke kunnet blive stort mere skidne, end de var. Han synes ganske vist ikke at have været længere fremme i Sagens Forgrund, end at han har hyttet sit Skind, men han var i al Fald med at skaffe den „Forgift", Laurids Fogh blev taget af Dage med. Hans egen Kone vidner, at da de kørte sammen til Vend-

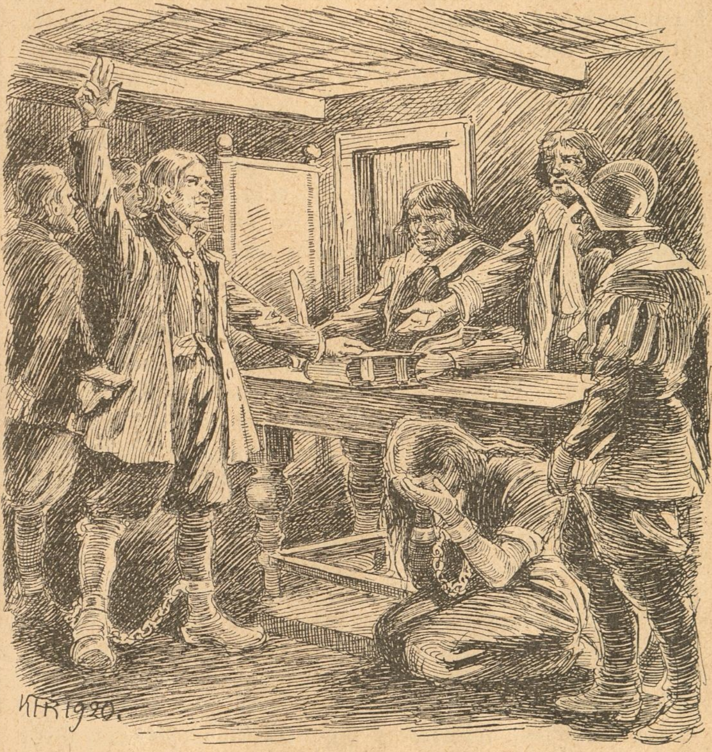

syssel, havde han fortalt, at han havde købt Giften, men det var kun, fordi Rasmus Pedersen havde truet ham til det. Han skulde gaa ind paa Apoteket i Aars (Aarhus) og forlange „Macorrium". Og han fik 2 Skilling at købe for. Men for at faa Giften udleveret skulde han have Kaution. Han havde i den Anledning henvendt sig to Gange til Oluf Gyes — Købmand i Aarhus, senere boende i Linaa, hvor hans Svoger Jakob Fogh var Præst — om at sige god for ham. Men da Gyes undslog sig, gik han til Ras-

mus Pedersens Broder, den før omtalte Peder Kvottrup „og en liden Lagmand i Aars med en Rukrave om hans Hals“ om at gaa med paa Apoteket. Og der skulde han saa have faaet for 2 Skilling „Macorrium“. Men da Oluf Gyes, hans Hustru, Peder Kvottrup og Apotekeren Jacobus Brisius for Retten forhøres om, hvorledes dette forholder sig, erklærer Apotekeren, at han var syg den Dag, da Giften skulde være købt i hans Bod, og P. Kvottrup benægtede ved den højeste Ed og med oprakt Finger, „at Forgiften“ var købt der. Han slap derved for videre Tiltale.

Jens Mikkelsen, Farre, forklarer, at Peder Rytter ogsaa har været inde et andet Sted uden at faa noget. Da han noget før Jul var i Aars sammen med andre Bymænd fra Farre, var Peder Rytter ogsaa med, og „da var denne inde i en Krambod og begærede af Krambodsvenden, at han vilde sælge ham Kransuort (vistnok Kransurt, et giftigt Middel at sætte for Skader) for 2 Skilling. Men Svenden vilde ikke sælge ham det, med mindre han vilde „fly ham“ to Vidner paa Udleveringen, men det bandede Peder Rytter paa, at han ikke vilde.

Hvor Rytteren har faaet det dødbringende Middel fra bliver ikke oplyst, men skaffet det tilveje har han. Rytterens Kone ved det og vidner yderligere, at da han bragte Karen Christensdatter det, trakterede denne ham med Øl og Mad. Og det blev foreløbig henlagt i et Skrin inde i Kammeret. Der havde Maren Rytter set det. Det laa indsvøbt i noget Tøj udi Lædiken saa stort som et Skovæble, og det „var paaskrevet som Allun.“ Morteren, hvori Forgiften blev stødt, før den kom i Øllet, som bragte Laurids Fogh Døden, havde hun ogsaa set. Den Dag, Manden blev forgivet, „kom Karen Christensdatter ind i Stuen med hendes Barn i Armen og havde en Jernmørtel i Haanden, som var Christen Guldsmeds. Da spurgte Laurids Fogh hende, hvad hun gjorde med den. Hun svarede, at den havde Barnet at lege med. Saa tog han og satte den bort.“

Den i Sagen indblandede Peder Kvottrup, Rasmus Pedersens Broder, synes ogsaa at have været en daarlig Person. Vidneførselen beskæftiger sig meget med ham. Han har været en hensynsløs og brutal Herre. Han og en Broder til ham har bl. a. slaaet Ane Bøssemagers i Fogstrup saaledes, at hun laa længe efter og spyttede Blod. Og da hendes Mand vilde føre Sagen for Tinget, undsagde og truede Brødrene ham og drev ham hjem igen. Men ligesom baade Hans Guldsmed og Peder Rytter undgik Peder Kvottrup Straf. Han aflagde i Følge Tingbogen „sin helligste Ed, med oprakt Finger, at han aldrig havde været i Raad

eller Daad med nogen om samme Forgift, langt mindre været med at købe det eller sagt god derfor."

De reddede sig alle, undtagen Karen Christensdatter. Hun forskandsede sig i det længste bag Rasmus Pedersen og Peder Rytter. Det var dem, der vilde Laurids Foghs Død, de havde lavet Drikken til. Men hun kunde ikke nægte, at det var hende selv, der havde rakt Manden Drikken. Og hun blev dømt.

Sandemændene aflagde deres Ed og afgav den Kendelse, at „hun havde ombragt sin Mand ved Gift". Landstinget kom til det samme Resultat, og den endelige Dom lød paa Henrettelse: „Hovedet paa Kroppen at afhugges, Kroppen i hedensk Jord at nedlægges, Hovedet paa en Støtte eller Stage over at opsættes andre onde og forargelige Mennesker til en Afsky og Forskrækning."

Hvor Karen Christensdatter er bleven „rettet", ved vi ikke, men det er vel sagtens sket et Sted i Nærheden af Farre, hvor Forbrydelsen blev begaaet. Dertil er hun bleven ført fra Fangehullet paa Silkeborg. Og omkring en eller anden Høj der har de da været samlede, de Hundreder — Venner, medlidende, nysgerrige — som med blege Ansigter og gysende betragtede det blodige Skuespil. Der har vel ogsaa gamle Hr. Jens Klemp til Røgen og Sporup, som havde baade døbt og viet hende, forberedt hende til at modtage det frygtelige Hug og søgt at vende Stakkens rædde Øjne mod den forbarmende og tilgivende Gud. Maaske har man nede i Stimlen ogsaa kunnet træffe Medvidere i Forbrydelsen, som hyttede sit Skind og var nervestærk nok til at se Hovedet falde. T. Eks. Peder Kvottrup og Peder Rytter.

Det sidste, den gamle tunge Tingbog beretter om den ulykkelige Kvinde og hendes frygtelige Død, findes i den Regning, som Chr. Fischer paa Silkeborg præsenterede Laurids Foghs Bo. Af den faar man at vide, at hun sad fangen paa Slottet i 20 Uger, hvilket ansattes til 30 Rdl., at Processens Omkostninger ved Rejser til Gjærn Herredsting, Landstinget og Aarhus Byting løber op til andre 50 Rdl., samt at Mestermanden som Løn for sit blodige Arbejde og Godtgørelse for to Rejser til Silkeborg og Gjærn Herredsting har modtaget 27 Rdlr.

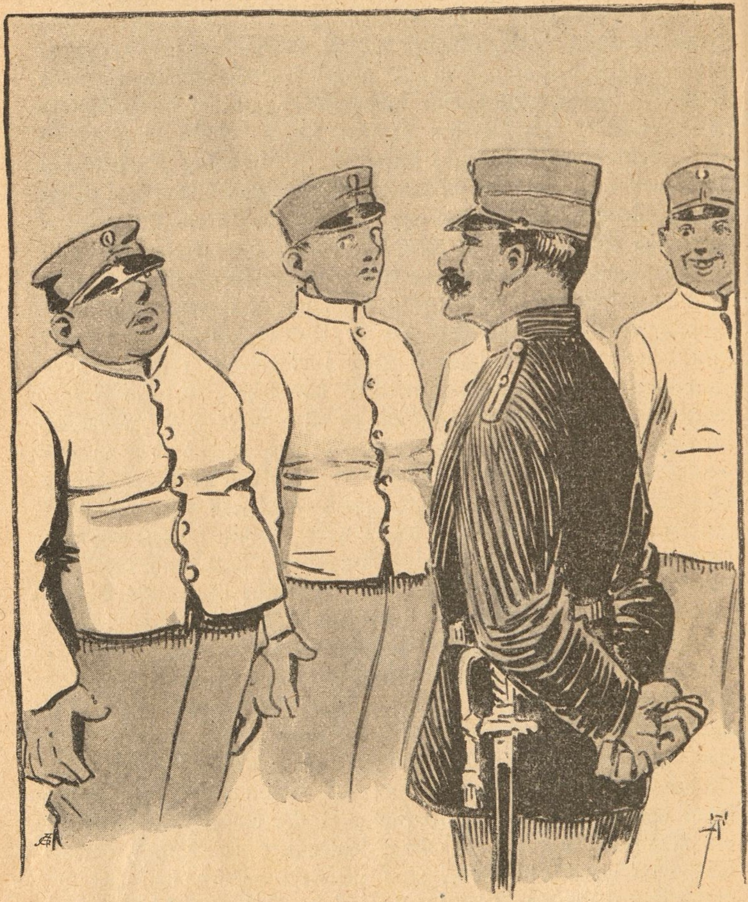

Sergenten: „Kammerater maa indbyrdes være tjenstvillige; hvad vilde De, 87, f. Eks. gøre, naar Deres Sidemand 88 paa Grund af Tjeneste ikke havde haft Tid til at spise og heller ikke havde kunnet pudse sine Knapper?"

87: „Jeg vilde spise hans Mad, for at han ku' faa Tid te aa pudse!"

En fornuftig ung Mand.

Af Alexander Svedstrup.

Med Tegning af Forfatteren.

Frøken Else sad ved Staffeliet og malede gule Iris i en Porcellænsvase. Vasen stod foran hende, men der var ingen Iris i den, — det var nemlig i Marts Maaned; hun malede Blomsterne efter et Lærred, der stod halvt foran hende fyldt med Studier af Iris.

Hendes Moder kom ind i Stuen og gik med stille Skridt hen til hende, famlende med Haanden ud i Luften. Else lagde hastigt Penslen og greb hendes Haand.

„Vil du have dit Strikketøj?" spurgte Else og kærtegnede Haanden.

„Nej Tak, min Pige, jeg gaar lidt rundt og ser mig om." Den gamle Dame smilede trygt og tilfreds. Se kunde hun ikke, hun var blevet helt blind i det sidste Aar, men hun kendte jo hver Ting i de gamle Stuer, saa hun syntes, hun kunde se det altsammen.

„Hvad maler du idag?"

„De evindelige gule Iris; han kan stadigvæk sælge saa mange, jeg kan male, men der maa absolut ligge et Par Forglemmigej forneden," siger han. Jeg vilde ønske, det var Juli, saa jeg kunde komme til at male vilde Roser, — de gaar lige saa godt som Iris. Jeg kan snart ikke holde disse Iris ud. Aah, jeg mener det forresten slet ikke, jeg er jo saa glad over, at jeg kan sidde her og tjene saa godt i Stedet for at maatte løbe ud paa en Skole eller et Kontor. Jeg skulde have Prygl, hvis jeg ikke var glad."

„Og hvad skulde saa ikke jeg sige!" smilede Moderen. „Jeg kan ikke tro andet, end at det er Vorherre selv, som sørger for, at du kan sælge alle de Blomster, — men jeg sidder rigtignok tit og tænker paa, at jeg er ligesom en gammel Orm, der æder Bladene af din friske Ungdom. Stakkels lille Pige, som er lænket til en gammel Blindebuk!"

„Moder!" foer det ud af den unge Pige, strengt og irettesættende som til et Barn, — saadan noget maa du ikke sige! Er det ikke mig, der lever af dig, — hvad vilde mit Liv være uden dig?"

„Lad os ikke skændes," smilede Moderen og klappede Elses Haar.

Ja, hvad vilde hendes Liv være uden Moderen, hviskede det indeni den unge Pige, medens hun prøvende blandede Farverne paa Paletten, de to var som een Sjæl; alt hvad de oplevede, oplevede de sammen; de delte hver Tanke, hver Glæde, hver Sorg, om de havde nogen, men de havde ingen Sorger, syntes hun, ingen uden den, der truede ude i Fremtiden, den hun aldrig turde tænke paa, den Dag, da hun skulde blive alene. Hvor Menneskene er uforstandige, tænkte Else, de jager efter hundrede Ting for at finde Lykken og ved ikke, at Lykken kun findes, hvor to Sjæle bliver eet.

Else rejste sig fra sit Arbejde og gik til Vinduet og saa fremover Vejen med dens smaa Huse og store Haver; de boede i den yderste Udkant af den lille By. Der var ikke et Menneske paa Vejen, en Fortryllelsens Stilhed overalt, ikke en Vind til at bevæge Trætoppene, blaa Himmel uden en Sky, mild og munter Sol over alle Ting; det skinnede gult af Erantis i Genboens Have. Nu kom der en skridtende, det var Adjunkt Nielsen. Han kiggede over til Vinduet og hilste halvt som en Ven, halvt ærbødigt.

Naar Adjunkten gik forbi, vidste Else, at Klokken var ti Minutter i ti, og at det var Tid at sætte Vandet over til Frokostkaffen.

„Det var nok Adjunkt Nielsen," sagde Moderen inde fra Spisestuen.

Den unge Pige smilede, hvor mærkeligt med Moderen, der syntes at kunne se alt, hvad Else saa! Mon hun nu ogsaa kunde mærke, hvad hun tænkte i dette Øjeblik? At hun rigtig godt kunde lide Adjunkt Nielsen, men alligevel ikke havde i Sinde at blive Fru Nielsen, selv om Moderen vilde finde et saadant Arrangement højst fornuftigt og tiltalende. Hvorfor ikke? Ja, hvorfor var saa mange af Byens unge Piger forelskede i ham; men hun ikke? Kendte hun ikke til Forelskelse? Aah jo, det var den Gang — Else saa igennem Trætoppene op i den blaa Himmel, og der kom over hendes smukke unge Ansigt et varmt Skær, som gjorde det endnu smukkere og yngre, — den Gang man var ung og ufornuftigt! — Det var alligevel en dejlig Tid den Gang, man sang og lo hele Dagen igennnem, og man næppe kunde gaa adstadigt paa Jorden, og alting var fortryllende skønt og nyt,

ja, det var Ungdommen — og ham! Fornuften kom, da han rejste, og nu var det tre Aar siden.

Else glemte helt sine Iris over de mange Billeder, der steg frem bag hendes halvt tillukkede Øjenlaag. Mon Solen havde skinnet altid i de Dage! Saa straalende lyst stod det altsammen. Hun saa ham som Skoledreng, stor, rødmusset, mase ind gennem Laagen, — de havde jo gerne to Elever i Pension, da hendes Fader, Overlæreren, levede, hun kunde høre Laagen smække. Lad være med at smække med den Laage! raabte Faderen altid, men hvad nyttede det. Erik havde altfor travlt til at huske det. Erik, som altid lavede gale Streger og kom godt fra det, — hvor var han bedrøvet over, at han kom til at sparke en Fodbold i Maven paa Rektoren, og over, at hans Ged fulgte med ind i Kirken til Amtmandsdatterens Bryllup! Men det var naturligvis ogsaa ham, der en Nat i al Stilhed havde lagt deres Plæne fuld af Tulipaner, saa der ikke var Mage til Pragt i hele Byen; — hverken Overlæreren eller nogen kunde begribe, hvorledes det var gaaet til. Han var vidunderlig. Og aldrig havde hun set saa smuk en ung Mand, — det syntes hun endnu —, som da han kom ned i Stuen for at hente hende til hendes første Bal, Skoleballet; han var allerede en rigtig Herre i Kjole og hun kun et Pigebarn, ikke konfirmeret endnu; alle de unge Piger sværmede for ham, Komtessen gav ham sin Kotillonsbuket, men han gav hende, Else, sin Orden, den store Stjerne, som hun gemte endnu. Og i hans Studentertid, naar han kom ud og holdt sine smaa Ferier og boede paa sit gamle Værelse og satte Huset paa den anden Ende, og de cyklede milevidt ud i Skovene og gik i Haven om Aftenen, — da var det, at han havde begyndt at kysse hende, indtil det blev en Selvfølge. Men aldrig havde de talt om Fremtiden, det var altsammen Nuets Lykke. Saa fik han sin fine Ingeniøreksamen og rejste til Java, til Onklens Plantage. Der sad han nu paa tredie Aar. Tænkte hun mere paa ham! Jovist gjorde hun; men hendes Hjerte var stille; alt var saa fredeligt; hun længtes ikke, hun var jo blevet en fornuftig, ældre Pige — femogtyve Aar var en høj Alder, syntes hun. Forelskelse! Jo, hun havde kendt det, — naar Livet blusser op i en Skønhed, som ikke er Virkelighed; hun havde kendt det, og i et enkelt Øjeblik kunde hun gribe sig i at strække Hænderne ud efter Ungdommen, som nu i dette Øjeblik, hvor

Minderne trængte sig frem. Ak, disse glade Minder! Hun smilede, og samtidigt følte hun Graad i sin Strube.

„Vi faar vist Besøg i Dag," sagde Moderen inde fra Spisestuen.

„Af Fastrene maaske?" sagde Else. „Jeg troede ellers, at der ikke var en Sky paa Himlen."

„Jeg tror ikke, det er Fastrene, jeg ved ikke hvem."

„Jeg vil da ikke haabe, der kommer nogen til Frokost," sagde Else, idet hun gik ud for at sætte Kedlen over Ilden, medens Moderen dækkede Bordet, „vi har kun Æg og Ost."

I det samme ringede det paa Entreklokken.

Else gik ud for at lukke op.

Moderen hørte et Overraskelsens Udbrud fra Else og en Stemme, der lo: „Det er bare mig!"

„Men Erik, er du da ikke paa Java?"

„Nej, jeg er vist her, selv om jeg næsten ikke tør tro paa det."

Han lagde sine Hænder om Elses Kinder og kyssede hende paa Pande og Mund.

Et Øjeblik efter stod ogsaa den blinde Frue derude i Entreen, og hun fik en Omfavnelse og et Kys paa hver Kind. Saa vendte Erik sig til Vinduskarmen og greb en Buket Roser. „Den er til dig, Plejemoder!" lo han og rakte hende den, og først nu, da han saa hendes Hænder famle efter Blomsterne, opdagede han Blindheden.

„Ja, Moder har mistet sit Syn!"

„Men Roserne er dejlige, er de ikke mørkerøde?" smilede Moderen og indsugede Duften, „og du selv, min kære Dreng, er ganske uforandret, ikke sandt?"

„Jo, Moder, aldeles," svarede Else. „Tænk, Erik, jeg stod lige før og tænkte paa dig, er det ikke mærkeligt?" Hun vendte sig for at skjule en pludselig Rødme, der for op i hendes Kinder.

„Det er da ikke mærkeligt, eftersom du naturligvis altid tænker paa mig, hvad?" Han lo med sin gamle Drengelatter. „Gaar du i samme Øjeblik, som jeg kommer?" spurgte han ved at se hende tage Overtøj paa.

„Jeg skal bare hente lidt til Frokost," lo Else, „jeg er straks tilbage."

„Jeg gaar med, undskyld, Plejemoder!"

„Hvad skal vi købe? Naturligvis skal vi til Bager Nielsen og købe Snegle; jeg dræber ham, hvis han er død siden sidst

og ikke har Snegle!" sagde Erik og tog Else i Haanden som i gamle Dage, da han var en stor Skoledreng og hun en lille Pige.

„Han lever," trøstede Else, „og har sikkert Snegle, men vi skal først til Madsen og have Bøf, for jeg gaar ud fra, at du endnu sværmer for Bøf og Pandekager.

„Jeg sværmer for alt det samme som før," sagde han og trykkede hende kraftigt i Haanden."

„Men Erik, jeg troede, du skulde være derovre to Aar endnu mindst, inden du kom hjem.

„Det skulde jeg ogsaa, men saa kom jeg i Tanke om, at jeg havde glemt at tage min Kone med derover; saa sagde jeg til Onkel: Undskyld mig et Øjeblik, jeg kommer straks tilbage med min Kone, og det syntes han naturligvis var meget fornuftigt; han er det eneste Menneske, der er fornuftig nok til at synes, at alt, hvad jeg gør, er fornuftigt. Der staar et dejligt Hus og venter paa dig med syv Malajtjenere, du kan godt faa halvfjerds. Jeg er en ren Matador, at du ved det, og Onkel, det er en storartet Mand, han længes bare efter, at jeg skal kunne overtage hans Plantager, saa han kan komme hjem igen til Europa. Aah, Else, hvor Livet er lykkeligt!" han lagde ugenert sin Arm om Livet paa hende uden at skænke Byens Gadespejle en Tanke. „Du og jeg!" nynnede han, „du og jeg, jeg og du! Er det ikke underligt, Else, at jeg aldrig var bange for, at der skulde komme nogen og tage dig fra mig — saadan et dejligt Pigebarn — medens jeg var borte? Jeg havde jo aldrig taget noget Løfte af dig, men saa sikker var jeg paa, at du vidste som jeg, at vi hørte sammen."

Som Else gik der med Eriks Haand i sin, følte hun det, som om al Ungdommens Jubel og Skønhed var vendt tilbage; det skælvede og sitrede i hende af Hengivelse, Fortryllelse, Forelskelse, mægtigere end hun nogensinde havde kendt det, men midt i al Beruselsen hviskede det i hende: det er kun en Drøm; det sker ikke, det er Forelskelsen, der vil kæmpe med Kærligheden.

De stod hos Slagter Madsen, og Else søgte det fineste Filet ud.

„Nu faar du ikke dine Husholdningspenge til at slaa til," lo han.

„Jeg maler bare et Par ekstra Forglemmigej," sagde hun. „Jeg maler Blomster til en Malerihandler i København."

Saa stod de hos Bager Nielsen.

„Nej," udbrød Erik henrykt, „der er er minsandten den samme Flødeskums-Lagkage, som da jeg var Skoledreng, den har holdt sig godt, den skal vi have!"

„Den hele, er du gal?"

„Naturligvis den hele! Som Dreng tænkte jeg tit paa, om jeg nogensinde skulde blive saa rig, at jeg kunde købe saa-

dan en hel; nu er den Lykke vederfaret mig; jeg maa være et sjældent godt Menneske, saaledes som Himlen velsigner mig. Saa sparer vi Pandekagerne."

„Vi kan da umuligt spise den hele!"

„Intet er umuligt for mig," lo han, idet han betalte Lagkagen og betalte to Kroner ekstra for at faa den bragt med det samme.

Paa Vejen hjem trak han hende pludselig ind i en vildfremmed Entree. „Jeg skal bare se, om det er her —, at jeg kan kysse dig!"

„Men hør nu, Else, nu gælder det, om du kan skynde dig! Vi har kun fjorten Dage til at pakke sammen og faa Kongebrev og det hele. Himmel, jeg jubler! Bryllupsrejse over det indiske Ocean og gennem Malakkastrædet, — i Malakkastrædet! Det bliver Himmel og Salighed foroven og forneden og allevegne!"

„Ak, Erik, det kan jo ikke ske." Hun saa stift og alvorligt ned for sig, „du maa jo vide, Erik, at der er en, jeg elsker højere end mig selv, højere end dig — maaske, om man kunde maale Kærlighed.

Erik stod stille med et Ryk. Hans friskblomstrende Ansigt blev blegt.

„Jeg kan ikke forlade Moder, det vilde være at dræbe hendes Sjæl og min med."

Erik klarede op igen og lo. „Nej, hvor du gjorde mig bange, jeg er aldig blevet saa angst, ikke engang under det store Jordskælv ovre paa Java, da min Seng og jeg sprang omkap ud af Vinduet. Else, du holder af mig, ikke sandt?"

„Det ved du."

„Jamen saadan rigtig meget, saadan i Retning af — som jeg elsker dig?"

„Aah, Erik, du ved det jo, — ligefra jeg var lille Pige, og aldrig nogen anden."

„Saa er alting godt," lo han.

Else forstod ikke, hvorfor alting var godt, og heller ikke, hvorfor hun ikke stærkere følte det forfærdelige i det Valg, der stilledes hende. — alt druknede i den straalende Glæde over Nuet.

Da de sad ved Frokostbordet, de tre igen, som saa mange Gange forhen, følte hver af dem, at saaledes skulde det være, om alt skulde være i den rette Gænge, de hørte sammen. Elses

Moder sad vendt mod den unge Mand, lyst smilende, som om hun var i Stand til at nyde Synet af det glade, friske Ansigt; et lille Glimt i Øjet forraadte en Bevægelse, hun helst vilde skjule. Festligt saa Bordet ud med den blanke Dug, det fine Porcellæn og de fløjelsrøde Roser; alt medens Erik fortalte, gled Javas Sol og Dejligheder ind og skød de trange Vægge til Side. De saa de mægtige Vulkanbjerge, som løftede sig langt op i Himlen, de dybe, grønne Dale, med glimtende Flodløb under lette Palmer, de vidtstrakte Plantager, gennemskaarne af Skinneveje, sølvskinnende Vandfald i dybe, bregneklædte Slugter, Tropernes forrygende Tordenvejr og blanke Maaneskinsnætter, Plantageejernes fyrstelige Hjem og overdaadigt pragtfulde Selskaber, en Verden af Rigdom, Herlighed, Skønhed og Eventyr.

„Aah, hvor maa det være vidunderligt at være derovre altid har jeg ønsket mig —" Else kom til at se paa Moderen og standsede brat; hun syntes at se en saa fortvivlet Smerte bag hendes stivnede Smil. — „Nej, nej," fortsatte hun, „hvor vilde jeg dog nødig bo derovre! Det er bedre at drømme om det! Jeg vilde heller aldrig komme levende derover, jeg, som bliver syg af Kattegat."

Erik lo blot!

Da Lagkagen kom ind, raabte han: „Min Lagkage!" og saa stak han en lang Finger ned i Flødeskummet — Skoledrengen. Men I skal have den halve!"

„Vilde du virkelig ikke ønske at komme til Java?" spurgte Moderen, vendt mod Else.

„Naar jeg rigtig skal ønske mig noget," svarede Else, „saa opdager jeg altid, at det er netop det, jeg har."

„Du er meget klog," sagde Erik, „du har mig.".

Da Damerne havde taget af Bordet, trak Elses Moder sig tilbage, hun vilde hvile sig lidt, sagde hun.

De to unge var ene i Stuen. Erik stod og saa paa Elses Maleri.

„Du er Kunstner," sagde han „det er Poesi og Skønhed, ligesom du selv, du maa tage dine Malersager med til Java!"

„Erik, aah Erik, det kan jo ikke ske!"

„Else, du kan ikke mene det. Forstaar du ikke, at selv om din Moder vil savne dig hver eneste Time, vil hun alligevel være lykkelig ved at vide dig lykkelig."

„Hun vilde tro, Erik, at jeg kunde undvære hende. Erik,

du kan ikke forstaa det, og hvem kan det, der ikke kender en Kærlighed, der ikke er af denne Verden. Aah Gud, hvorfor skal det times mig at skulle vælge mellem to, som jeg elsker lige højt."

„Vi tager din Moder med."

„Saa skrøbelig hun er og blind! Her mærker hun ikke sin Blindhed, fordi hun kender hver Krog og tror at kunne se alt; derovre vilde hun være for Alvor blind, og hun vilde aldrig kunne taale en saadan Rejse. Ak nej, Erik."

„Lad os nu gaa ned og se Haven og de gamle Steder!" sagde han.

En Stund senere stod de i det lukkede Lysthus, hvor de i gamle Dage, medens Overlæreren levede, havde siddet saa mange dejlige Sommeraftener.

„Hvor er det længe siden!" udbrød Erik. Saa vendte han sig til Else og tog hendes Hænder og saa hende dybt og længe i Øjnene. Else, du kan ikke mene det! Du vil ikke sige Nej til at følge mig, du kan ikke knuse alt det, jeg har drømt om, fra du var lille Pige til nu, — jeg som har længtes og brændt efter denne Stund, da jeg skulde komme og hente min lille Pige, den eneste, jeg har elsket."

Elses Hjerte var ved at sprænges. Giv mig Mod! bad hun til Gud i Sjælevaande. Graaden snørede hendes Strube sammen, men hun samlede al sin Tanke om Moderen.

„Vi kan ikke faa al Lykke her paa Jorden," sagde hun og undrede sig over sin Stemmes Ro, „jeg ved, at jeg aldrig vil faa en lykkelig Time, om jeg forlader Moder og lægger hende som en Byrde i fremmede Hænder. Erik, jeg ønsker dig af hele mit Hjerte, at du maa blive lykkelig uden mig, du vil finde dig en god Hustru, bedre end jeg, og blive lykkelig. Lad os nu glæde os over at være sammen som de Venner, vi er."

Hun saa pludselig den høje, stærke Mand bryde sammen i en voldsom Hulken og skjulte Ansigtet i sit Lommetørklæde.

„Erik," hviskede hun og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Lad os gaa op."

„Jeg kan ikke blive her," stammede han, „tilgiv mig, — Farvel, min elskede, elskede Pige!" — Han knugede hende ind til sig og pressede sin taarevædede Kind mod hendes.

„Sig din Moder Farvel fra mig, — bed hende tilgive mig, — jeg kommer igen, inden jeg rejser."

Hun saa ham forsvinde bag Buskene og ud gennem Laa-

gen til Markstien. Saa gik hun tilbage i Lysthuset — hun saa hans Lommetørklæde ligge paa Bordet og greb det i sine Hænder. Saa sank hun paa Knæ og kastede sig i sanseløs Fortvivlelse henover Bænken, rystende af Graad og trykkende hans Lommetørklæde mod sin Mund og sine Øjne. Stønnende raabte hun han Navn.

Han var gaaet et Stykke henad Vejen, da han savnede sit Lommetørklæde. Han vendte tilbage, saa sig forsigtig om i Haven, — hun var der ikke — han listede sig hen til Lysthuset og standsede ved at høre sit Navn stønnet i en saa kvalfuld Fortvivlelse. Han saa hende ligge der, henslængt over Bænken, hendes Ryg rystede af Graad og stadigt raabte hun hans Navn.

Han stod lidt, stivnet i Smerte, saa smilede han pludselig gennem Taarer og rørte ved hendes Skulder. „Else!" Han bøjede sig over hende. „Else!" Hun rakte en Haand op mod ham —

„Else, vi er nogle rædsomme Torsk! Hvorfor i Alverden skal jeg tage til Java? Jeg kan jo bare blive her hos dig."

Et Øjeblik efter stod der to unge Mennesker i tætteste Omfavnelse og kyssede sig ind i hinanden gennem Smil og Taarer.

„Jamen, Erik, din Fremtid!"

„Min Fremtid? det er dig."

„Al den Rigdom, der venter dig!"

„Det er dig! Det kommer til at gaa ud over dig, du faar ikke syv eller halvfjers Malajertjenere."

„Og din Onkel, hvad vil han sige?"

„Han vil sige som sandt er, at jeg er det fornuftigste unge Menneske, han har kendt."

MICHELIN

Dæk og Slange

gaar bedst sammen

Peder Jacobsen Flemløse.

Ved Kommunelærer **N. Nielsen**, Hillerød.

Peder Jacobsen Flemløse — „en meget smuck lærd Mand oc forfaren Astronomus, Medicus oc Chymicus“ — blev født omkring 1554 i Landsbyen Flemløse ved Assens. Maaske havde han været af Bondeæt, maaske Præstesøn; men om Byrd og Barndom er intet bekendt. I Ungdomsaarene studerede han Lægevidenskab og havde allerede udgivet et lille Skrift, omhandlende en Solformørkelse, der indtraf i Aaret 1574, samt leverede en dansk Oversættelse af Musæus' Skrift om den melankolske Djævel, inden han i Slutningen af 1577 eller Begyndelsen af 1578 kom til Hveen. Med andre Ord: han hørte til dem, som forenede det lægevidenskabelige Studium med det mathematiske, noget saare almindeligt i de Tider, og endnu i Aaret 1645 vidner Longomontanus ret betegnende, at Flemløse var indtruffen hos Tyge Brahe for at fortsætte de astronomiske Undersøgelser, „som i Medicinen ikke ringe Brug medfører.“

I Følge F. R. Friis har han efter al Sandsynlighed indledet Rækken af de mange Lærlinge, Tyge Brahe efterhaanden antog, — unge Praktikere af højst forskellig Byrd, der gik Mesteren til Haande i Taarn og Kælder, ved Sekstant eller Smeltedigel, som det efter Lyst, Evner og Husorden kunde falde.

Tyge Brahe maa straks have fattet Godhed for og Tillid til sin Lærling, hvem han anbefalede til Kong Frederik den Anden, der allerede Aaret efter Flemløses Ankomst til Hveen gav den unge Medikus Løfte om et Kanonikat ved Roskilde Domkirke, naar Lejlighed indtraadte, paa Betingelse af, at han ogsaa i Fremtiden skulde være Thyge Brahe til Tjeneste. Et andet Bevis paa Brahes Bevaagenhed er Flemløses Sendelse til Landgrev Wilhelm IV af Hessen, en af Datidens berømteste Stjernekyndige. Landgreven og hans Hofastronom, Christopher Rothmann, havde flittig iagttaget Kometen af 1585, den Landgreven forøvrigt selv havde opdaget.

Paa Hveen var Himmelbegivenhederne naturligvis ogsaa bleven fulgt med Opmærksomhed, og da Landgreven meget

Hollandsk Røgtobak: Gelre

Hollandsk Mixture, mild

Kr. 4,80 pr. ½ kg Pr. 5 kg 6 pCt. Rabat.

CIGARER fra Kr. 15,00 pr. 100 Stk.

Specielt anbefales: **Lysios**

Nr. 1	Kr. 28,00	pr. 100 Stk.
„ 2	„ 23,00	—
„ 3	„ 18,00	—

Cigar- og Tobaksfabriken „Danmark“

Niels Hemmingsensgade 20, København K.

Telefon 5621

Ordres paa 4½ kg Tobak franco.

Pr. 5 kg 6 % Rabat uden franco.

Der kan spares meget paa Skotøj

naar man selv flikker, reparerer og forsaaler sine Støvler og Sko. Dette kan man lære af Bogen **„Skotøj-Husflid“**, som er udkommen paa *N. C. Roms Forlag.* Bogen indeholder for Resten ogsaa fuldstændig Vejledning til at kunne forfærdige Støvler og Sko selv, om man har Lyst til at gøre et Forsøg i denne Retning. Det er derfor en overmaade nyttig og fornøjelig Bog, for det er virkelig baade fornøjeligt og besparende selv at kunne pløkke Flikker paa sine Skosaaler, naar man har slidt dem af eller gaaet dem skæve. *Bogen har 90 vejledende Afbildninger og faas i enhver Boglade.*

Pris indb.
2 Kr.

N. C. Roms Forlagsforretning :: København B.

Specialitet: Nyttige Bøger.

kunde ønske et Uddrag af Brahes Observation, havde han gennem en fælles Bekendt, den lærde Henrik Rantzov, anmodet om, at Brahe i saa Henseende vilde tjene ham. Men ikke nok hermed. Der var andre Spørgsmaal, Landgreven vilde være glad ved at indhente Svar paa, og da Brahe vel nok har følt sig smigret ved Henvendelsen, lod han Opmærksomheden gengælde paa følgende Vis, idet han sendte Flemløse til Kassel med de ønskede Oplysninger. I et medfølgende Brev ytrede han oven i Købet, at Overbringeren var fuldstændig indviet i hans astronomiske og kemiske Foretagender og kunde give nøje Besked om alt, hvad Landgreven ellers maatte have paa Hjerte.

Under Opholdet paa Hveen forfattede Flemløse „en elementisk og jordisk Astrologi," der blev „prentet" i Juni 1591, nærmest fordi Bogtrykkeren paa Uranienborg, Hans Gaschitz, i Øjeblikket ikke havde andet at bestille. Fortalen er et literært Falskneri (ikke skreven af Flemløse selv, men af Longomontanus i Forfatterens Navn efter Brahes Diktat), og som en anden Mærkelighed kan anføres, at Bogen efter al Sandsynlighed er det eneste Skrift, som er udgaaet paa Dansk fra Pressen paa Hveen, — en lidet sammensat Maskine, der saa at sige kun klaprede i Latinens Tjeneste.

Fra Hveen drog Flemløse som Læge til Tyge Brahes Ven og Slægtning Aksel Gyldenstjerne, der var Statholder i Norge og boede paa Akerhus. Her blev han dog ikke længe. Allerede 1590 fik han det lovede Kanonikat i Roskilde og vendte tilbage til Danmark, hvor han for Studiernes Skyld tog Ophold i København, men dog jævnlig kom til Hveen, saa længe Tyge Brahe boede derovre. Det havde forøvrigt været hans Agt at erhverve Doktorgraden i Medicin; men just som han med dette Maal for Øje stod i Begreb med at rejse til Basel, blev han pludselig indhentet af Døden, antagelig i Aaret 1599.

*   *
*

Peder Jacobsen Flemløse er bedst kendt ved sin „Astrologi", en karakteristisk Samling af Vejrregler, hvis fuldstændige Titel — i Datidens Klædebon — lyder saaledes:

„En Elementich oc Jordich ASTROLOGIA Om Luftens forendring oc hues der vnder begribes, tagen af de Tingest som for øgnen sees oc forfares, oc huer Mand Letteligen kand affmercke oc tilforn wijde: Huilken holdes paa alle

Cykler - Cykletilbehør

Værktøj - Husholdningsartikler
Jagtvaaben - - - Lædervarer
- Uhre og Musikinstrumenter -

☛ Direkte fra en gros Lager. ☚

Rigt illustreret Katalog sendes gratis.

Skandinaviens eneste en gros Lager, der sælger direkte til Forbrugerne uden Mellemhandlere.

IMPORTØREN A/S

Udsalg: St. Pederstræde 28.

Hovedlager, Kontor og Ekspedition for udenbys Ordre:
La Coursvej 15, København F.

Waterman's Ideal Fountain Pen

Faas hos

C. Ferslew & Co.

Papirhandel

St. Kongensgade 24
København K.
Telef.: 470 & 1820

Kogebog for Skolen og Hjemmet.

Af **Dorothea Christensen.**

Denne fortrinlige Bog indeholder, foruden en almindelig besparende Kogebog og Anvisning til Bagning og Slagtning, tillige et Afsnit om **Syltning af Frugt** og dens Anvendelse i Husholdningen.

Bogen koster indb. 1 Kr. 50 Øre og faas gennem alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Aar ret oc er vdi alle Land gaffenlig. Tilsammen dragen af Peder Jacobsøn Flemløs paa Hueen. Prentet paa Vraniborg Aff Hans Gaschitz — Anno 1591."

Indledningen — som begynder med den velvillige Hilsen: „Den fromme, forstandige og gunstige Læser ønsker jeg, Peder Jacobsen Flemløse, Lykke, Sundhed og Velfærd" — gør Rede for Bogens Tilblivelse med følgende Ord:

„Og paa det hans Majestæt end ydermere her udi kunde faa Indsigt, befalede han for nogle Aar siden min Junker, ærlig og velbyrdige Mand Tyge Brahe til Knudstrup, hos hvem jeg var paa Hveen noget længere end ti Aar og bistod ham udi de astronomiske og pyronomiske (ɔ: kemiske) Kunster, at han ud af sine Bøger og egen Forfaring skulde skriftlig forfatte og sammendrage saa mange Stykker og Eksperimenter, han her paa kunde tilvejebringe, og det siden hans Majestæt i en Boglade bekomme. Og efterdi førnævnte Tyge Brahe havde meget med sine andre og høje Studier og Idrætter at tage Vare, saa at han ikke havde Stunder til at udlede og sammendrage det, som disse Betydninger angaar, paalagde han derfor mig at gøre og fuldkomme det og overlod mig dem af sine Bøger, som behøvedes, og hvad andet, han selv derudi havde forfaret, og gav mig en Justinktion og Undervisning i, hvorledes al Ting her udi paa det letteste og bedste vilde være at efterkomme, saa at jeg derudover paa en temmelig kort Tid, dog ikke uden Flid og Umage tilsammendrog og opskrev, hvad i denne liden Bog fortaltes, om de Forandringer, som sker udi Luften, hvorledes man dem i Forvejen mærke og forkynde kan, enten udi Havet, med hvad derunder sammentaltes, baade levende Dyr og hvad derpaa og udi vokser."

Den Redegørelse er jo ikke til at tage fejl af. „Astrologien" er bleven til paa Tyge Brahes Befaling og under hans Opsyn, efter at Tanken om en saadan Bogs Nytte for „mange, baade ædel og uædel, som har at gøre med Husholdning. Jordens Dyrkning og Afgrøde, Land- og Sørejser. Jagt, Fiskeri og andet, som under aaben Himmel udrettes og trakteres," oprindelig var fremkommen hos Kong Frederik den Anden. Kongen besad nemlig „stor Lyst og Atraa til sligt at vide og forfare, saa at hans Majestæt vandrede eller var paa Jagt under aaben Himmel."

Men Frederik den Anden var, som bekendt, ingen Tyge Brahe. Astronomen paa Hveen behersker Datidens

Skandinavien-Amerika Linie

Eneste direkte danske Post- og Passager-Linie

KJØBENHAVN—NEW YORK

Hurtig og bekvem Rejse.

Nærmere Oplysninger ved

Passager-Afdelingen,

Kongens Nytorv 8 Kjøbenhavn K.

og Liniens Agenter i Provinserne.

Kay Elbo:

Sommerferien paa Gilbjerg.

I denne Bog fortæller Forfatteren sine Oplevelser i et Sommerpensionat og giver os en fængslende Skildring af de forskellige Personer, deres Adspredelser samt en Mængde morsomme Optrin. En Kærlighedshistorie, der ender med Forlovelse, mangler heller ikke.

Bogen faas i alle Boglader for 3 Kr. samt hos

N. C. ROM

Vestergade 8 København B.

Viden, hvad Naturfagene angik, og derfor maa Flemløses Værk, „endog det synes lidet og ringe,“ betragtes som en Art Bauta over herskende Anskuelser paa Vejrkundskabens Omraade i Slutningen af det 16. Aarhundrede.

Bogen indeholder seks Parter, hver udmyntet i Kapitler med tilhørende Underafdelinger, men gør et noget forvirret Indtryk, hvad Inddelingen af Stoffet angaar.

I første Part omhandles Tegn til Tø og klart Vejr, item Regn og Dug.

Det anføres som Forbud paa klart Vejr, at Solen gaar smukt ned paa skyfri Himmel, og samme gode Varsel giver Maanen, naar den er klar, uden Skyomhylning eller hvidagtig blank som Sølv.

Vaade Dage med „brusende Vejrlig“ vil følge, hvis Soden falder i Skorstenen. Og særlig brusende vil det blive under Søndenvind.

At Dyr og Fugle ved deres Adfærd tilkendegive Vejrforandringer, er ikke uden Tilknytning til moderne Anskuelser. Det samme gælder om Værk i Leddene Gigt i det hele eller halve Hoved (af Flemløse betragtet som et uomstødeligt Forbud paa Regn) og meget andet, som andre ikke ville høre noget om. Men hvad skal man kalde en middelalderlig Paastand som denne, at store og langvarige Kometer næsten altid medfører skarp og tør Luft?

Anden Part omhandler Tegn til Kulde, Frost, Sne, Hagel, Rimfrost, mørkt Vejr og Tø.

I denne Afdeling hører vi bla. a., at Frost kan ventes, naar Stjernerne skinner meget klart om Vinteren, og at Vejret bliver mildt, naar Sneen falder i store Flokke, — noget, der hyppig slaar til.

Tredje Part tilkendegiver, hvoraf man kan vide, naar det vil regne eller storme.

Her vil Forfatteren belære os om, at mange Stjerneskud fra en bestemt Kant — især naar de lade en hvid Stribe efter sig — er Tegn til Blæst fra samme Verdenshjørne, og at Østenvind skyldes Solens Indgang i „Vægten“ m. m.!

Fjerde Part lærer, hvoraf man kan vide, naar det vil tordne, og om den kommende Torden bliver skadelig eller ikke.

Meget fornuftig er da en Udtalelse om, at brune eller mørke Skyer under lummert Vejr foradsiger Torden, men man studser uvilkaarlig ved at høre, at Stjerneskud er Forbud derpaa.

„Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget Danmark"

stiftet 1859, yder **fuld Erstatning** ved Hestes og Kvægs Død samt ved Ulykkestilfælde, som medfører øjeblikkelig Nedslagning; endvidere for Heste **Halvdelen af Forsikringssummen + Levningerne** ved Sygdomme, som medfører Nedslagning, og **mindre Erstatninger** ved formindsket Brugbarhed. Forsikring mod Kvægtuberkulose kan indbefattes. Anmeldelse sker ved Henvendelse til Deres Dyrlæge eller til Hovedkontoret, Vestre Boulevard 34, 2. Sal, København B. Telefon Central 3970. — Særlig Afdeling for større Landbrugsbesætninger. — **Hingsteforsikring.**

Den erfarne Vejleder.

Af Ingeniør J. P. Borg.

Praktiske og prøvede Opskrifter til selv at fremstille flere Hundrede i det daglige Liv forekommende Artikler og Arbejder.

Forfatteren har derfor ment, at denne lille, nyttige Bog kan siges at være **Levevej for enhver**, idet man uden Forkundskaber kan tilvirke mange af de i Handelen forekommende Varer eller udføre forskellige Arbejder paa en for alle Parter tilfredsstillende Maade.

Alle Anvisningerne er **praktisk prøvet** og affattet saa kortfattet og klart som muligt.

Den erfarne Vejleder indeholder ca. 200 Anvisninger og faas i Boghladerne for 1 Kr.

N. C. Roms Forlagsforretning :: København B.

Specialitet: Nyttige Bøger.

Femte Part omhandler Jordskælv, men har dog ogsaa et Kapitel om Kometer, en Uregelmæssighed, der undskyldes ved, at der almindeligvis følger Jordskælv efter langvarige Kometer, „hvilke mange Historier udvise.“ I denne Part har Forfatteren ondt ved at holde Fantasien i Tømme, idet hinanden helt uvedkommende Fænomener opstilles som Aarsag og Følge. De et Jordskælv ledsagende Omstændigheder beskrives i omtrent fuld Overensstemmelse med Virkeligheden, trods det, at Jordskælv kun sjælden forekommer i vore Egne. Angaaende Varigheden findes dog den overdrevne Paastand, at „Jordskuddelse,“ som ikke afslutter med et stærkt vulkansk Udbrud, gerne bliver staaende henved 6 Uger, ja undertiden et Aar eller to paa samme Tid.

Sjette Part meddeler, hvorledes man i nogen Maade kan slutte, hvad det kommende Aar vil bringe, Korn og Afgrøde vedrørende om det bliver god Tid eller Dyrtid.

For Høstudsigterne angives væsentlig de samme Tegn, Folk endnu i vore Dage lade gælde: en snerig Vinter, et vaadt og koldt Foraar m. m. Men der findes ogsaa helt underlige Ting iblandt, Anskuelser, som nærmest maa siges at være en Arv fra Middelalderen; f. Eks. naar det hedder, at Orme i Egeæbler (Galæbler?) forkynde Ufrugtbarhed og Dyrtid, og at Fluer sammesteds forkynde Krig, medens Edderkopper antyde, at Luften er svanger med Pestilensegift! Ogsaa her maa Kometerne holde for, og vi høre bl. a., at store Halestjerner, der ses i længere Tid, bringe Landmændene slet Budskab!

Sluttelig bemærkes, at Flemløses „Astrologi“ er forsynet med vidtløftige Registre til Brug ved Vejrforudsigelser.

I det hele en mærkelig Bog.

Vil De skrive smukt?

Saa brug

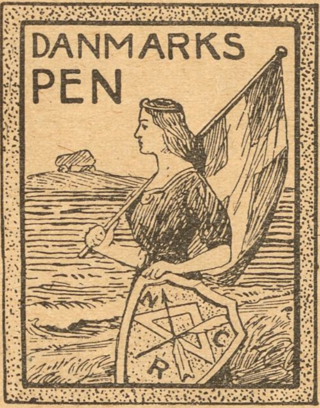

som faas gennem Bog- og Papirhandlere
samt en gros hos

N. C. ROM

Vestergade 8 København B.

Prøveæsker med 1 Dusin Penne leveres
franco mod Indsendelse af **50 Øre** i Frimærker.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende. Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	1	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	8	—	9	—	15		9	—	30
—	15	—	16	—	22		16	Maj	7
—	22	—	23	—	29		23	—	14
—	29	—	30	Novbr.	5		30	—	21
Februar	5	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	12	—	13	—	19		14	Juni	4
—	19	—	20	—	26		21	—	11
—	26	—	27	Decbr.	3		28	—	18
Marts	5	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	12	—	10	—	17		11	Juli	2
—	19	—	17	—	24		18	—	9
—	26	—	24	—	31		25	—	16
April	2	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	9	—	10	—	14		8	—	30
—	16	—	17	—	21		15	August	6
—	23	—	24	—	28		22	—	13
—	30	—	31	Februar	4		29	—	20
Maj	7	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	14	—	14	—	18		13	Septbr.	3
—	21	—	21	—	25		20	—	10
—	28	—	28	Marts	4		27	—	17
Juni	4	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	11	—	12	—	18		10	Oktbr.	1
—	18	—	19	—	25		17	—	8
—	25	—	26	April	1		24	—	15
Juli	2	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	9	—	9	—	15		8	—	29
—	16	—	16	—	22		15	Novbr.	5
—	23	—	23	—	29		22	—	12
—	30	—	30	Maj	6		29	—	19
August	6	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	13	—	14	—	20		12	Decbr.	3
—	20	—	21	—	27		19	—	10
—	27	—	28	Juni	3		26	—	17
Septbr.	3	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	10	—	11	—	17		9	—	31
—	17	—	18	—	24		16	Januar	7
—	24	—	25	Juli	1		23	—	14
Oktober	1	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	8	—	8	—	15		9	—	28
—	15	—	15	—	22		16	Februar	4
—	22	—	22	—	29		23	—	11
—	29	—	29	August	5		30	—	18
Novbr.	5	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	12	—	13	—	19		13	Marts	4
—	19	—	20	—	26		20	—	11
—	26	—	27	Septbr.	2		27	—	18
Decbr.	3	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	10	—	10	—	16	—	11	April	1
—	17	—	17	—	23	—	18	—	8
—	24	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

Enhver kan støbe Cement

og spare mange Penge ved at følge den tydelige og klare Vejledning, der findes i

N. C. ROMS
CEMENT-HUSFLID

som nu er udkommen i betydelig udvidet Skikkelse i **tredie Oplag** med 64 vejledende Tegninger.

Enhver Landbruger kan efter denne Bog selv bygge tidssvarende, bundtætte Møddingsteder, Ajlekummer, Husmure, lægge uforgængelige Betongulve og ildfaste Monierlofter over Staldene, Broer over Vandløb, samt støbe en Mængde nyttige Cementarbejder til eget og andres Brug, saasom Mursten, Gulvfliser, Sokkelsten, Krybbesten, Svinetrug og Vandtrug, Rør, Stakitstolper og Ledpæle, Haveborde, Stentromler o. m. a.

Ikke alene enhver Landmand, men enhver paa Landet boende Murer og Tømrer vil kunne have megen Nytte af at eje denne ny populære Cementbog, der vil kunne give Anledning til megen Ekstrafortjeneste, saa at det Par Kroner, den koster, vil kunne komme mange Gange igen.

N. C. Roms CEMENT-HUSFLID

faas indbundet i enhver Boghandel for 2 Kroner.

N. C. ROMS FORLAGSFORRETNING

VESTERGADE 8 — KØBENHAVN B.

De rigtige gamle

Molbohistorier

(Tegninger af Poul Steffensen)

med Beretningen om de vidtbekendte Molboers vise Gerninger og tapre Bedrifter.

De gamle, morsomme Gengivelser af ægte Folkehumør bliver altid unge, og vi har alle som Børn været lykkelige ved at læse herom.

De er i Aar udkomne i nye Udgaver i 2 Bind, hvor hvert Bind danner afsluttende Fortællinger for sig med smukt farvetrykt, originalt Omslag, tegnet af Kunstmaler *Juul Møller*.

Pris pr. Bind 1 Kr. 50 Øre.

Faas gennem alle Bog og Papirhandlere samt mod Indsendelse af 1 Kr. 50 Øre for 1 Bind eller 3 Kr. for begge Bindene

N. C. Rom

Vestergade 8 København B.

Praktisk Vejledning i

Træers Taksation paa Roden

til Brug for **Skovbetjente, Træ- og Brændehandlere.**

Af **Aug. P. Meldola.**

Der fordres ofte af Træ- og Brændehandleren, at han skal kunne taksere Træer, som sælges paa Roden. Det er derfor nødvendigt for ham paa en hurtig Maade at kunne komme til et Resultat, som efter Træets Fældning viser sig at være paalideligt. Denne Bog giver Anvisning hertil og indeholder desuden mange nyttige Bemærkninger om Træets Behandling, dets Egenskaber og Anvendelse, samt ledsages af Tabeller, ved hvis Hjælp man **uden Beregning kan finde Kubikindholdet saavel af Træer paa Roden som af runde Gavntræklodser og Stammer.**

Bogen koster 1 Kr. 35 Øre og faas i Bogladerne samt i

Roms Hus

Vestergade 8 København B.

Naar Syltetiden er inde,

gælder det om at faa gode og holdbare Sager. Dette faar man ved at **benytte gode Anvisninger**, som findes i følgende Bøger:

Anvisning til Nedplukning, Opbevaring og Anvendelse af Frugt, af *C. Matthiesen.* Præmieret af »Det kgl. danske Landhusholdningsselskab«. Pris Kr. 1,50.

Vejledning i Anvendelse af Frugt til Brug i Husholdningen samt til **Brygning af Most og Frugtvine,** ved *N. Rasmussen Søkilde.* Pris 50 Øre.

Bærfrugten, dens Dyrkning og Anvendelse, af *Frantz Göschke.* Pris 40 Øre.

Eva Jensens Syltebog for alle Hjem med Anvisning til Fremstilling af **Frugtvine og Likører.** Pris 30 Øre.

Disse udmærkede Anvisninger faas gennem alle Boglader samt i

Roms Hus, Vestergade 8, Kbhvn. B.

Specialitet: Nyttige Bøger.

Ingen Prisforhøjelse, men kollossal Prisnedsættelse

1921 * ROMS ALMANAKKERS PRÆMIE-KUPON * 1921

1) Axel Thiess: **Aarets Karikaturer** (48 Sider i 4to Format). Disse humoristiske Tegninger med Tekst af den af alle Almanakkens Læsere kendte Tegner Axel Thiess er saa ovenud morsomme, at man faar sig et Par glade Aftener ved at blade denne Bog igennem. (Bogladepris Kr. 1,25).

2) Fredrik Nygaard: **Pejseild.** Digte. (96 Sider i stort Bogformat). Chr. Rimestad skriver i »Politiken«: Den unge Digter udtrykker sig med en Lethed, en Ligefremhed, der stundom helt forbløffer. — Denne direkte, denne naivt tillidsfulde Stil faar de nydeligste Udtryk i den Samling fortællende Kærlighedsdigte, der hedder »Sommer«. . . . Mens disse Digte er besværet af Adskillelsens og Længslens Vemod, jubler der gennem andre af Bogens Digte en umiddelbar, virkelig ung Livslyst. (Bogladepris Kr. 2,50).

3) Arne: **Korte Beretninger** (88 Sider i stort Bogformat). T. skriver i »Verden og Vi«: »Ekstrabladet«s Arne (Jensen) har i mange Aar været vor bedste humoristiske Journalist. Han er virkelig barok og frodig og, trods sin ofte tøjlesløse Form, en moden og kultiveret Mand. En Bog af ham er selvfølgelig ikke kedelig. (Bogladepris Kr. 2,00)

4) E. D. Morell: **Czarismen og Krigen** (80 Sider i stort Bogformat). Denne Bog er oversat af Magister Carl Gad og indledet af Professor Georg Brandes. Disse to Navne borger for, at det er en meget interessant Bog. (Bogladepris Kr. 2,00).

5) Joachim Kattrup: **Mesterstykket** (208 Sider i alm. Bogformat). Joachim Kattrups Navn garanterer for, at det er en spændende, interessant og underholdende Fortælling. (Bogladepris Kr. 1,50).

6) **Spørgsmaalet Kurland** (48 Sider i stort Bogformat). Denne Bog, der er trykt paa fint crideret Papir og forsynet med talrige Illustrationer fra Kurland, er en kort historisk Redegørelse om Kurland, som er meget interessant at stifte Bekendtskab med. (Bogladepris Kr. 1,00).

7) E. von Halling: **Det hemmelige russiske Politi** (80 Sider i stort Bogformat). I denne Bog, der til Undertitel har: »Okranaen og Cabinet noir«, skriver Forfatteren om det hemmelige russiske Politi. Meget interessant. (Bogladepris Kr. 1,50).

8) Aage Lotinga: **Det forraadte Europa**. Her skildrer Forfatteren Europa som bleven forraadt af en anden Verdensdel, idet han mener, at det er denne Verdenskrigen skyldes.

9) Otto von Gottberg: **Hans Hellers Helvedestogt** (90 Sider i alm. Bogformat). Dette er en Skildring af en Tyskers Ophold i en fransk Krigsfangelejr og hans forskellige Flugtforsøg. Meget spændende og interessant. (Bogladepris Kr. 1,00).

10) Orla Bock: **For Kupé og Kahyt** (52 Sider i 4to Format). Orla Bocks Navn er jo kendt over hele Landet fra Skagen til Gedser, fra Esbjerg til København, hvor han alle Steder har faaet Folk til at le. Dette er, som Forfatteren selv siger, en Ol muntre Historier til Oplæsning og Genfortælling, men man kan lige saa godt selv læse disse mange smaa Anekdoter. (Bogladepris Kr. 1,50).

Alle ovenst. 10 Nr. leveres for kun Kr. 3,95 + Porto.

Roms Almanakkers Præmie-Kupon 1921.

(Kan indsendes i aaben Konvolut)

Undertegnede udbeder sig tilsendt alle ovennævnte 10 Bøger til den nedsatte Pris **Kr. 3,95** + Porto.

Beløbet bedes taget pr. Efterkrav.

Navn ....

Adresse ....

Poststation ....

Skriv tydeligt Navn og Adresse

Elisabeth Schøyens verdensberømte Romaner

som her tilbydes, er, foruden at være god ypperlig Skønhedsliteratur, tillige meget oplysende og interessante, idet hver Bog samtidig med en spændende Handling skildrer de forskellige Nationers og Landes Skikke og Sæder. — Bøgerne er trykt paa tykt, hvidt og nydeligt Papir og egner sig udmærket som Gaver.

——— Ypperlig Læsning for enhver ———

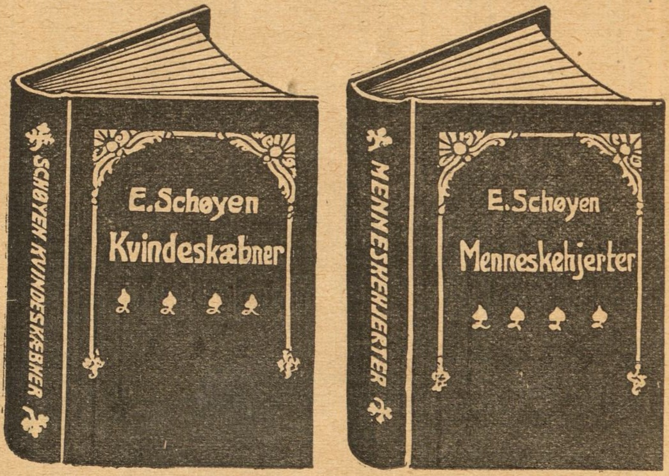

E. Schøyen: Kvindeskæbner (148 Sider). Her er skildret en ung Kvindes interessante og eventyrlige Skæbne. Man lægger ikke Bogen fra sig, før den er gennemlæst. Indbundet i nydeligt Pragtbind Kr. **1,50.**

E. Schøyen: Menneskehjerter (198 Sider). En Bog af fængslende og rørende Indhold; den taler til Hjertets dybere Følelser.
— Meget interessant. —
Indb i Pragtbind **Kr. 1,50.**

E. Schøyen: Barnets Martyrium (262 Sider). En gribende og meget alvorlig Fortælling om en vordende Stamherre til et jysk Herresæde; et Barn, som bliver bortført af sin Barnepige og hendes Kæreste, der faar udbetalt en større Sum af en Greve, som er Arving til Godset, naar Barnet er død. Dette maa gennemgaa de frygteligste Pinsler, indtil han som Voksen bliver fundet. Bogen er indbundet som foranstaaende i nydeligt Helshirtings Pragtbind. **Pris 2 Kr.**

Schøyens Romaner kan bestilles gennem Bog- og Papirhandelen eller forlanges direkte fra **N. C. Rom, Vestergade 8, København B.** Beløbet kan indsendes i Frimærker, og maa der medsendes 50 Øre ekstra i Frimærker til Forsendelsen. *Naar alle tre Bind købes, forsender vi Bøgerne franco mod Opkrævning.*

Husk at skrive tydeligt Navn og Adresse.

MADS MARSVIN

FORTÆLLING
FRA CHR. II's TID

Af EINAR ROUSTHØI

PRIS: 7 KR.

Denne **historiske Roman** er lige interessant og spændende for Unge og Gamle, og som Forfatteren skriver: Formaalet med denne Bog har været at skabe en Række Billeder fra et af de interessanteste Afsnit af Nordens Historie og derved kaste et Lys over Tidens ejendommelige Forhold og dramatiske Hændelser — at kæde Billederne sammen til en spændende og folkelig Roman, som kan tjene til Adspredelse og Tidkort i de lange mørke Aftener, naar Lampen er tændt, og Ilden knitrer i Kaminen, og Forfatteren har i denne store Roman naaet at fængsle Læserne fra først til sidst.—

Derfor bør denne Bog findes saavel i Hjemmet som i enhver Læsekreds og Folkebogsamling, saa meget mere som Prisen i Forhold til Bogens Størrelse og smukke Udstyrelse maa siges at være billig.

Kan bestilles i alle Boglader.

N. C. ROMS FORLAGSFORRETNING
VESTERGADE 8 — KØBENHAVN B.

KRØNIKER FRA TRANKEBAR

AF KAY LARSEN PRIS 4 KR.

DE DANSKE I GUINEA

AF KAY LARSEN PRIS 7 KR.

Disse 2 Bøger handler om de tidligere danske Kolonier i Afrika og Ostindien, og Forfatteren giver os en interessant Skildring af dansk Færd paa de vilde Have og paa fjerne Kyster.

Krøniker fra Trankebar indeholder: Guvernøren i Spiritustønden — Paa Krigsfod — Rebellerne — De mahabattiske Sørøvere — En Gesandtskabsrejse — Kongens allernaadigste Villie — Massakren i Tillali og Fra Lurendrejeri-Tiden.

Om **De danske i Guinea** skriver Forfatteren i sit Forord bl. a :

»Danmark har haft Kolonier i Guinea i 2 Aarhundreder, og der er Grund til at se tilbage paa, hvad der blev udrettet før.«

Bogen handler om Skibsfarten paa Guinea, Forterne, Faktorierne og Plantageanlægene under dansk Flag.

Disse 2 Bøger er ikke Døgnliteratur, men interessante Skildringer og burde kendes af enhver, der elsker sit Fædreland og dets Minder. De bør findes i enhver Læsekreds og Bogsamling.

Bøgerne er elegant udstyrede og forsynede med Billeder.

Kan faas gennem alle Boglader og i

N. C. Roms Forlag

Vestergade 8 København B.

Paa vort Forlag er udkommen, henholdsvis i Fjor og i Aar:

AXEL THOMSEN:

DEN GYLDNE KALK, Nutidsfortælling, 1—3 Oplag. Kr. 2,75

DEN ENESTE VEJ, Nutidsfortælling, 1—3 Oplag. Kr. 4,50

Alle Axel Thomsens tidligere Bøger har allerede i længere Tid været fuldstændig udsolgte, og de foreliggende to nye Bøger er i Pressen omtalte som **nye, mærkelige og højst betydelige Arbejder.** Vi anfører nogle enkelte Presseudtalelser:

»Den gyldne Kalk« er ikke nogen religiøs Bog. Snarere er det en Bog om en stor og vidunderlig Kærlighed, der sprænger alle vante Grænser. Den varmer og forbløffer, begejstrer og brænder sig ind i din Sjæl. (Generalkorrespondance.)

Literaturen gaar nu nye Baner. Axel Thomsen hører til de ganske faa danske Forfattere, som er i Kontakt med dette ny. De to Bøgers storslaaede Tendens gør dem nye og usædvanlige, gør, at de maa begejstre og finde mangfoldige Læsere. (Dr. phil. *Konrad Simonsen.*)

Axel Thomsen hører til Forkynderne indenfor dansk Digtning. (Pastor *Oscar Geismar*).

Læser man blot 10 Sider af »Den eneste Vej«, standser man ikke før Bogen er læst ud. En mærkelig, forbavsende skøn og hel Bog, et tankevækkende Værk, man ikke slipper udenom, hvis man vil kende det moderne Danmark. (Aalborg Stiftstidende.)

»Den eneste Vej« vil blive modtaget med Glæde af Axel Thomsens store Læsekreds. (Red. *Sigvard Andersen*).

Axel Thomsens Værdi som Forfatter stiger med hver Bog. Som social Skildring rager »Den eneste Vej« højt op over det meste Literatur, jeg kender. (Forf. *Carl E. Simonsen.*)

Faas i alle Boglader.

Anbefales som Fest og Gavebøger.

N. C. Roms Forlagsforretning

Vestergade 8 — København B.

Millioner kan indvindes

ved et godt og kyndigt Havebrug. Nu kommer Foraaret, og enhver bør derfor se at faa saameget ud af sin Have som muligt til Nytte og Glæde for sig og sin Familie. Derfor er en god og kyndig Vejleder absolut nødvendig, en bedre kan ikke findes end den gamle kyndige Frugtkender og kyndige Havemand **C. Matthiesen** fra Gundsømagle, der nu paa **N. C. Roms Forlag** har udgivet Frugten af mange Aars Erfaring, Bogen **Haven,** en ypperlig Raadgiver for **enhver** Haveejer, den omfatter **Frugthaven** og **Urtehaven, Villahaven** samt **Blomsterhaven** og oven i Købet meddeler alt, hvad man bør vide om **Stuegartneri.**

Selv for den mindste Haveejer vil det derfor **rigeligt lønne sig** at eje denne udmærkede Bog.

Køb derfor **C. Matthiesens** nye Bog **Haven**, der foreligger i nyt forøget Oplag og faas gennem enhver Boglade for 3 Kr. (Hædersdiplom ved Kolonihaveudstillingen i Tivoli 1920).

N. C. Roms Forlagsforretning.

Ægte hvid Oportovin, anbefalet af Læger.

Mrkt.

Peter Buchs Vinhandel

V. Boulevard 13, København B. — Telefon Central 11 07.

Vejrspaadomme for 1921.

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar: 1.—7. Frost og Sne. 8.—16. Ustadigt Vejr. 17.—22. Tøvejr. 23.—31. Sne.

Februar: 1.—5. Klar Luft. 6.—12. Meget koldt. 13.—20. Frost og Sne.

Marts: 1.—4. Frost. 5.—14. Regn og Blæst. 15.—21. Mildt. 22.—31. Ustadigt Foraarsvejr.

April: 1.—7. Bygevejr. 8.—13. Smukt Vejr. 14.—30. Foranderligt.

Maj: 1.—5. Køligt. 6.—19. Regnbyger. 20.—31. Varme.

Juni: 1.—5. Varmt. 6.—12. Torden. 13.—23. Ustadigt. 24.—31. Smukt Sommervejr.

Juli: 1.—9. Foranderligt. 10.—13. Regn og Tordenbyger. 14.—27. Varme. 28.—31. Ustadigt.

August: 1.—11. Varme. 12.—17. Omskiftende. 18.—23. Torden. 24.—30. Varme.

September: 1.—4. Ustadigt med Regnbyger. 5.—10. Varme. 11.—31. Mild Luft.

Oktober: 1.—8. Smukt. 9.—15. Regn og Kulde. 16.—26. Blæst. 27.—31. Klar Luft.

November: 1.—7. Blæst og Regn. 8.—12. Høj mild Luft. 13.—20. Koldt. 21.—30. Sne og Regn.

December: 1.—9. Frost og Sne. 10.—20. Ustadigt Vintervejr. 21.—31. Klar Frost og Sne.

Paa undertegnede Forlag er udkommet:

Roms Den nye Almanak

for Aaret 1921.

Denne Almanak indeholder en Mængde udmærkede Fortællinger, rigeligt forsynede med smukke Billeder.

Almanakken faas i to Størrelser:
Til 1 Kr. 50 Øre og 2 Kr.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Vestergade 8, København B.

Folkets Almanak for Aaret 1921

indeholder:

Udgaven til 1 Kr. 50 Øre:

Aarets Kalender med Markedsfortegnelse for hver Maaned

Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.

Økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab: Valg og Indkøb af Roefrø.

Ved Sønderjyllands Genforening med Danmark. Digt af *Carl Dumreicher.*

Kirkeklokken i Hartorp. Fortælling af *Martin Skovbo.* Med Tegninger af *Hansen-Reistrup.*

Det gamle Gulvtæppe. Af *Lichtenberg Madsen.* Med Tegninger af *Axel Thiess.*

Opdaget. Fortælling af *Ellen Reumert.* Med Tegninger af *Axel Mathiesen.*

Et Par Blade af Tingbogen. Af *Egv. Egeberg.* Med Tegninger af *Hansen-Reistrup.*

En fornuftig ung Mand. Af *Alexander Svedstrup.* Med Tegning af Forfatteren.

Udgaven til 2 Kr. endvidere:

Roselil. Af *Joachim Kattrup.* Tegninger af *K. Hansen-Reistrup.*

Fædreland. Af *Georg Aarslev.*

Spørgsmaalet. Fortælling af *Axel Thomsen.* Med Tegninger af *Axel Mathiesen.*

„Den gamle Adam“. Af *Friis Jensen.* Tegninger af *Juul Møller.*

Vendelsaga. Af *Axel Storm.* Tegninger af *K. Hansen-Reistrup.*

Udgaven til 2,50 Kr. foruden ovennævnte tillige:

En Juleidyl. Humoreske af *Ninna Moe Leganger.* Med Tegninger af *Svend Carlsen.*

En fremmed Fugl. Af *Alexander Svedstrup.* Med Tegninger af Forfatteren.

Et Offer. Fortælling af *Marie Henckel.* Med Tegninger af *Luplau-Janssen.*

Da Jens Pesen og Karen havde Sølvbryllup. (Fortælling i nordsjællandsk Mundart). Af *H. P. Hansen.* Med Tegninger af *Alex Svedstrup.*

Gamle folkelige Spaadomme.

Udgaven til 3 Kr., indb. 4 Kr. endvidere:

Drømmen. Et norsk Sagn fra Kalmarkrigens Tid. Af *Axel Moe.* Med Tegninger af *Juuel Møller.*

„Ko—bisser“. Af *S. W.*

Sønderjydske Sagn. Af Dr. *H. T. Manicus.*

En klog Taktik. Med Tegning af *Axel Thiess.*

Gamle Malene. Af *Christiane Christensen.* Tegn. af *Erik Egeberg.*

Det vigtigste. Med Tegning af *Axel Thiess.*

Ravnen. Af *S. Viskinge.*

Den kloge Elefant.

Den bedste Borger. Af *Carl E Simonsen.*